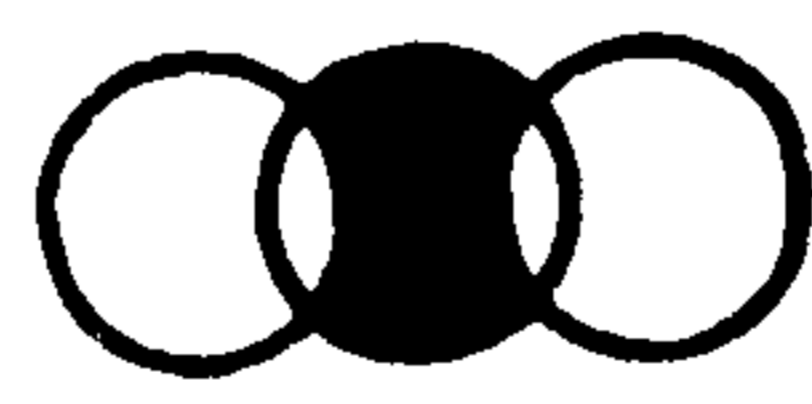

Ketabton.com

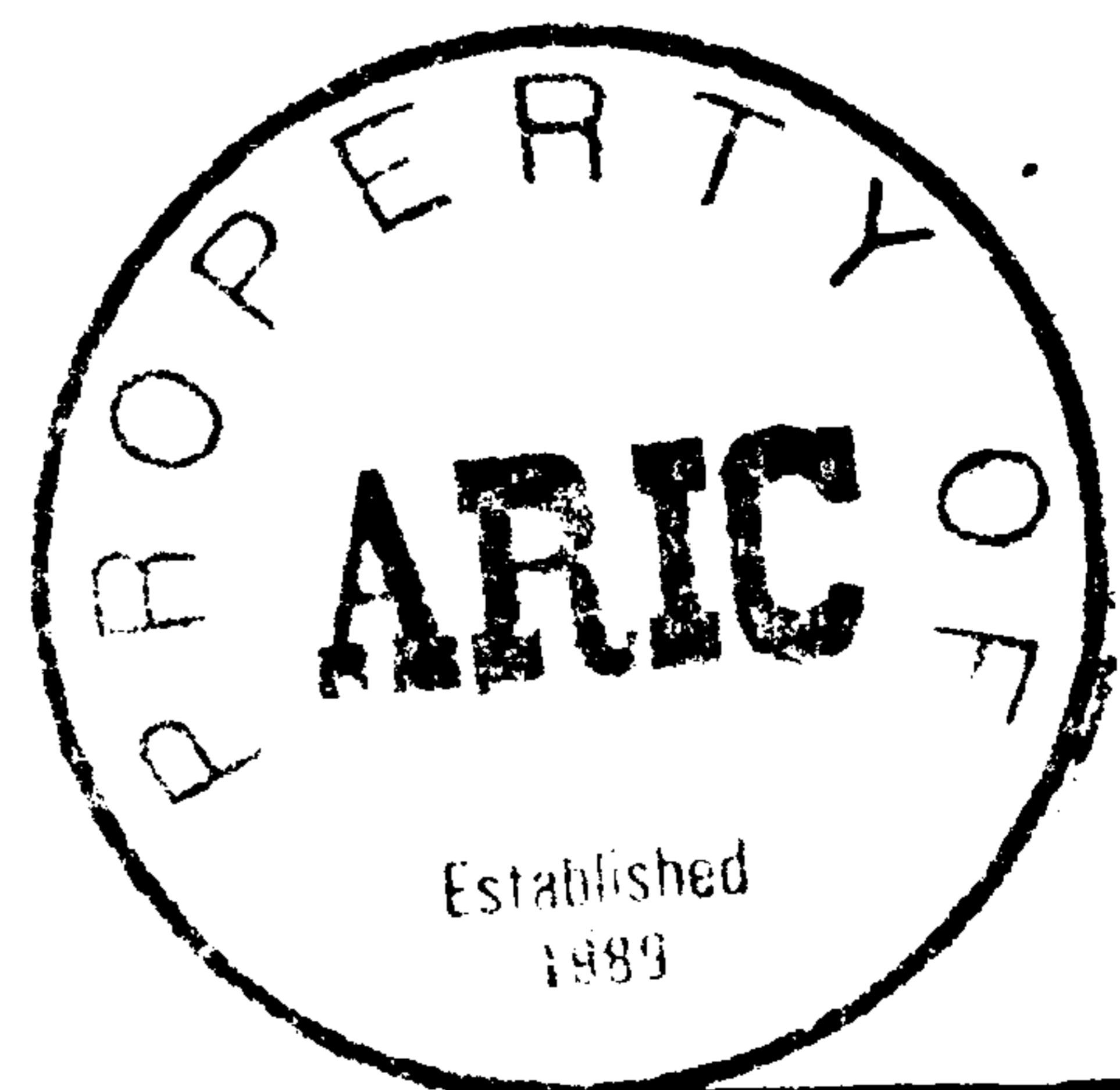
ورپانگه

يوه ورپانگه په لاس ورشي
آدم ولاړشي قدم ورپاندي
بيا پيري په خاي ولاړوي
اوتيري وي لاندي باندي

ګوهر رحمن ګوهر

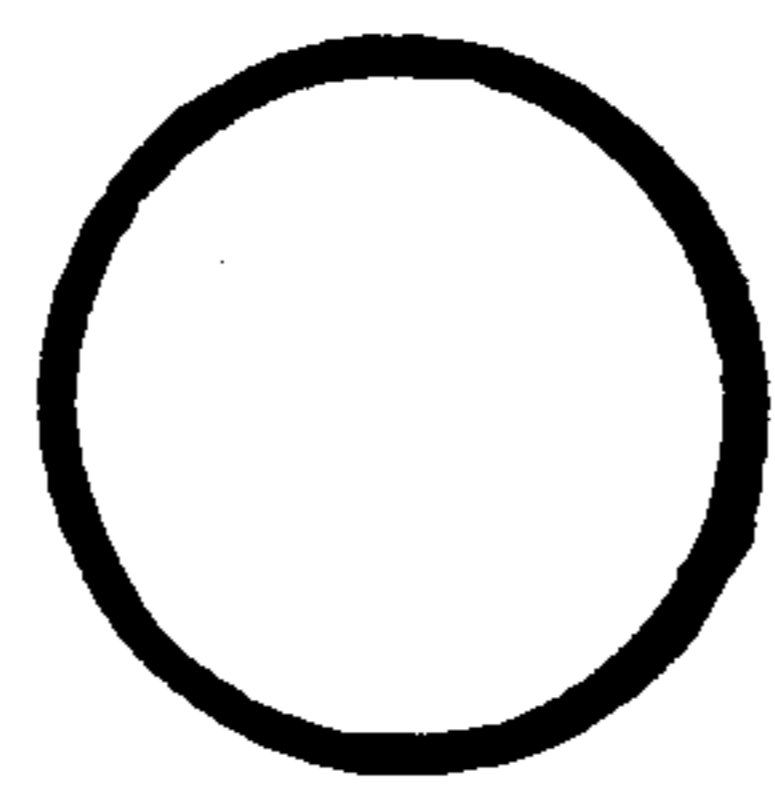
دکتاب نوم : ویرانگه

ویناوال : کوهر چین کوهر
د چاپ کال : ۱۹۱۹
خطاط : نورالدین هنریان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

په ویکار
دهغه ټولون مریالو
په د بنیاد مود سختونو څخه
تېڅندی د پښو څولانی او د -
لاسونو ولچکونه پرې کوی او دا
سرنګ آدمزاد خپل قجیر قامت
ته ورچکوی او ژوند نور
غورځانګن کوی.

څوگ پي وې خپل قسمت کړي

کومه ورځ چې نور پېدی شي

ځان په پنځس وې لیکه کړي^(۲)

چې په شتو کې اودر پېدی شي

څه په سر آسمانوي پې

که آسمان ځمکه کېدی شي

په مټ څه لره سر په ده

چې په مټ نر رغونېدی شي

په خردک دې وې سود شي^(۴)

چې په خپز نښتريدی شي

د پړوتل ته وې پلي^(۷)

له بريالو چې ملېدی شي^(۸)

د باز اډاره نر دې نه نر ده

که نه پې چټی باز پېدی شي

لایت او لارچې د مېړه وي

فطرت ټول ولجه کېدی شي

۱-نور پېدل = بدلېدل، ۲- لیکه = حساب، ۳- خردک = یو بوټی، ۴- سود = مطمئن

۵- پړه = ماتې خوړل، ۶- ټل = ډله جمعیت، ۷- پلتل = یوځای کېدل، ۸- ملل = مل کېدل

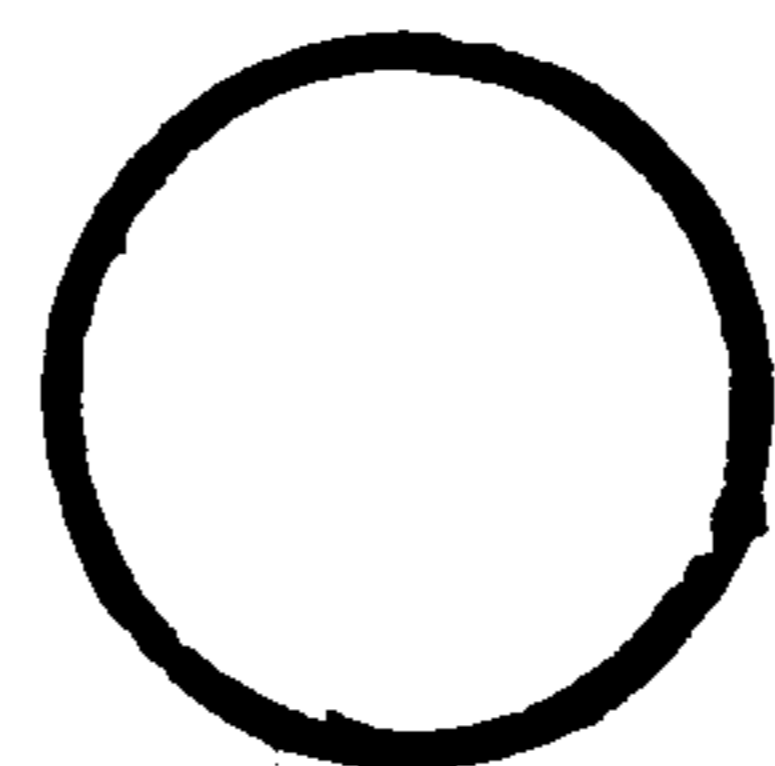
که سواره لوی فرعونان دی
که کلیم شی کونریدی شی
دبری لاری بند نه دی
که له سرخوک تپیدی شی

لوی کتاب دمیربنکارانو
گدیپه وینه کی دخان کا
بیادختوگوگوشتان تپول
الوتونکی باتوران کا

دکلیم دودونه خپل کا
راشکوره زورجهان کا
پرپاسلی اونتلی
دوران قهرمانان کا

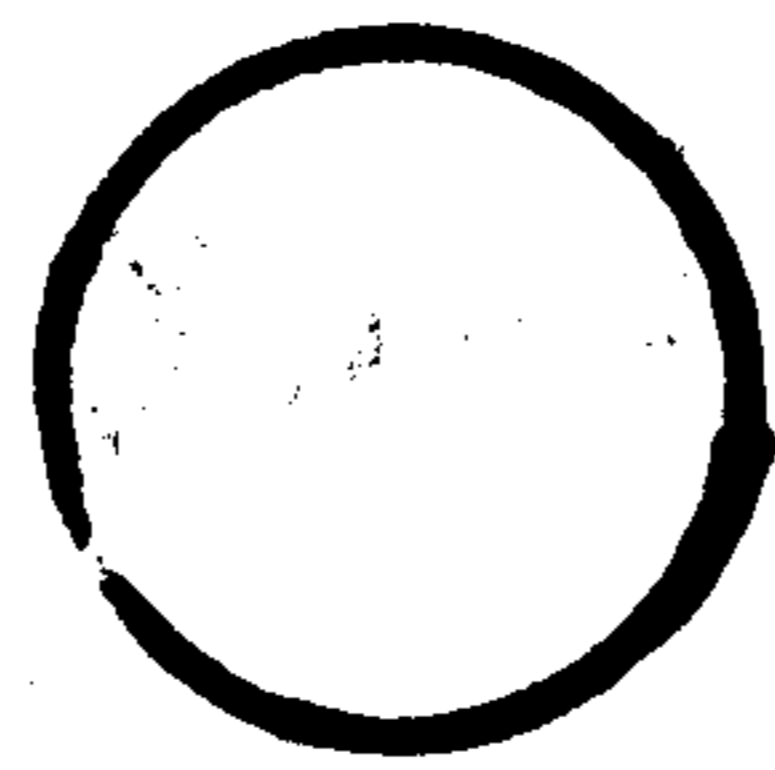
هنه شوک چي مپره خپل دی
تپینگ په ننگ اوپه خپل خپل دی
دزمره ماری پی ژوند دی
چی دشنوزمرو دسپل دی

۱-نتلی = ناتارشوی، ۲-خپل = هوپ، ۳-ماری = بنکار.

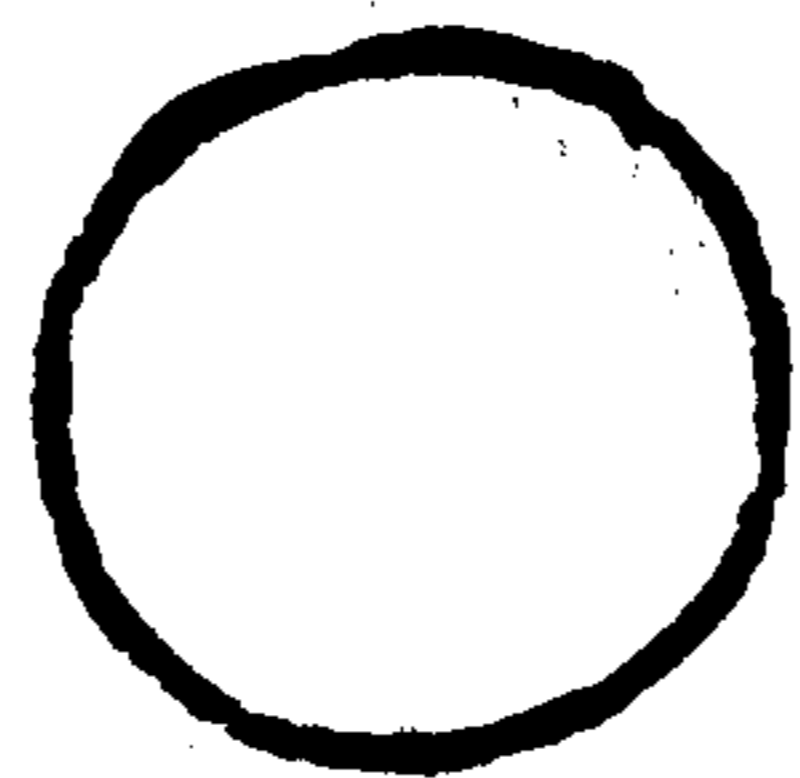
ترهې وينې دى سگروېتې
 ترهې وينې هم رامبيل دى^(۱)
 دخپل تک دى پاتې شوي
 په کولند دى که په بنکېل دى^(۲)
 رشي خنکه بې کوندرې شي^(۳)
 چې خانگي همدرشپيل دى^(۴)
 داطبيب به دې خنک روغ کړي
 چې پي چارې دشا خپل دى^(۵)
 چې دروزي پي تنې وي^(۶)
 په وينو پراته غلبيل دى
 چې جامه پي کاسيري وي^(۷)
 خه په چپل، خه که بې چپل دى^(۸)
 د باتور انگي وروستى ده^(۹)
 مشرى که په چارخويل دى^(۱۰)

-
- ۱- رامبيل = يوکل، ۲- کولند = کتخه چې دغويې، خاروي خت ته پي اچوي چې دآزاد
 گر خېدونې منع وساتي، ۳- کوندى = کانه کتې، خليل، ۴- خانگي = درې غاښې
 ۵- وشپيل = چې دغلې رشي پرې بادوي، ۶- شاه خپل = چې شاه خليل کوي يعنى خرمه
 ۷- شيخ تسمه تسمه کوي، ۸- دروزه = دغنودنډر، تيلي، ۹- کاسيري = بدلسنى
 ۱۰- چپل = پروښى، ۱۱- انگي = يوه لوبه چې وايي انگي انگي مل دى شوک دى،
 ۱۲- چارخويل = قرقره

نه ددين، نه دسا^(۱) دين دي
خوار متازه د سوئيل^(۲) دي
شايد بيا خليل^(۳) زرغون كړي
"مومنان" ټول آذر خپل دي

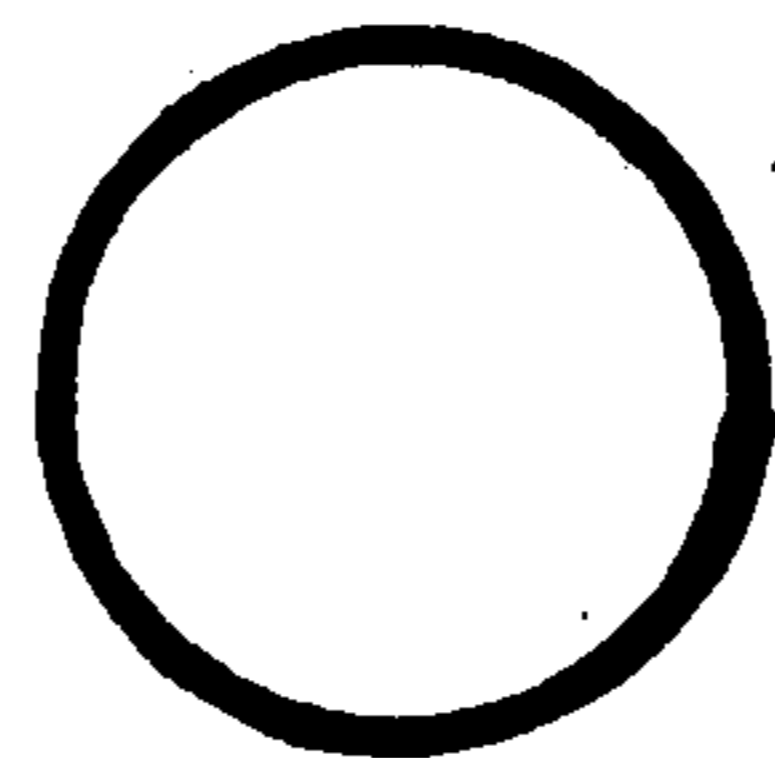
كليمه لويه كيميا ده
لاناپوهه پر دنيا ده
شوند په هر اړيكي وي چي
كليمني ته يې اړتيا ده

د جهان د سما^(۴) پېټي
وري تندي باندي مېړونه
د ملخي نه كله كېږي
د باتور، د باز كارونه
ننگيالي په دار بر سپره
غوروي خپل منبرونه
په پاخون چي "زه يم" نه كړي
خوشې پوچ هغه مونځونه

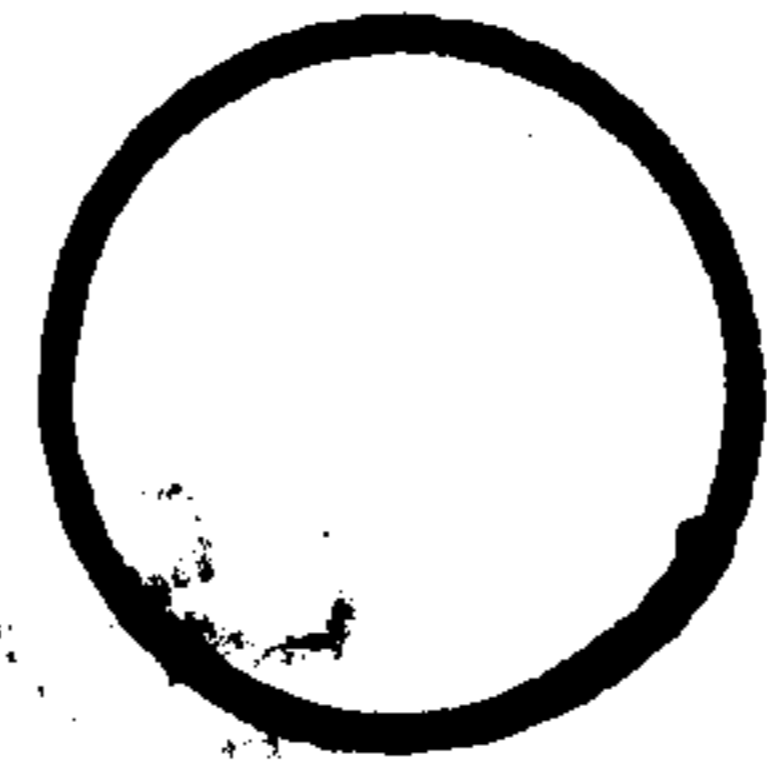
۱- سادين = ارولى خلكه، ۲- سوئيل = درېيمه نړۍ، ۳- سما = بندوسين - توزير

په جوقار چي لرو بر کړي
 بلايي هغه بانگ^(۱) سونه
 چي دا حُصکه دخدای کور کړي
 دي هغه دڅښتن ملونه

ننگيالي دي شاه مېړونه
 لکه حق پي کړ وږه وي
 دننگيال په مت، په توره
 دلت اړدڅښتن کړه وي
 خو لپ ماتي په فرعون کړي
 دننگيال دمزري زړه وي
 تورڅنگلونه خوندي وي
 حق ننکي پي غرين کړه^(۳) وي
 ساه پي واچوي جوښو کي^(۴)
 له پېرو پېرو چي مړه وي
 دناحق وږه^(۵) ټول پړه کړي
 وږه هغه کړي، چي تل پړه وي

۱- بانگونه = آذانونه، ۲- تورڅنگلی = باطل کاره، ۳- غرين کړه = قلا- سنګر
 ۴- جوښه = تنه، ۵- وږه = بريالي.

دکيد په اورپو نه شي

چې په غرمب د شتوزرو شي

په تسپو موسلو نه نشي

چې په تورو، په نپزو شي

په منښتو نه بودپري

چې په وينو په خولو شي

چې د باز شوغې ته اړ وي

هغه څنگ له توتکرو شي!

ننگيالي يې شي کولی

چې په دار، په غرغرو شي

د تاريخ بهير کولی

کله څوک بې هوډ يالو شي؟

د راسمنو چارې کله

د نارامو په لينگو شي

د ژوندون د ميدان گټې

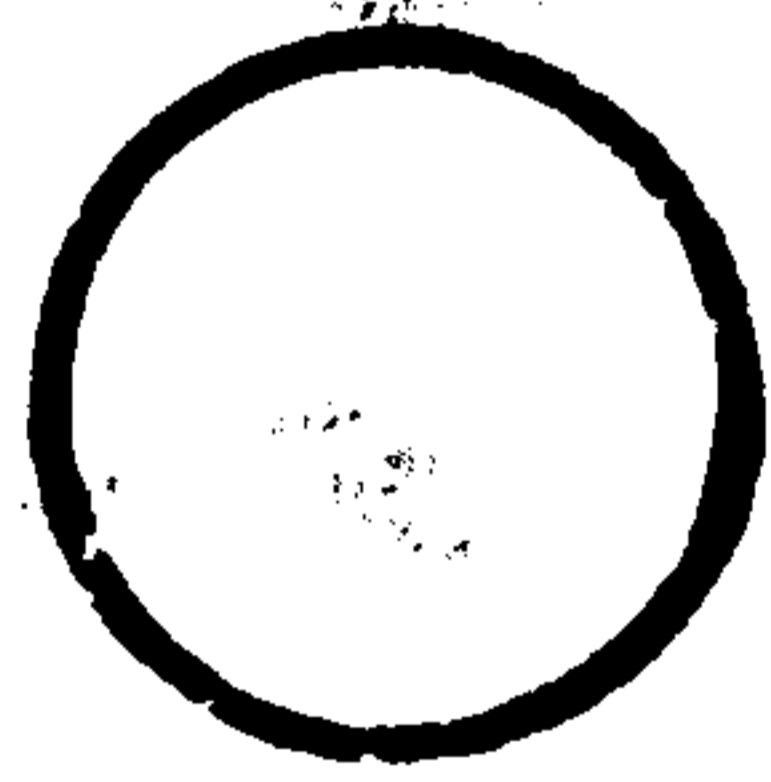
په ډال غاړو تور يالو شي

د څيرک مېرانه کله

له درست کلی درندو شي

۱- منښته = زيارتونو ته دورو دپاره په ځان څه منل، ۲- نارام = ناغیر - ناراست.

چچا رنخورد باو پيري وکري
 پوچي هيلي د داروشي
 آدم وکوره اي مار کسه!
 کله پي سود په کور کوشي
 د مانکو د کوچني نمري
 پوره خرنک په حلوشی
 چچا د نمر د روناوي وي
 روڼ په خنک په اور کوشي
 عقل خه خوني آتي دی
 راستوري په خپلو ملوشي
 د خيرک سر پوره والی
 د حقي په سپاروشي

چچا له مال خبره واورې
 پت په سرباندي پاله شي
 کائنات چچا په منگل کري
 داسري سري باله شي

۱- باو پيري = باب پيري = دناروغی بيا تاند بدل، ۲- نمري = جاي، ۳- اورکي = اور بلکي
 ۴- راستوري کېدل = راگر خېدل - اخلاصېدل - راختل.

لوپتي نه تلي صبا خشوڪ

هم يوه زويم» به تاله شي

بنكلي هغه چي بنپوه يپ

يود» زويم» په پساله شي

زويم هركله حليمي دي

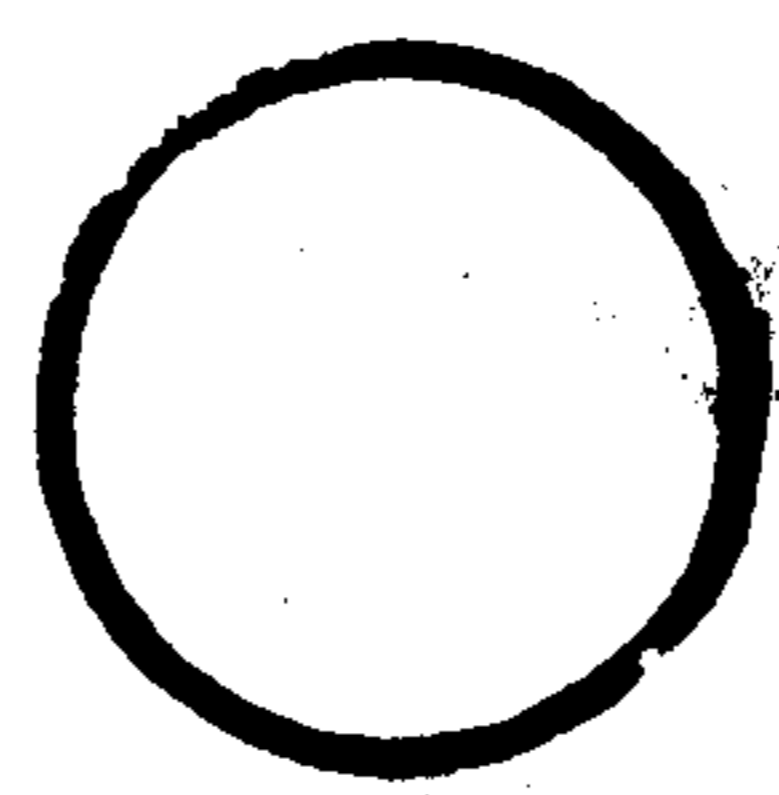
دي وجود چي زور حاله شي

هغه ورځ به ستر سحروي

چي دا خمكه يو كاله شي

په يولوي سين كې غرلي

چري، چري، لښتي، وياله شي

د كتاب حد ماتي مه شي

هره لاره چي تيري

چي د ژوند د خيره نه وي

ورانوه لاري زري

حق به هله مېشته وکا

لومړي غير چي وشري

يا سري ياد شري شه

حق ناحق ولې ولسري

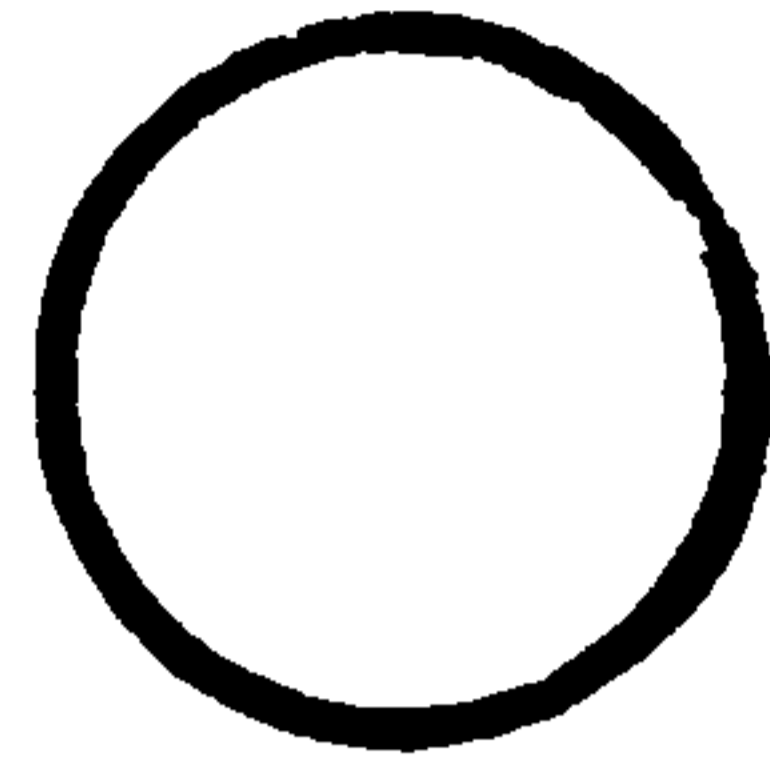
۱- بنپوه = دول - بنايسته والي، ۲- كاله = كور

زېښناکيان چې له مينځ ورک شي

پرکني به شي مـسـرې

لوی آتيان لکه اوگر کړي

د جگ غرتيږې ورې

سترر څارکو د واره کسي

په څارلو کرل تنه کي

نري وټ پي چرته بيا موند

بر دستورو په دنيا کي

له کارونو او له شکو

سره زړه وښکل کيږي کړو

الوول حق و ناحق دي

څنگ تر اوسه سترگورو

د بوذر د کندي خلق

د آذرو د کندي دي

که هر څومخ په کعبه دي

له بتانو پيوند دي

۱- اوگر د څاروود خوږ لونه وروسته پاتې کېدونکي کيا ه يا تانته، ۲- کيږي کيږي کيږي

چرروي د بنينو مېني

خیرکان خوشبېبه گروي

د وختونو په ناتار کې

چې بې وگورې د بېر وي

د وجود نېستي بلا ده

پرې له ختو مار کسان ژاري

سر نېستي ده د نيش "زه يم"

دوه نېستي کليمان ژاري

رغانه د توکو توکو

د صورت هسي دور پېري

ولې "زه يم" يو توکيز دی

يو توکيزی نه نر پېري

حيواني وجود څه دی؟

د حجر و الوولتيا ده

او حجرې د خاورين توکو

خپل تر مينځه انډولتيا ده

۱- مېنه، کور، ۲- دېر، سنگسار، ۳- نيش، ناشته، نيشت، ۴- يو توکيز =
د يو توکی نه جوړ، چې گډونيزه نه وي، ۵- حجره = Cells - ژوند ينگی.

دا خاورينہ وارہ تہو کي

دہر پيننگور غونہي دي

اوبر پيننگو تہ چي خير شي

تشي تر قندہ شي دي

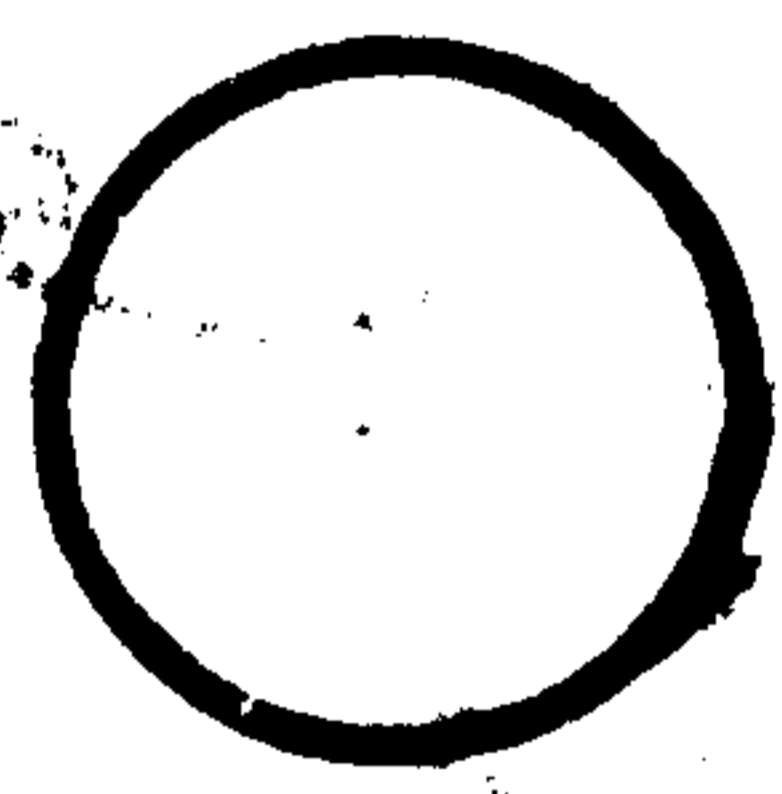

دين ہمہ وارہ سرہ زردی

مذہبونہ بتول زدنہ پخ

دين ژوندون کاندی غور خانگہ

مذہبونہ پچار مبخ

کر لاسی کندوان پی دک شول

چی جب جوب شول پہ خولو کی

خارلہ هغو توریالیو

چی پہ خیز دی سرخیری وکی

غورہ بتولہ دی پہ خان بده

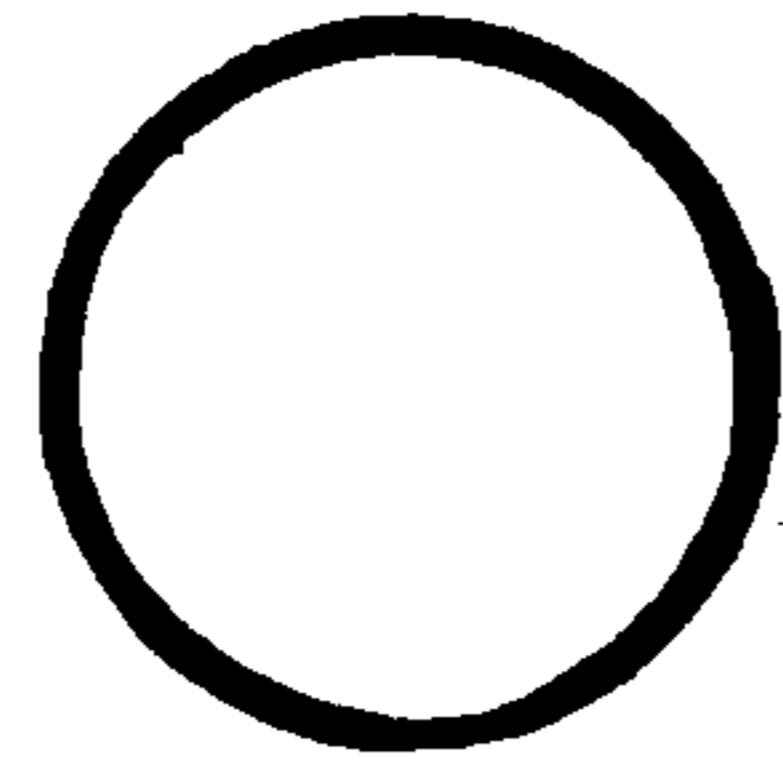
تش لمن کہ پ پسرلو کی

سادہ گوری ملفلری

خسا ہندو کو، خر خور وکی

۱- سرخیری = سرپہ ۲۰ - غورہ = تومت - گرم والی - ملامتہ

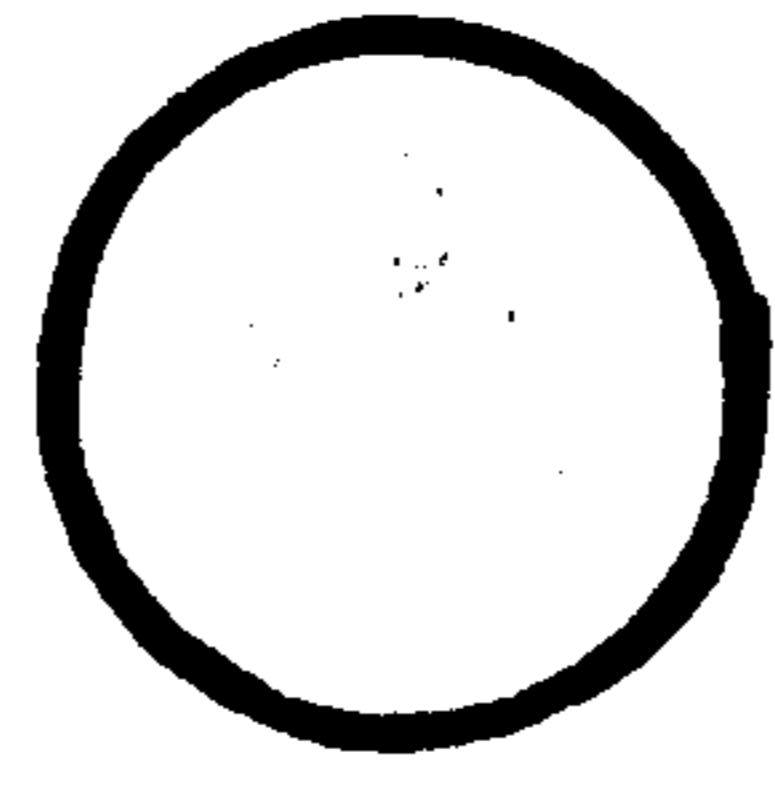
دا چي گوانښ په ستورو کپري
 ته هم لوره شه نېزوکي
 شه ناويا ته چاره وکړه
 مېرنيه! په تلوتلوکي

کورپي مار چپ د بمبل وو
 هغه سر په موندلو دي
 کرولي چپي د باز وي
 پدلولکو په شوغودي
 چي د بريد او د غدي و
 د تسپو د موسلو دي
 چي جرگي پري بنايسته وي
 هغه شرم د جرگودي
 چي خبنتن دلوي انخوړ و
 اوس د پوچو کسپدو دي
 د تيروتورو بئورگي و
 د بي سترگود کندو دي

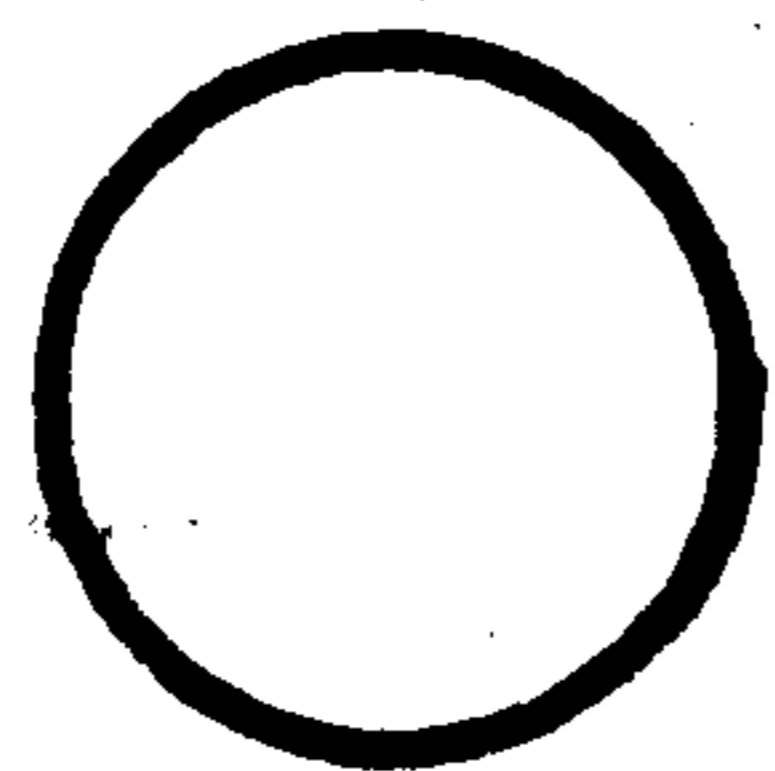
۱- کورپيان = د اتان د مخي په لوبه کي په بمبل (په سرکي) د کورپي (حلقې) د نننگي ویشتونکي
 ۲- موندو = د مخي په لوبه کي په بت د تيلي خپي نه بنکته وچي کپي لوتی، ۳- کرولي = د بنکار
 خیرکولي، خارلو د پاره د باز تاو بدل راتاو بدل، ۴- بور = زمري، ۵- کندي = چم، محلت.

دقرآن حُني ناميـنده
خه دخوشوعقيـدو دی

بازداری یولسوی هنر دی
ته په یوبیله بازداري^(۱)
چتی نه لری جـ ب
په نامه باندې میشکاري^(۲)
تش غر بازو و ته ناستی پی
خه که حوی د لوی یلاری
ته میر بنکاره کریز غواری
په بنه بنه مرداری
پی په تومنه له ویارلو
خوپه چاروکچ د ویاری^(۳)
له قرآن په غیر هـ اـ ذـ ا
بـ صـ لـ وـ مـ وـ خـ کـ ذـ اـ رـ یـ پی
کله سگره پوان ته کوز کره
چی داو بـ دومره خواری پی؟

۱- بېله = دشومنی لاسمه چې دباز کبهنولو دپاره یی لاس ته اچوی، ۲- میشکاره =
بازوان، ۳- ویار = شرم.

چپ بتولنه ترآني وي
 داسري به شهسري وي
 داتنزي تاروگي به
 بيا بازونه وهندي وي
 داپربوتي ، دانست به
 بيا نيتري آسماني وي
 چي نومري په قام قام دي
 بيا به تولى يو آدمخي وي
 دنن شخولي او کاتي به
 صبا توري او توبري وي
 په وندي خهکي دنن به
 نه حکوال ، نه شېخ ملي وي
 نه به پولپ ، نه بېلتون وي
 نه زها ، نه زماني وي
 يو آدم ، يو آسماله
 په گن رنگ به يورنگي وي

۱- شهسري = ستوسري، ۲- پرپوتي انست = بويي دي، ۳- آدمخي = د آدم زامن،
 ۴- شخوله = درسته، ۵- کاتي = تيکي، ۶- وندي = داسي حلال کري، خلروي چي پکي خلقو
 برخي (وندي)، ملستي وي، ۷- آسماله = تولينه چي پکي د خهکي تولى استوگن (خهکزي) بيا
 آدمزي، د اهلوي يا سره راتاله وي

آدمخونی به یو کوروی
 وړان به کورکې کورکي وي
 درناوی به وي په جسو
 سپکاوي به پي جسي^(۲) وي
 نه مړي نه به خستن وي
 نه به غټا، نه به نري وي
 نه کاواک، نه به بې واک وي
 چې لله به ټولو اکي وي
 ټولنوال به ټولنوال له
 رب، رحيم وي، اوولي وي
 هم به پې کسب خالقي وي
 هم توره^(۳) به پې رانقي وي
 وي پاخون لکه یوتن به
 یوتپاله به مخنگي^(۴) وي
 له ختيخه تر لويديخه
 به یوستره وروړولي وي
 په حدونود کتاب کې
 به دعقل خپل منخي^(۵) وي

۱- آدمخونی = خټکه، ۲- جسي = وړتيا، اهليت، ۳- توره = قانون -
 تړه - تړلي لاره - لاره، ۴- مخنگی = مخکې تگ، ۵- خپل منخي = خپلواکی - آزادي.

سین، د غارو په درنښت به

تل تر تله غر حنکي وي

يو حار پري به له تولو

ټول له يوه به لـوگي وي

له قبلو دې گډو وډو

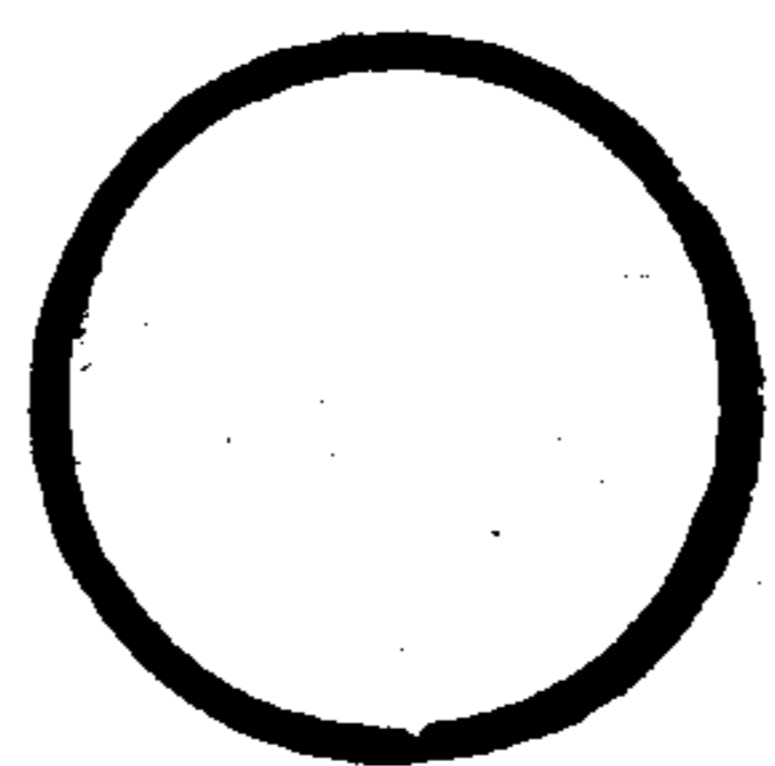
به يوه كعبه موندلې وي

له زرها اور اوركو به

د حري يو رنځايي وي

سړي ټول به سره سيال وي

په فطرت به پي سترواكي وي

ستاخيروي درست كائنات دي

ته لاكو ز په خرخشويپ^(۱۳)

پوپي پوپي ده لا حمكه

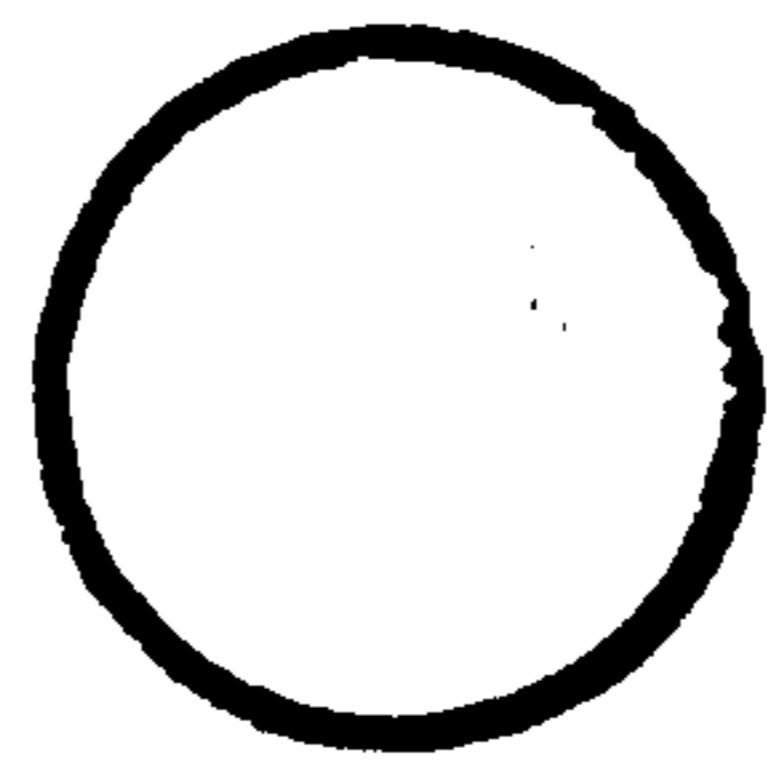
خپل تر مينځه په دښمنويپ^(۱۴)

ژوند له تنه گډو وني زدي^(۱۵)

ته خان حاني به تر خويپ

۱- موندلې = راكسل - ناوړې - د غوبل د مينځ غويي، ۲- فطرت = پيچر - د بنياد م زير ته
نور ټول كائنات له خرخشي = جگړه، ۳- دښمنه = دښمن، ۴- گډو ونيو په گډه هستيو كې.

حُمکھ یوکررُحکھ نہ شہ
 تہ ترنن دکرکویپ
 یوکررُہہ وارہ آدم دی
 تن پہ قام، پہ قبیلویپ
 دیویپ حجرپ نہریونندہ
 دحجروپہ بیل کلویپ

کرہ بنا یوآدمتالہ
 ورن کا پولپ سرحدونہ
 دخیل تن حجرپ کا تپوی
 دا خوارہ وارہ قامونہ
 ستامرام یووروی دہ
 نہ ملگری ملتسونہ
 یوبیرغ پہ حُمکھ جگ کا
 کوز کا وارہ بیرغونہ
 داوسلی دمک لہوکا
 سُر دامن کا تارونہ
 پدی حُمکی - آد محونی
 بیابرسپر کا جنتسونہ

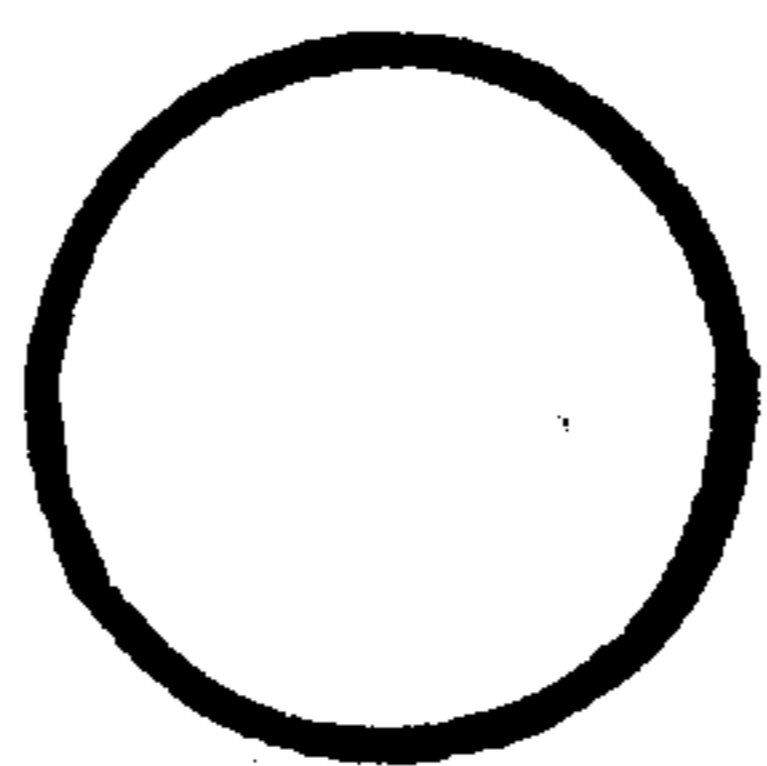
۱۔ کورمہ = کورنی۔

يوڪتاب دى سرتوره ڪا

نور و نفاړه ڪتابونه

بيا آزاد په آدمزادڪا

پارچاوشورى نعمتونه

زول چاپوه سورالوزي

دود ويزاره راپرېسوخى

له دې چوقندنا تاربه

هم پاخه بنختې وځي

چې دشرونه حله يې مړې شي

چې يې ساه دلينگو وځي

راخوړ شي پرې دلورو

اور په خوله خوځي ماځوځي

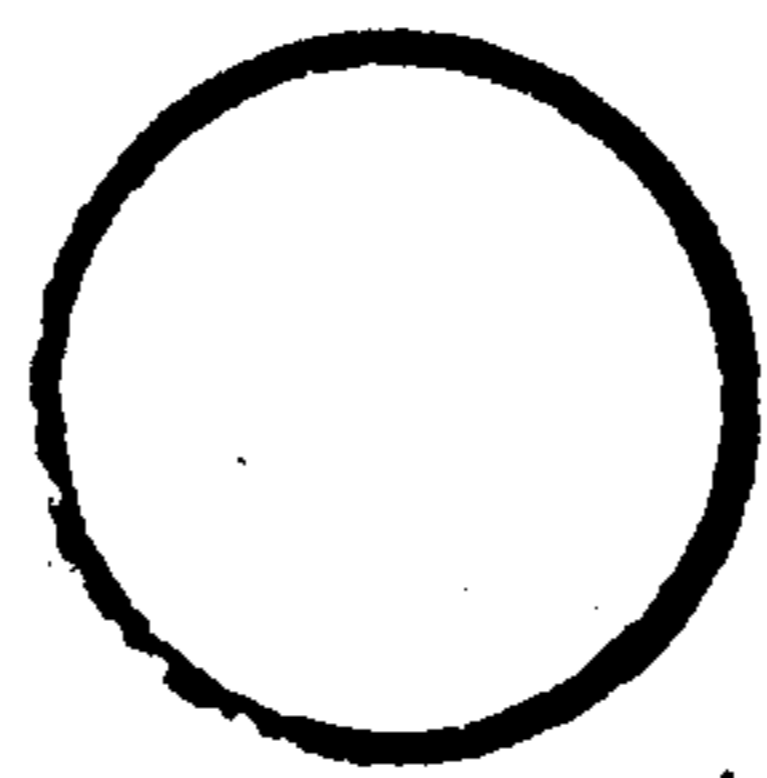
دقرآن دعوه خوداده

چې مؤمن په هرچا بردى

دعوه گيرد ڪتاب گوره

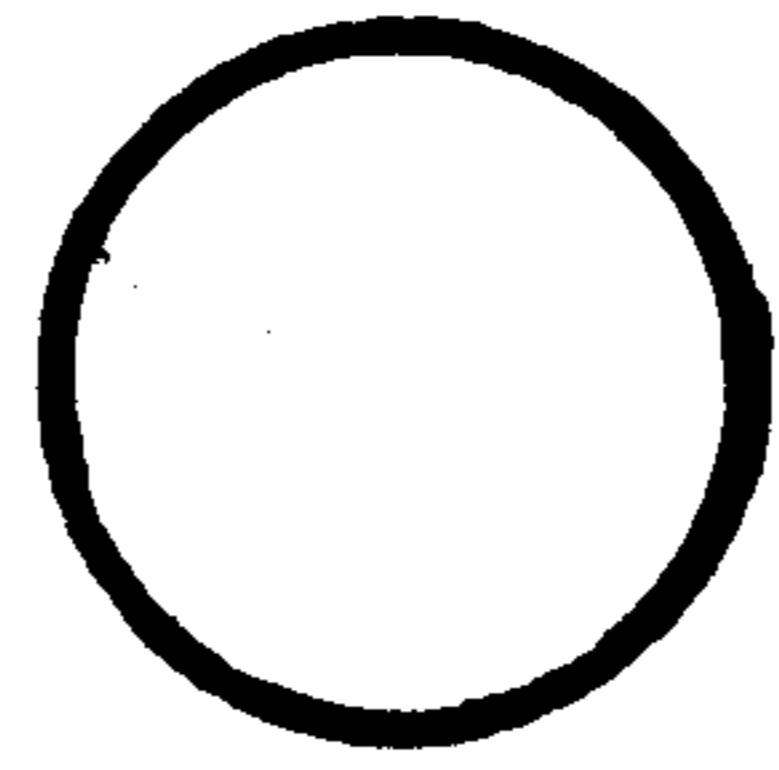
دهمه قامونولردى

۱- سرتوره = دسر قانون - اساسي قانون - بنسټيز قانون، ۲- پارچاوه = ډب - بند.

د زردارو په تهرلني
 دي کتونکي په بايلسني
 د شته منوشته مني ده
 د نيستمنوله نه بپښني
 د مارو کونبي جورپي
 د تش بانوله خرمني
 د زردار ماښي ولاهرې
 د کارگر په تنې پلني
 د دک لاس سپينه جامه ده
 د تش لاسو په ريمني
 بده ورځ د لولنگرو
 دازل نه دی ليکني
 د باطل ټولنه پايي
 د مذهب په سروينحنې

۱- کونبي = پيزار، ۲- تش باښي = نيستمن، ۳- دک لاس = چې لاس يې دک وي
 ۴- ريمنه = خيرنه - خيچنه، ۵- لولنگر = بي حمکې - چې حمک يا دوتر
 نه لري، ۶- سروينخل = ملا ترکول - پلوي کول.

وگړي ټول که آذري غواړي

خښتن له تانه خلیلي غواړي

د فرعونی سپاره کوزولولر

واره وختونه کلیسي غواړي

په تشو تیکو که کتې کپړي

دننگ ډکړا شه حلېسي غواړي

وگړي ټول سررقوي او پایي

حق د مېړه غوندې شرونه غواړي

بنکېلاکي عمر د خارو وډې گوري

شروندي آدم به مخ کښي غواړي

د اباسين خونړي نيزا اوچلي^(۲)

د جاليوانو سره ننگي غواړي

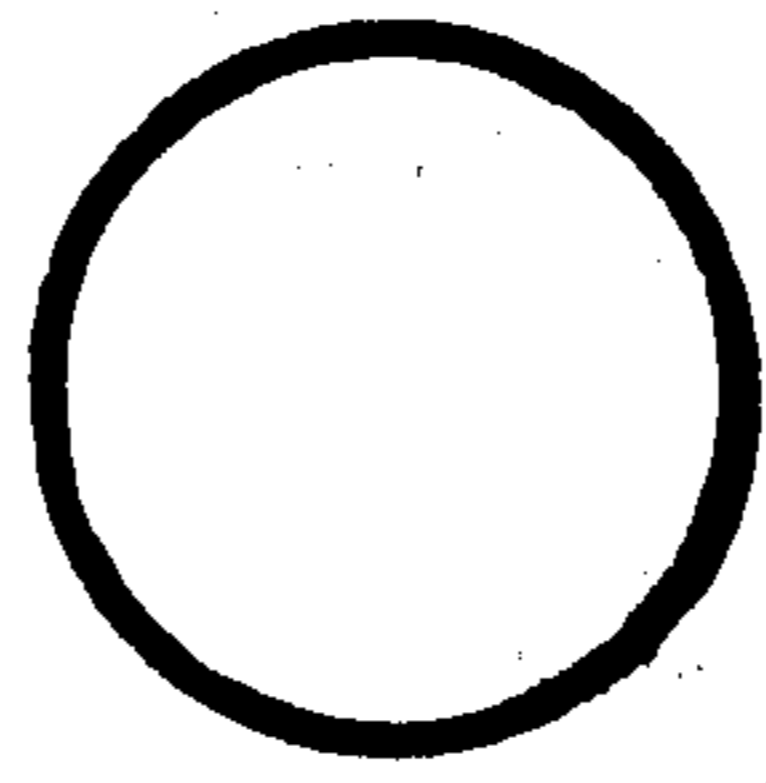
په هسک او تل د حقيقت لټول

تل سر بېري لېوني غواړي

چې د خښتن لاره ډېر کولی شي هم

شرونه داسې زين او هېک سرې غواړي

۱- وگورئ = خبردار ، ۲- نيزا اوچلي = سېلاب اوچپې .

دهگ قامونو په خرخشوگې

واړه قامونه بې هيڅه دل شي

دميکياولي د شهزادگانو

په ژمنو خپلو کله عمل شي

خپل کنډ کونډه به پرې ناتار کړي

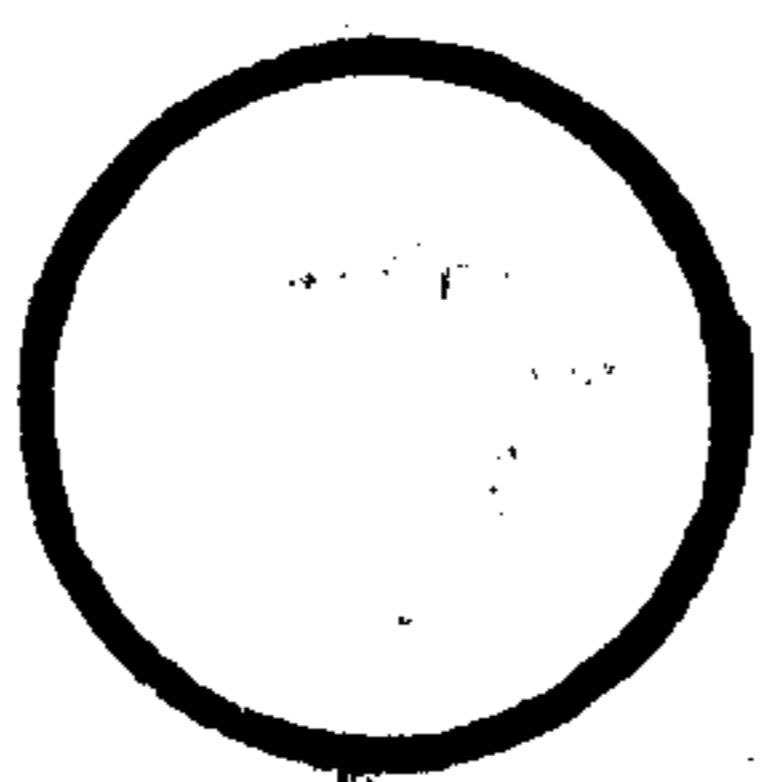
کډې که توب زمري ته تېل شي

غښتلي مېتي د خان کلا ده

کمزوري مېتي د خان اجل شي

که سربېري هوډ يالي پاڅي

په رينکو به داهگ بدل شي

چې د حق سره په لار دي

لکه حق هسې بې خار دي

چې د حق د لارې بېل دي

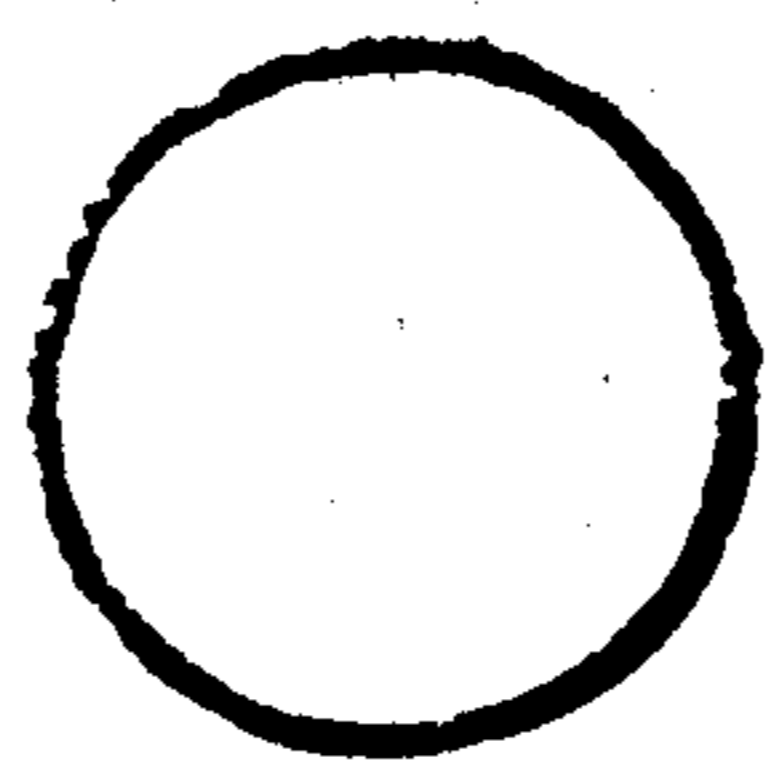
په دنيا په آخر خوار دي

يو وياړلی د حق رنګ دي

بل هر رنګ آخر دوښار دي

۱- رېزکی - کوچنی - وړوکی - ناشی، ۲- وياړ - شرم - پېغور.

چي تيغه کي حق ته و کار دی
 د خدای هغه شوک پکار دی
 د خپل «زیم» نارو زونکی
 خپل خانی په خان ناتاری
 دمپرونو مت که گوری
 گل ورین هم تندر چار دی
 په توله چپ دپول ژوند دی
 حق، اوسنکی هغه کار دی
 چي دخیر د آدمزاد دی
 نو په خدای هغه مخدار دی

چي ناسورپه مخ دجکي
 شېخ ملي وي دا دوستري
 آدمزاد به دوه تپي وي
 لري بري پانوري لري
 دپولنو دلرمون به
 نريزي لوبزي اونهرې

۱- تيغه = برش - کزه وړه - نقش -
 ۲- مخدار = رویدار - دروند.

شي خورلي خلتي به

١٦٦ بي دليتي، يوه خوري

درپه در خاوري په سر به

پرگني وي لولنگري

دټولنولوړ شور دا -

خپلو بدوله اشري

عقوبت په غرغندوشي

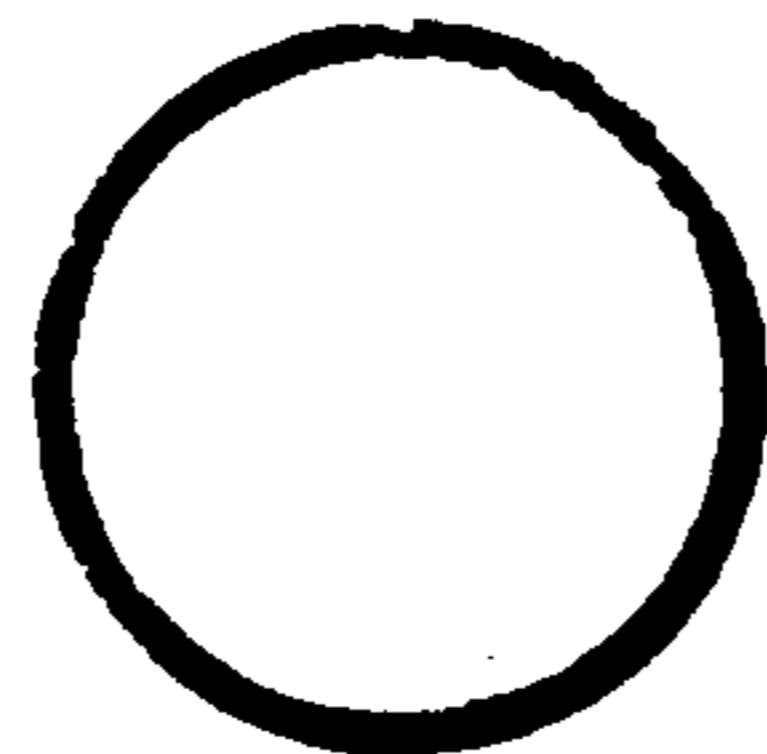
١٦٧ چي دکيا وي اور د سري

١٦٨ تالهنگ دادم اړدي

١٦٩ په يو ورځ برابرې

چي پري درومي کائنات ټول

١٧٠ ستاهم هغه لارمخبرې

١٧١ دا چي خان خانتوره بوي

١٧٢ دا چي هرچرته شمله دي

١٧٣ نيسمان په کمنه نيسي

١٧٤ وايي سپک دي ارکجه دي

١- بي دليتي = چي دله ندرلي، ٢- يوه خوري = چي يولزي وي، ٣- دکيا = چي لوگي کوي،

٤- مخبري = په برنخ، ٥- خانتوره = خان چي ترل پرانستل کوي چي دتوري خان وي،

٦- کمنه = کم ذات - کم اصل - کم سيال

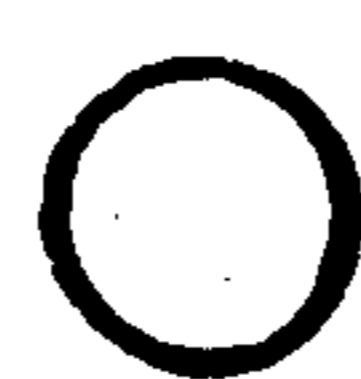
له ازل، وايې بريال يو
 نورپه برخه شاگند دي
 دوى له مخ دخدايه رڼ دى
 نورله پنبويې زيب نده دي!
 كومه توره يې د ازل ده
 چې شتمن داسې پوره دي؟
 د نېسنوكوم كناه دى
 چې نيمگري، نيم كوره دي؟
 او په هرو يو ټولنه
 پوږ، پرپوتى او روره دي!
 كه د اصل كړې پوښتنه
 آدمزى ټول يو حجره دي
 له يوې حجرې راغلى
 قام، قبيل، تپه تپه دي
 لوړ ژور دى له زېښناكه
 شته په نيشو^(۴) آلوده دي^(۵)
 د بې وس د بې وسى نه
 وسنى را زرغونه دي

۱- شاگنده = چې شايې لگېدلى وي، ۲- رڼ = جوړ، ۳- روره = تپه.
 ۴- شته او نيش = شتمن او نېستن، ۵- الوده = نېتى - اخته

له شته منو غلچکوبيا

مذهبونہ بدرگه دي

د فرعون دکور دنته
په پاشونو آخر موسیٰ شی
د باطلو بنا ماران تبول
تار پتار یې له امسا شې

عقل لیت دی دیوگی ده

پرې قدم قدم رونه پری

کلیمه هغه شهلیت دی

چی بول شرونه پری جو تپری

د آدم د شاه خامنو

توری هرکله شرونه دی

د وختونو په آسمان یې

په خلا ستوری سپوږم دی

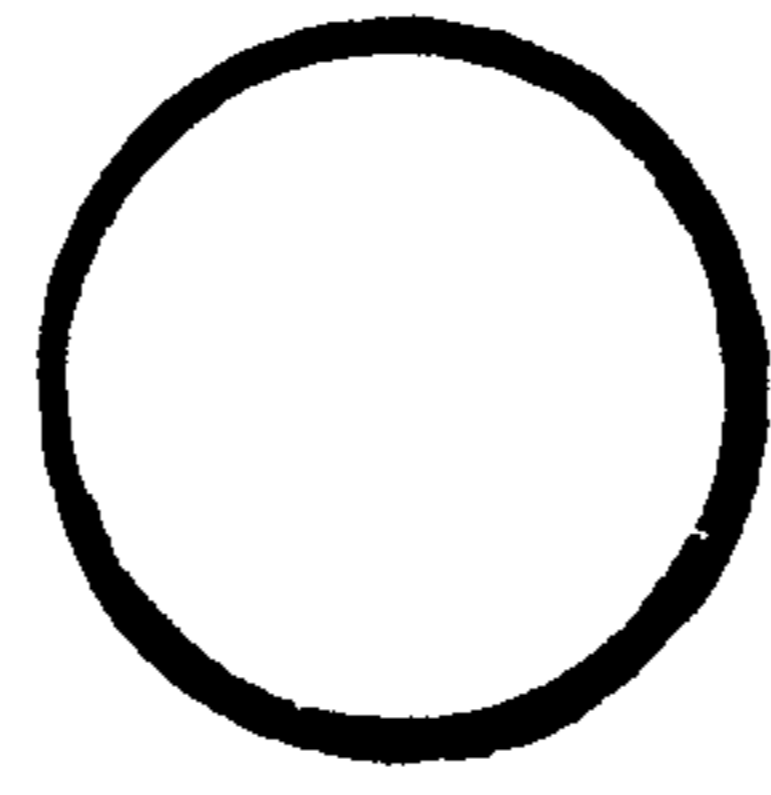
نه مېرونه به بیا بیا کړي

د زړو پېړو کارونه

چی پېړی پس یې دنیا کړي

شاه مېړه کړي هغه چارې

۱- شهلیت = شه + لیت = لوی لیت

چچي په خان پلن "سوري نه شي
 ټول جهان په خان واتنگ کړي
 له کوناره چچي دمه شي
 هغه توري نيزي رنگ کړي
 هوډيالي نيزه باز کوره
 چچي په ماته نيزه جنگ کړي
 له يوې بلي پري ته
 د رگي زمري غوڅنگ کړي
 چچي د مرگ په طلب نه شي
 ژوندانه ورځني څنگ کړي
 ننګ په حق باندې کوونکی
 لکه خان باندې چچي ننګ کړي
 رنگ له حقه ځني واخلي
 بيا وري پاڅي جهان رنگ کړي

کليمان د ژوندون لاره
 حيرکان يې په لټون کې
 مړې دسترگوې په ډک کړي
 تر عمر و نو سر غونډک کړي

۱- پان سوري = په پساو پلن، ۲- رگي = پر هارثلی.

○
دی پکار خه رنگ اریکی
د آدم له بیل آدمه؟
دغه لویه کشاله ده
اود ژوند لوی کرپه

○
آدم دغه قدونه دی
انجر پنجر^(۱) شروندینکی
یوموندی زهیم^(۲) اوده دی
د بدلون پدی خاندیره^(۳) کپ

○
که آدم بپ پوښه زری
خه پیرمنخی مرغانه وی
په ناتار د مرگ صبابه
میراث مری هدایره وی

○
د بدلون پدی ناتار کپ
که صورت دی یوارپتیا ده
هم یو "زهیم" دې خوندي دی
نورا "زهیم" دی موندي دی

۱- انجر پنجر = الوول، ۲- موندی = راکس، ناوی، ۳- خاندیره = هیترا - فریم
سکلیت، ۴- پیرمنخی = پیرخورونگی، بدلېدونگی.

○

پیرخواره یب له پینویوسی

چی مسوندی یی وی او مری

د کچبه «زهیم» آدم وی

خیلو نغو توتو^(۳) باد وری

○

د آدم له «زهیم» پرتو

نور هر خه چپ دی نور پری

له هر زب^(۴) پری د حجری نه

لکه حان هسی ساز پری

○

هم برحق هغه ژوندون دی

چی د «زهیم» په غبرگون دی

که وجود دی که پتولنه

کار د «زهیم» یب پا خون دی

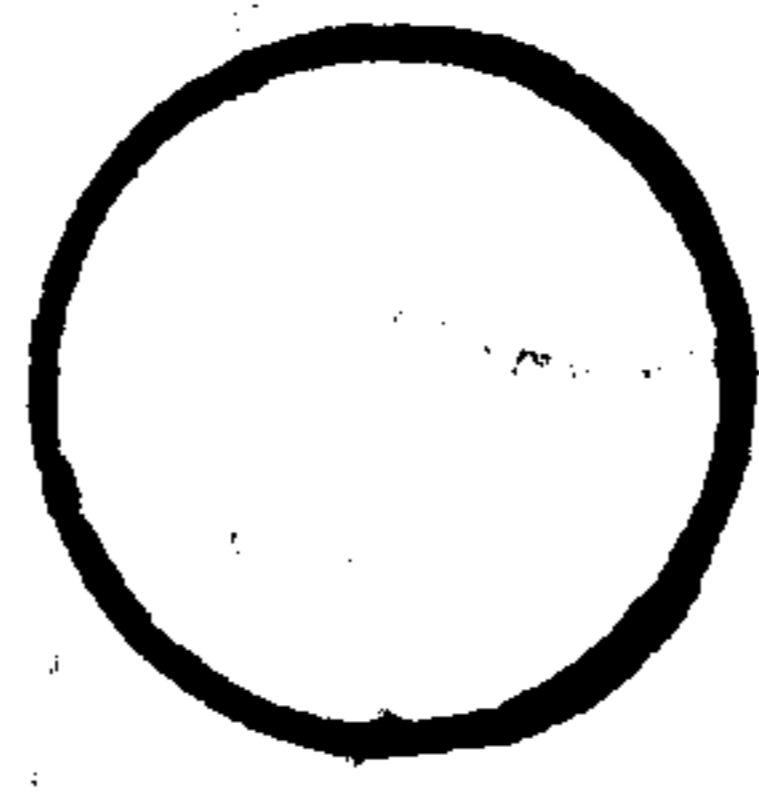
○

چی د «زهیم» په شرکانه دی روزنگری د بدلون دی

د جورو په کچ کب اوسی اود سترگوتش الون دی

۱- پیرخواره = پیرخورونکی، ۲- او مری = اوم، ۳- لغوتی = جذبات - غریزی .

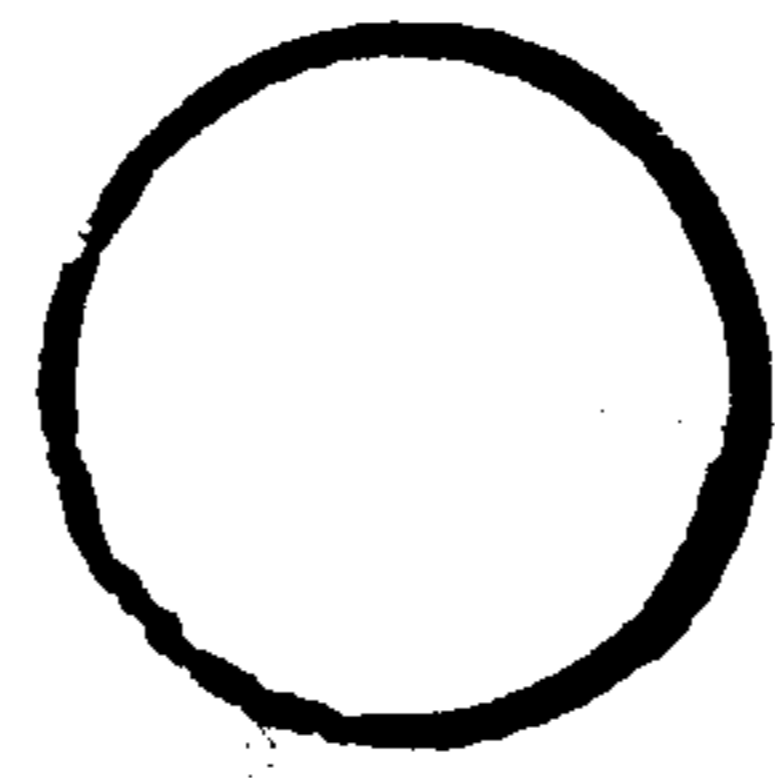
۴- زبهری = هغه خه چی زیب ول کوی، ۵- روزنگری = روزنه کوونکی - لویونکی .

ٻول فطرت يي خوري تاليزه^(۱)
آدم نهی جدا جدا وري
دخانی سود غم خوردونگی
له حق لاري پنبی پشا، وري
چي په نور و خپله ویش کري
خپلي برخي نه سیا وري
چي مثال نورو ته جگ کري
خپلي مخي ته رها وري
شرونه او مرگ يي دواړه بنکلي
د خورلو چپ دعا وري
چي له خپل ميره آگاه وري
د بشر درني په شا وري
اوسنتون^(۲) د شرونه جامه ده
چي شي لت، په هغو واوري

۱- تاليزه = په جمع - تاله .

۲- اوسنتون = انقلاب .

دژوندون په لويه لار كې

مشالونه بسول دي

د تيرو په تور تپونو

لسكرونه خپړول دي

كتابونه د پ رد جمل

سوزول او ب دول دي

د آدم نه د پرياد كړي

د عمرو نو هېرول دي

كه مذهب يې هم سروينځي

چې باطل دى نيش كول دي

كه خوندي دي په كعبه كې

چې بتان دى لړول دي

په هر پيل د پرمختيا كې

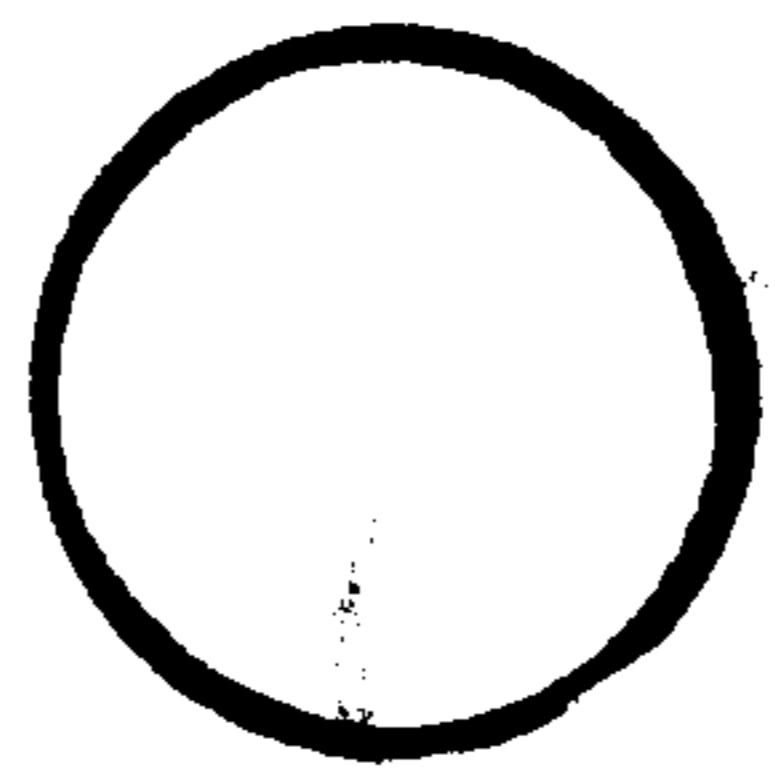
برابرا شوي غورځول دي

چې بنكېل شوي په غورځنك شي

بنكېلكونه يې غورځول دي

۱- نيش كول = وركول - په نيش لگول .

۲- برابرا = په پلنو وژر .

د سندان تندي به چري گرو بنجي شي

د درند و پکونو جوړه که پري ناتاروي

د مېره نېستي يو خو وړخې نېستي وي

نه مېر نو شاعمری نېسمن او خوار وي

درند و عقيد و خلقو کي هميش له

خښتتان د غر پدلو به په دار وي

چې بازونږي په لاس کي چټي کېږي

خان به وپوښتي چې دا خرنگ بازدار وي

چې توره د حق ملا نو خپلوي شوک^(۳)

يو قدم پي په چاپه، بل په انگار وي

خپلي سترگي غرو لي وړه بويه

که رنایي لار ليدلوه پکار وي

د رباب خواره دي نشته آدم خانه!

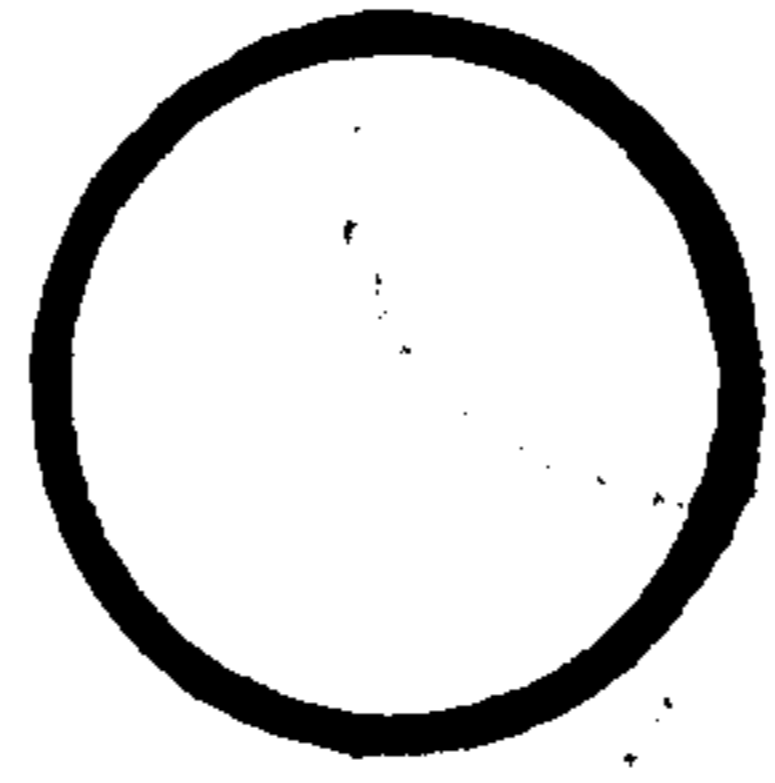
بنايي خلق چې له ميلسه دي ويزاروي^(۴)

۱- چټي = وړکوټي مرغی

۲- توره = قانون - لاره - منډه

۳- حق مل = د حق ملگری

۴- ميلس = مجلس

ننگيالی نه اخلي لاس له خپله ننگه

اباسين کله پښه نيسي له غور ځنگه

چې ترخود ظالمانو نوغی شته دی

حقلان راپستنه شي څنگ له جنګه

پوهگری د بې پوهو نه قلنگ خوري

او تړل لاندې دکليو ترقلنگه

چې يې مت د غليمانو وي کتلي

نه وير پيري يې تشه ډنگه ډنگه

د مردی توره ميدان کې لابنه کېري

خلاصه نه وي دکاتې توره له زنګه

پخپل زړې کې زرغون شه او مسور شه

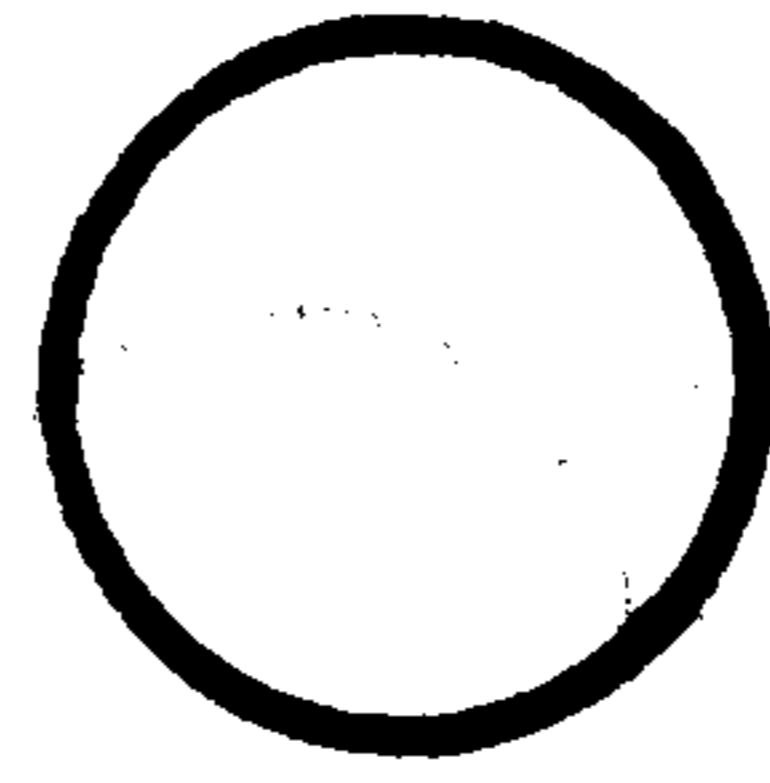
خودې نه ده لاکوتې خواورينه ډنگه

چې يې جس دتن په مور کوي پروا وري

خود هغه ته وي کورنې د جهان تنګه

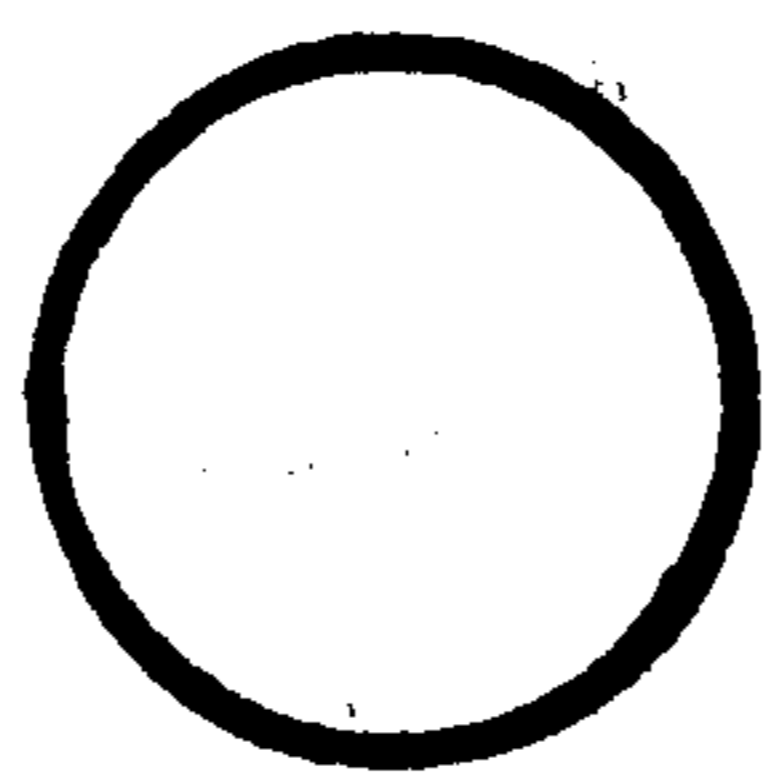
۱- کاتې = تکی - چرپتون

۲- کويې = د داني کڅوړه

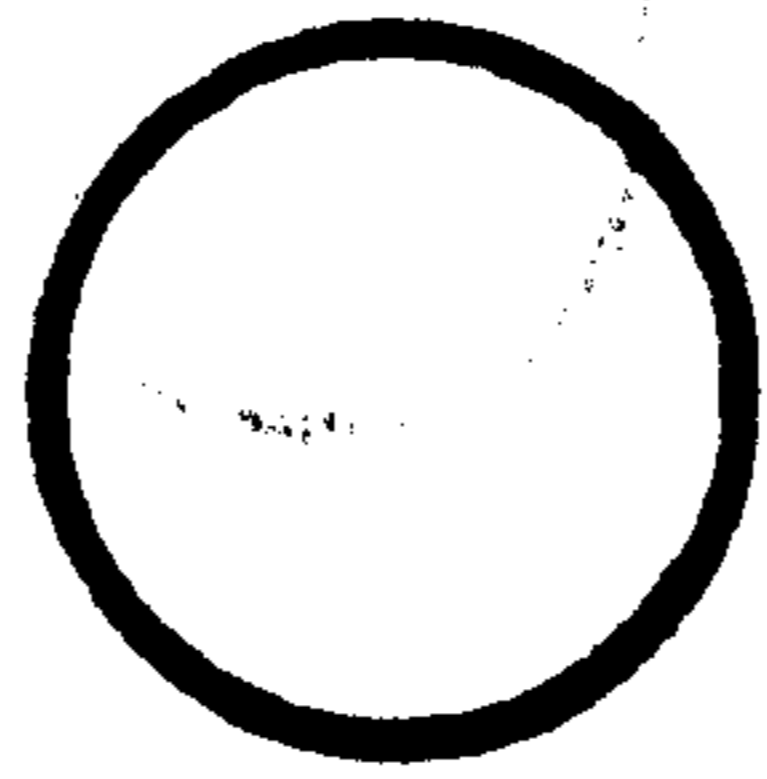
يوبري ديوجنگ غالي دي خوندي که
بيا په بل ميدان برپينا اوتالندي که
چي دلوي خبستن د لاسوسره بنيابي
شاخلميا! خان په داسي کاربندي که
په حجره په جماتونو کې تورتم دی
د ديوي غوندي لنبه دې په تندي که
د مېړه دخوي آواز له خلقو بېل وي
خوک به بي خنگه په ټولنه کې گوندي که
چي دخپل عمل لاره ستري ستري کرل
خوک به خنگ هغه وکړي راژوندي که
له غوجلي د خارو به خنگه وحي
چي په مينه مينه خت ته غروندي که
چي بي ويو دنه ورني له چانه وي
هنی پاخي بي وسان په داک گوندي که

۱- لاره = لور

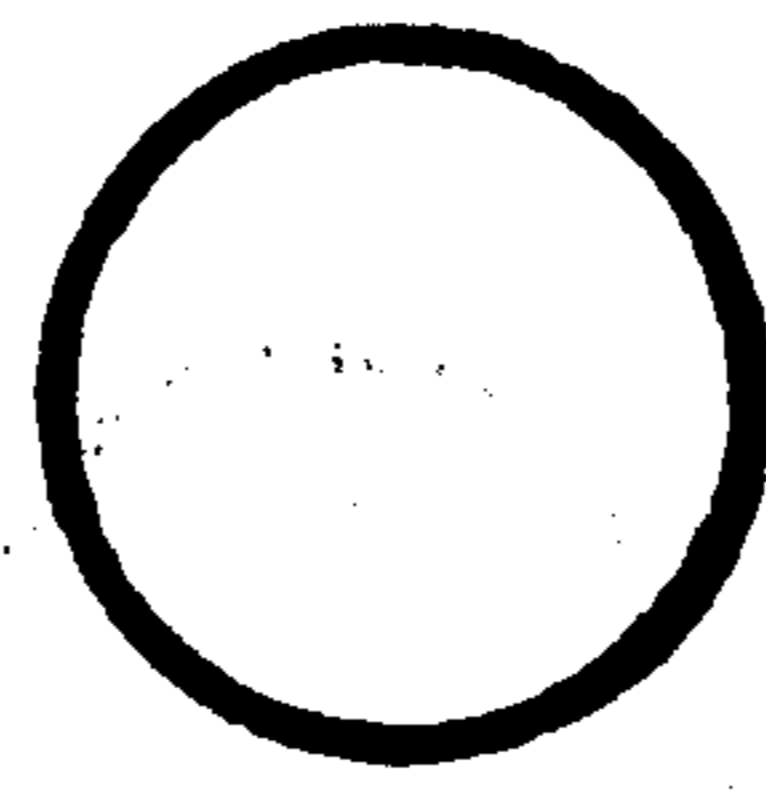
خپلې غوټې ته د غاړې
له خپل تنه پلواښه شه
د خپانده ابا سين خپل
لکه غاړې په ساته شه
د کړيز سختی په خان کړه
پسته باز په الواته شه
په خپل خان قیدونه کېږده
زرغونه شه او بيا شته شه
پولې راښک، پانگي کېږده
بيا په زغابنت لکه مېړه شه
د خښتن د لارې مل شه
له خښتن خښي لارغه شه
په ريلوچي ورک نه شي
په لوښه لکه واښه شه
د ختيځ له الا الله -
لا اله د پر پواته شه

۱- پلواښه = مروري - پلگواښه، ۲- پانگي = مير- ډک - مرام
۳- لارغه = لرغونې - وړاندې، ۴- لوښه = خصلت - خوی

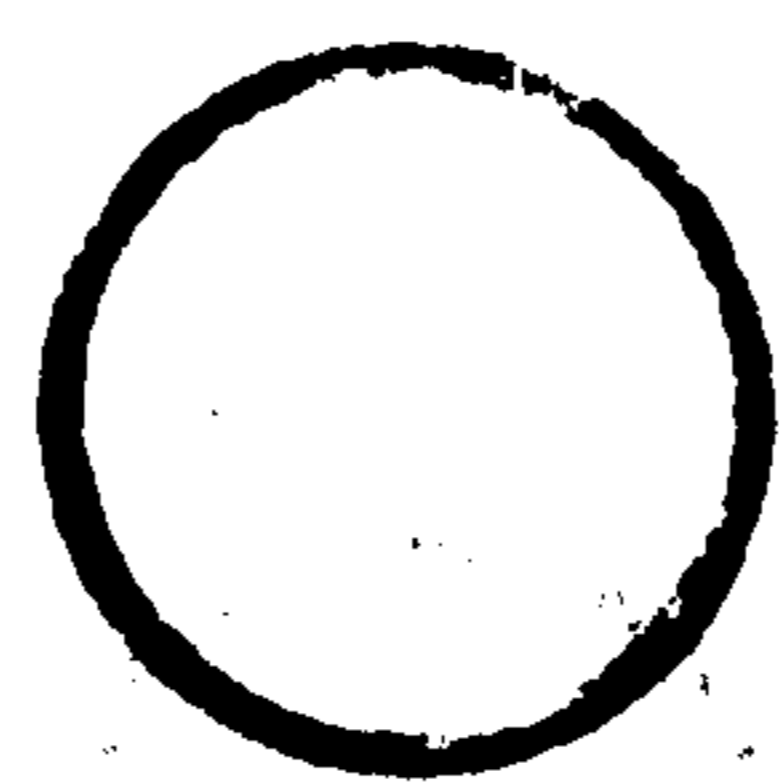

په ټولنو ليوکان گډ دي
 هر وگړی لوی اوکر دی
 لولنکر حکه په نیش دي
 درناوی چچا په دو تر دی
 ټول په تومنه آدم زاد دي
 شوک تاله ، شوک تالانگر دی
 چچا درنه ډله یې مله ده
 دهغوسوی په سر دی
 ډاکندی دی ډبې ننکو
 شوک یې مور ، شوک یې نهر دی
 هر ټولنه پانگه واله
 د خان بدوله اشر دی
 عقوبت به غرغنده شي
 ډاچي نن ډکيا سوسر دی

۱- اوکر = اولال ، ۲- ډله = گوند ، ۳- مله = ملگری ، ۴- ډکيا = لوگی .
 کوونکی ، ۵- سوسر = د ډروسپيا کو او د چچا نری نری لوگی کوي .

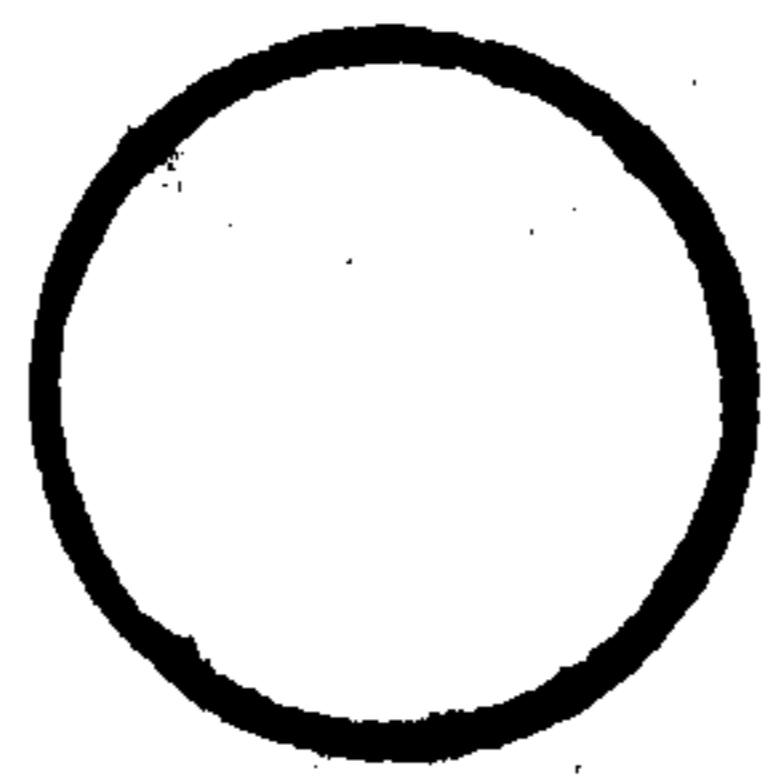
چي سرانه بنكي بلهې مهې
وابه نه خلی توري ختې
په کڅونويې سپرلي شي
چي شوک ونغري سکروتهې
خپله گټه دانن څه ده ؟
چي ستايي د نيکه گټې
د يوه ماته ، باقی سوی
د تورگټ سوی د پوت يې
نه نستر او نه چنار شوي
څه د تورو خاورو خت يې !
دا ميدان د تپرو تورو
ستا مصرې توري دې سمهې
چونگ ايوه يې پاتې شوي
وي انکار د درې ستهې
حق ننکانوته وریتېږي
دې ننگ هرکله بتهې
لات منات چې گزاری شوک
شي پخپله بيخي گتهې

خرپي، حڪ شوي، خيالي نه شوي
د «لا» شي خني شي نه شوي
د جس ترغي نه نامينده
نل نچه شوي گني نه شوي
تسه شخوله - خالي تيكي
ببل توره، توبري نه شوي
له جبري تر سري راغلي
لاپه «زويم» سري نه شوي
له مذهب چپ ملستل دي
لدي مريني شروندی نه شوي
انچاره کي چي دي پرو دي
هنه ستر آدم زي نه شوي
مينگيري درته آسمان دي
حکه باز، باتورزي نه شوي
هر آدم چپ دي فرعون کر
پي بلواک، خانوکی نه شوي

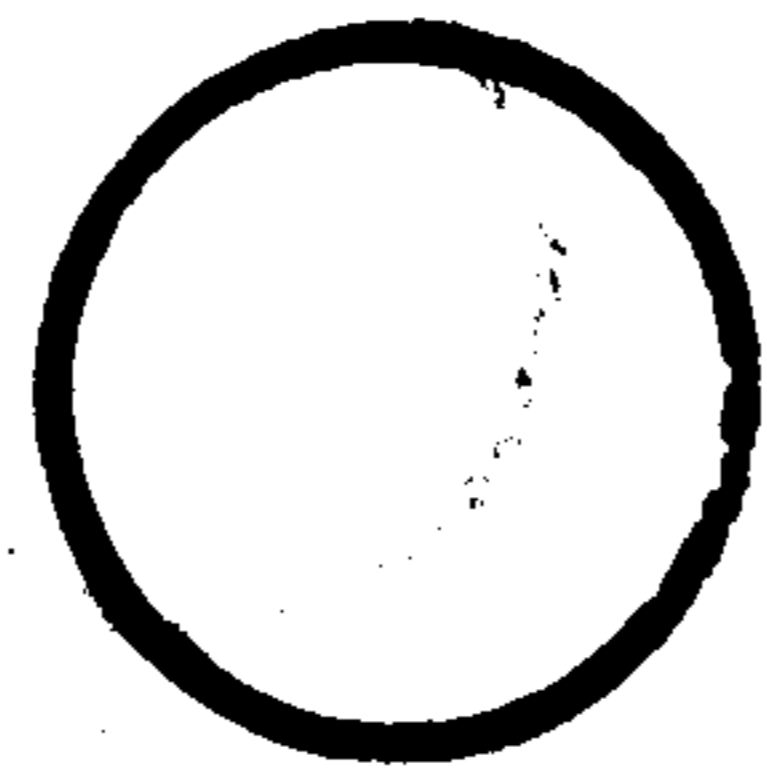
۱- انچاره، انخور، زري - نقش

۲- خانوکی - خانواکی

دوکړو سالار پردی
خړسواره چې شا هسواران کړي
دکوڅولارو کسودري
ځلن ستوری د آسمان کړي
گوکوڅشتان داوموختو
سندان سړی اتلان کړي
لور او کوز سره یو سیال کړي
اروپيچ وارو یوځان کړي
چې سړي پي نه سړي کړل
راغوزار هغه بتان کړي
دالونوپه خلقولو
دمشکنو بازاروران کړي
چې جس من پکې قدر پري
رادبرهغه دوران کړي
داد نوم مسلمانان تپول
پريښتيا مسلمانان کړي

۱- اروپيچ = خپلوکې په ضد ضدی - په غونډو پرتو

په ميروکې د پر کلونه راټوکېږي
 سره پوښو د لاله پکې جوړه ده
 ننګيالي دي چې دلوی خښتن په تاري
 پورته کړي دنړۍ ټوله بڼه ده
 ته تنزري پي، دنيا ده د بازونو
 دېرې حکه د ژوندون دي ادارې ده
 غزا وشوه که په نوم کلیمه کوي
 زرغونه دې له ژوند کومه کلیمه ده
 هونايي^(۳) په ټپور وند دي، بنکار تر نشي
 که نه پي نن هم پرته هغه دوکزه ده
 دگزي^(۴) غشي دې هر وختي په سر دي
 په ديديوان باندې دي اړه پرې، ورې ده
 صبارا بنکه د شولان کتوته مېني
 که دې نن کتلي قام لرو اوکړه ده

۱- باره = مسؤليت - ذمه واري - پړه، ۲- ادارې = ويرانه - گتې - لوتې،

۳- هونايي = بنکاري، ۴- دگزي غشي = دورې پري کوزار،

۵- ديديوان = شيش - خیرکوته.

لکه خلق هسې ټولنه

لکه کورن هسې پي غار

لکه اوبن هسې پي سوري

لکه پينه هسې پيزار

لکه باز هسې پي ماري

هسې باز لکه ميشکار

لکه بزيره لاون هسې

لکه سر هسې دستار

لکه توره هومره گټه

رشته هومره خومره کار

داوچت الوتو پانکي

د شهپرو په مقدار

د ديروي رها تر کوره

نمړ په ټول جهان او شمار

د بي ننگه په رنگ د پروي

ننگيالي نه لري سار

چې د لاري اوبنکونه وي

په هغو جوهر پي لار

لاڀي ڊپروڪري ڪاندي

يو منصور خپري ڀر دار

د ڀي مٿو وار حند ڀري

دمت دارو وي ڀي وار

د زمره اخستلي

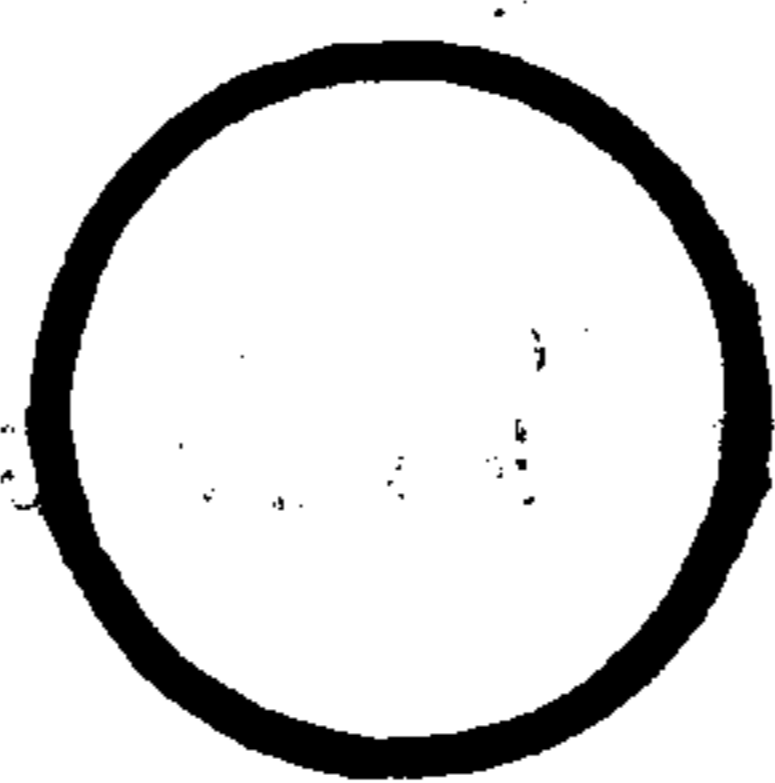
سورلندي شي ڪله بنڪار^(۱)

د آتيا نوسر باري وڳي

ڀر ملخانو ڪر ڀر^(۲)

ڪليمان نه شو تپول عمر

له خدايي چارو و نه ڪار

مذهبونه دي پوچ شوي غر^(۳) بينونه

مذهبيان دخيلي ماڻي بيرونونه

دهفود راتاندون^(۴) طمع عبث ده

چي مذهب ڀي رواسته ڪر پيدي هڊرونه

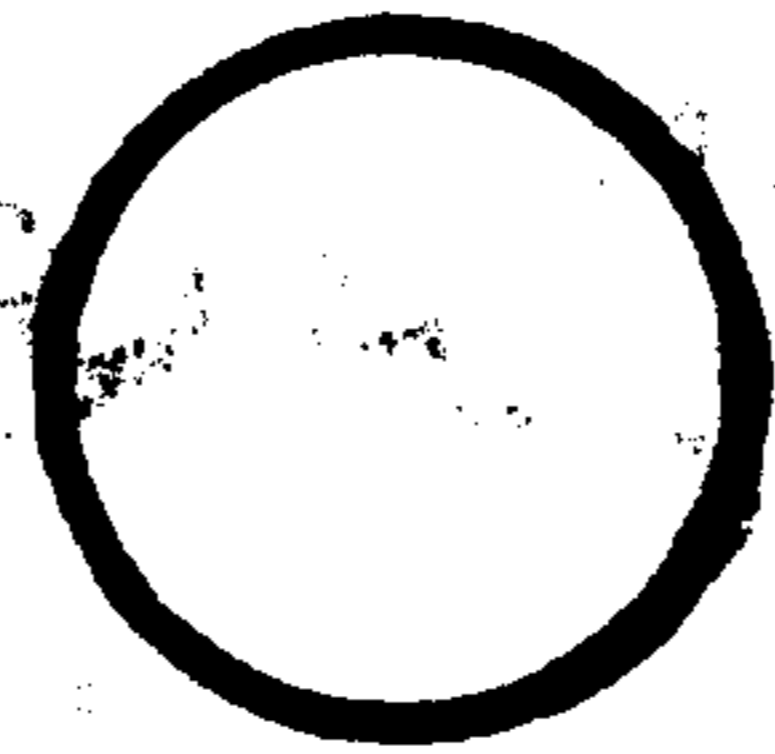
ڀر هغه سالوچي خان لره دور ڀري

دي عبث دانڃور و نوڪر اوونه

۱- سورلندي = گيدر، ۲- ڪرهار = يوغودي، ۳- غرين = يوتوپڪ،

۴- راتاندون = بيارا غبر ڪپدل، ۵- رواسته = وراسته.

له مذهب پي چي تودې او پي کنکل شوي
 مسلمان بايلل ملکونه سنکرونه
 له مذهب حنی لوی شرک په جهان نشته
 لگولي پي په نیش دي امتونه
 د مذهب د غونډه لانو تنستو کي
 کل ډيوکي دي د علم ډيوستونه
 له مذهب هک حلی ټول ريزکي شي
 ريزکونه کل کپري لوی کارونه
 ټکی ټکی د کتاب نن هم هغه دي
 خود مذهب ترې نه وینکلی دی سا هونه
 چي تر خودغه مذهب او داملا دی
 وي تالابه د تالا قامونو خونو

پوخ سنکرو دی شاه مردی ده
 تور بازي دی تبغ بندي ده
 له باطل دحان ژغورني
 يوه لاره ملا بندي ده

۱- غونډل = غټ غټی
 ۲- کل ډيوکي = کل ډيوکي

له فطرتہ دې پرده ده

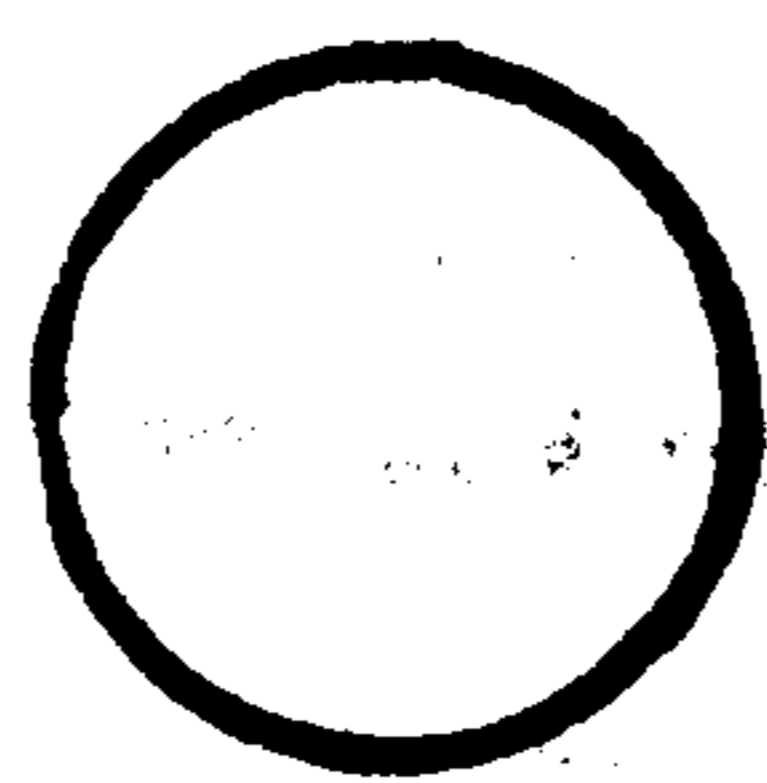
له فطرت دې سرزوري ده

کليمه دې سره يتوب دی

سره يتوب دې سره سکی ده

د بل غم هم د خان غم دی

دا پښتو، مسلمانې ده

په شروندی کليمه بيا خلق شروندی که

داله وارو وړستو شوي بيا لومړي که

دا چې خاوري پي له مخه نه چانه پري

د سپوږمۍ په دود غونډې پري پښتدي که

درونه ورونه سره غونډې په چاره کړي

له ټولینو شروندی ونه وړ که گوند گونډي که

شاه مېرونه له زرگونو ستورو تېر شول

بدهې رابڼکه خپل ملاکړي گړنډي که

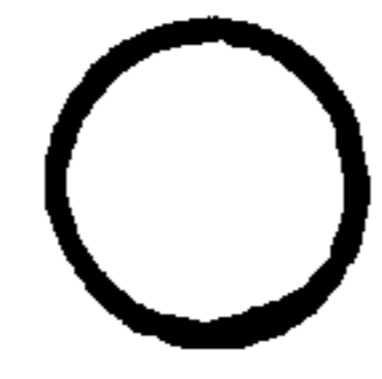
دهغې بي ننگه خلقو مرگ روادی

چې گزبان د بل په سوي گړپنډي که

د پسرلي درنه وړېڅه شه په خوي کې

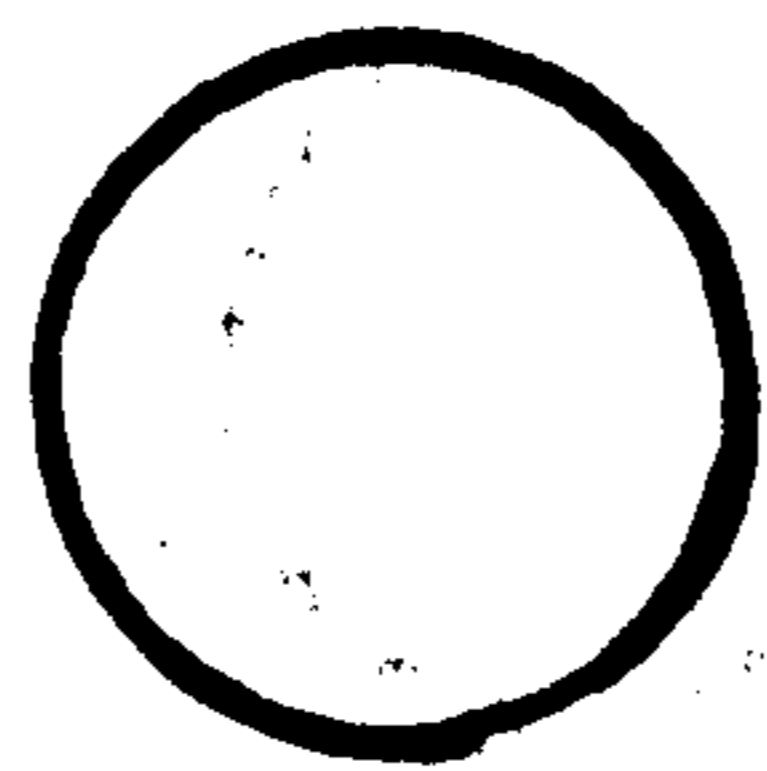
خان وړېښت، کله برېښنا اوتالندې که

شاه حُلْمي چي د آدم په ننگ اوچت شي
«شاه پلکونه» بيا ز غمڼل په دال تندي که

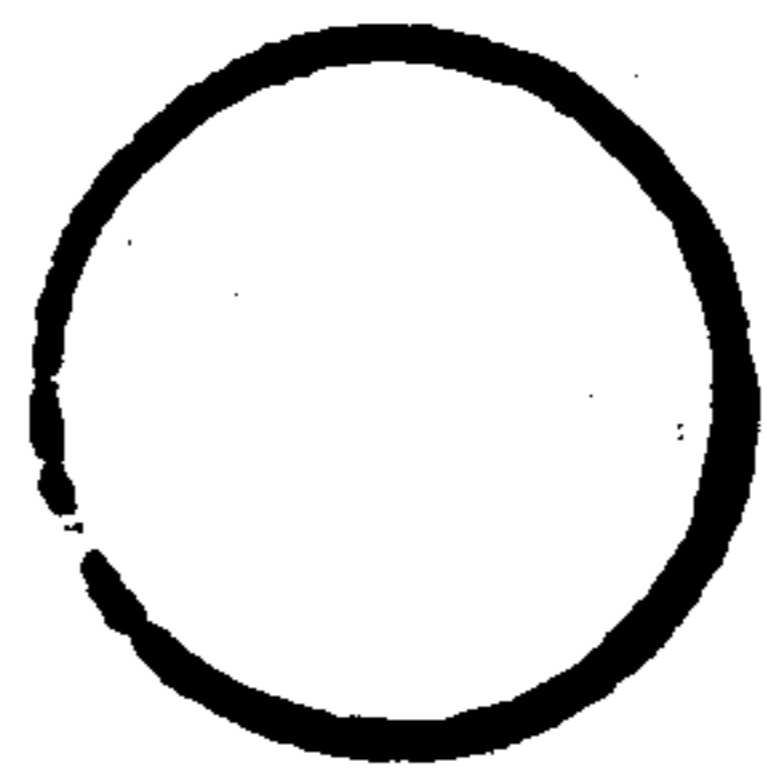

درهندو خلکو لاس تپول نرده
د سترگورو کاگيره تلل نرده
دايلتيا نوکلي وړانول نرده
د راسمنانو پيسمول نرده
که اوندي جوندي د دوپړک وي
ديکرنگانو غوڅي کول زده
مذهب له خايه راغورزول کړي
کتاب يي خاي ته برخه شول زده
چورگورگان هم کړولي کړي
لکه باز کله اوچت وهل زده
چي فرعونان يي موزي کران کړي
نوکليمان يي تونز نول زده
د آذرانو بتکورکي بتول
د خيلانو کعبه کول نرده

۱- ايلتيا ن = پساتيان - وړانې پيدا کونکي، ۲- اوندي جوندي = منغروني
چي غوڅي رهنې نه وي، ۳- دوپړک = دورنگ - منافق، ۴- موزيگي = چي د
هيڅ بڼې نه وي تش کت پري دک وي، ۵- بتکورکي = بتخانه .

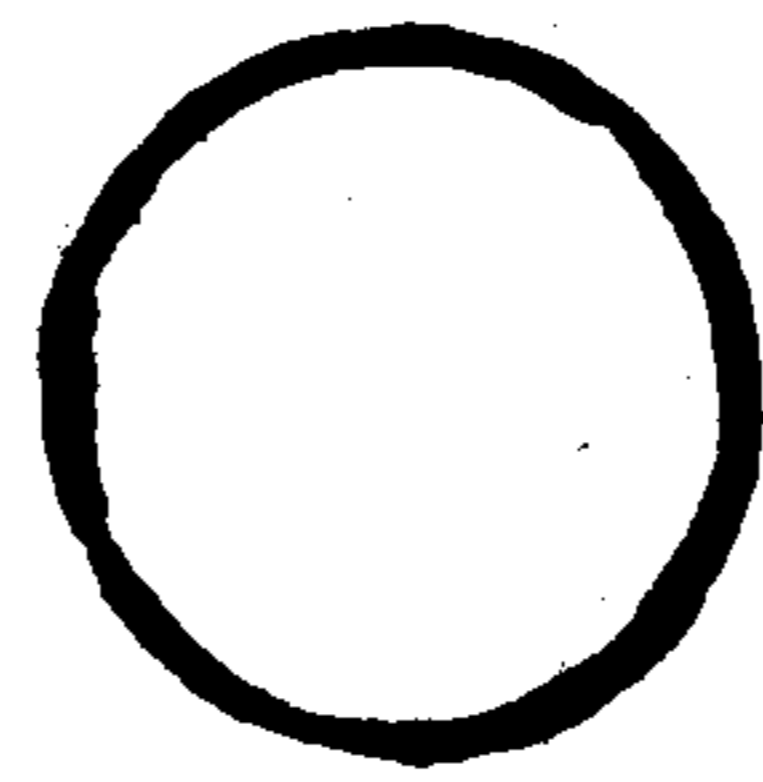

د با توريه خوشه پړو خپلولو
مښگيرک او غليوا زنه با توري پري
ديوبت په لرېدلو بت غليو!
سومنا تونه په کعبو کې نه بد لپري
له کيکړه د نښتر پيوند خوړو کې
نښتر هيڅکله نښتر نه پاتي کېري
چې په پړو کو دي وژلي مذهبنو
هغه مړه په مذهبنو نه ژوند پري
چې د زهر وړک لښتي پري را سوزوي
دغه سوي چنارونه نه تاند پري
د قرآن وړه رتلي عقيدې نن
د مذهب په کتابونو کې سا هپري
د تيرو سره ملستي بنا پېرک نن
د رڼا په تڼۍ مرگ ته بېرې پري

شاه حامي دی نوی حمله آسمان غوارې
د زورپشوي په حای نوی جهان غوارې
د خپل "زه یم" سرهنکي پی سلامت یه
مرئیتوب نه - ملکیري د یزدان غوارې
ننکيا لوکره غار ه ما ته اطاعت ته
په لتون که دهغه دي خو حان غوارې
په دنیا کې یو کار هم ناشونی نه دی
یو مخیزې حیکرور، حوانات غوارې
کشالی غونبتي نوری د آدم دی
شروندانه نوی تفسیر د قرآن غوارې
په لسنکو د ایشتنکو کتې نه شي
د شروند ستونجې مېرني قهرمان غوارې
په یوماره که کاو ز شي، سودیې نه شي
چې ژوندي وی یا نوی ماری زه میان غوارې

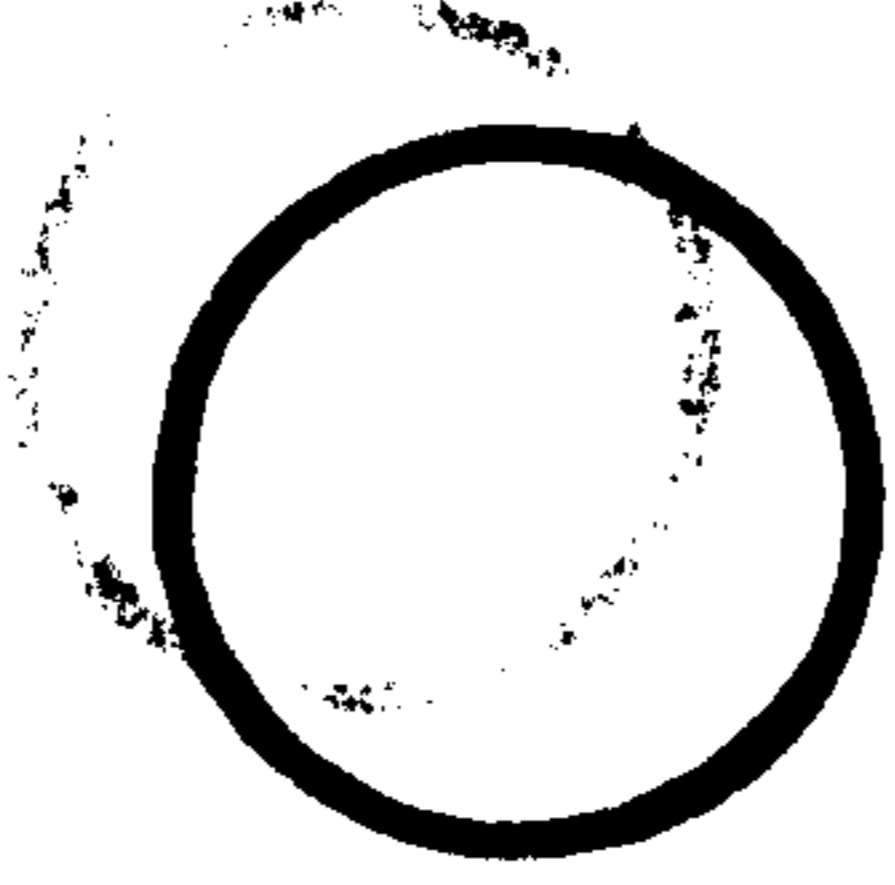
۱- یو مخیزې = چې مخه یې یوه وي - دیوې مفکورې .

عقل هغه وهندي باز دي په لاس
چې نه پر اوچت اوچت بنکارو کوي
بنکته له ځمکې نه تر نس سټورټلینز^(۱)
کراولې کړي، يرغلونه کوي
لوکيز، اوريزه^(۲) که يې لاره نيسي
له الوت کله پر هېرونه کوي
سرب، کراو دي ټول د عقل چې نن
بريښي د ژوندي تومن خونو کوي
د آدم کار دي کائنات پر نړول
برهغه قام، چې دا کارونه کوي
چې په فطرت يې ده لتي اړولې
دهسکو سترگو معاشونه کوي
عقل بهير کړ غور ځسنگي دشعور
ويرو سيرانې ټول مذهبونو کوي
پياده له عقل کوم وکړي چې دي
د بل مواته دي سوالونه کوي

۱- سټورټلینز = آسمان لاره - کهکشان، ۲- لوکيزه = دکازوريج يا نيبولا،

۳- اوريزه = هغه نيبولا چې ستوري پکې په زرغونېد ووي.

حق نه په څنگي، فطرت په ترڅي

تشي ځاندرې پوي، زور يې اوبه وي

عقل يې شل وي، هڅې يې کته

په غټو کوري، ولې سرانده

نه پرې ودانه، که دوی ژوندي وي

اونه پرې وړانه که چرې نه وي

د ځوانمردانو د قط نه وځي

نه يې خوا بڼه وي، نه يې تراخه وي

په تن په زهيم» د وارو نيستم شي

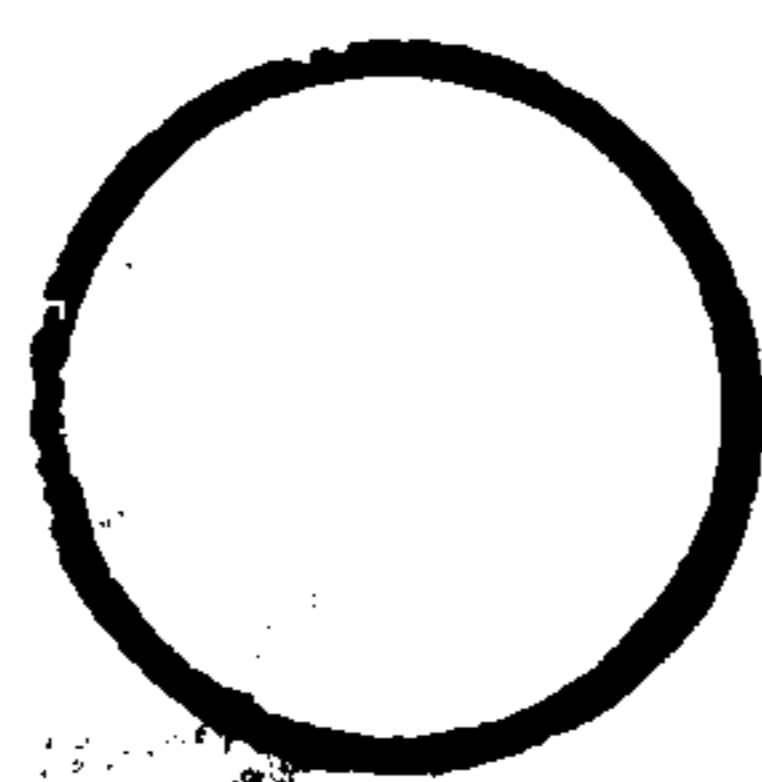
ځوراک پخساک پخواړه او څښنه وي

په زاړه شخوند کړي، نوی ترې نه شي

نوی بریدونه خود مېرې وي

چې يې راغونډ کړې واره کړي

د يو گنجکي دار زښت نه وي

دلگوکین و دلپهون نه

اورین ستوری راغونخپری

ستورتلیری سروهی لا

کائنات لا پراخپری

که یوستوری ورژپری

نوی سل روتوکپری

دشروندون زرغونپدوله

نوی حمکی سادینپری

چرتة شروند دی په بخسینچه

چرتة کچ ، چرتة حوانپری

دزرهاستورومیروکی

دشروندون غبری غبری

یوه ستادا حمکه نه ده

چی ساه دارپکی هستپری

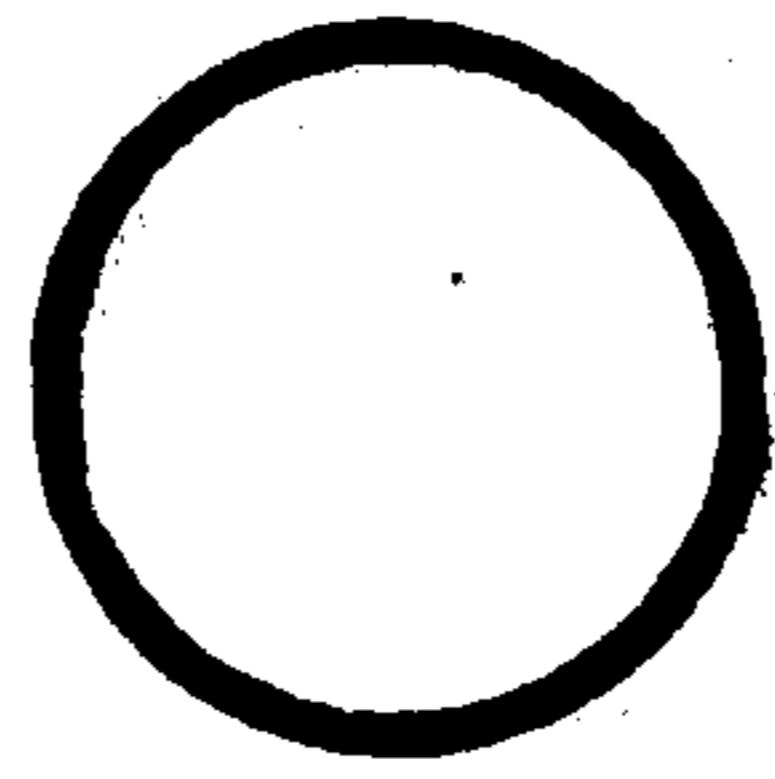
شخړپری حمکی بنکته بورتة

ستورتلیری وکی خرخپری

هغه حمکه ستادوتردی

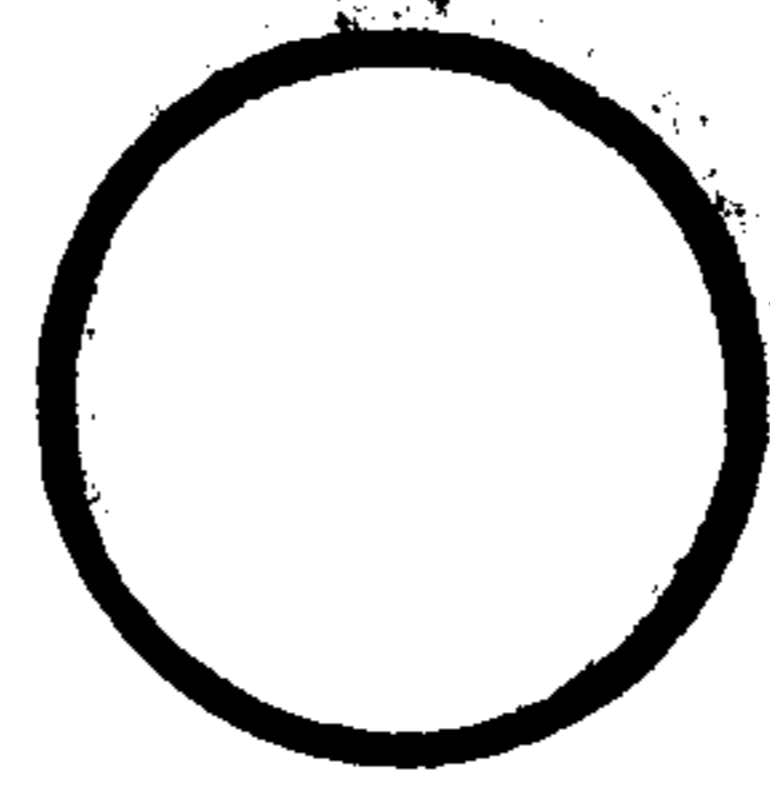
چی دی لاس ورورسپری

عقوبت به له دی ځمکې
درته کېدې په سر کېږي
د مېړونو ستور بېرې دي
له سپوږمې ستور و تاوېږي
د یونوي کور لټون کې
د آسمان لارې چاڼېږي
عقوبت دا ځمکني به
ستورک زو ته ورسېږي
د شرونو خومره رازونه
به په ډاگه وغوسېږي

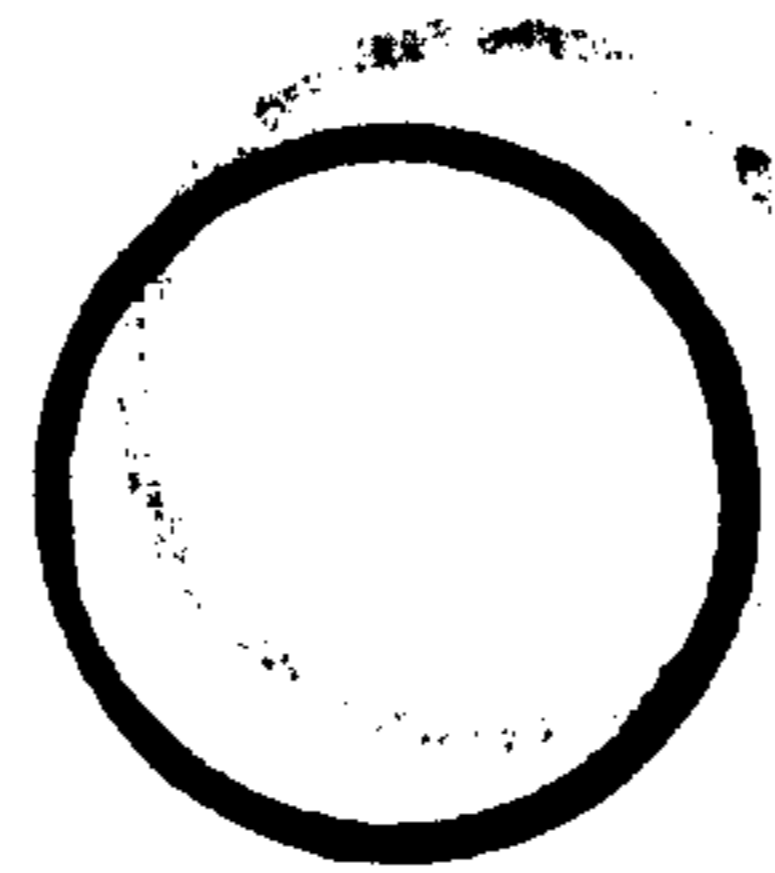

قیامتی پائینده هغه اوبنتون شي
 لاالاسره چي کله پي برغون شي
 دعبرت مری پي کرحي په ملکونو
 کوم فرعون چي له کلیم په تور برینو شي
 داولس ویني نه پینونکي هله ورک شي
 دربریا اولس چي کله په پا خون شي
 داویار پي خلی هسې ولاسره نه دي
 دمردی کارونه میر په شوا خون شي
 چي په سین داوراو وینو شي وریو
 قافلہ یو قدم مخکي د شروندون شي
 که هر خومره سنگرونه له خلن تاو کړي
 عقوبت دحمکي تبي هرقارون شي
 چنیشني^(۳) عقیدی چي غاره باسي
 دهنو خلقوتولنه مریستون^(۴) شي

- ۱- قیامتی پائینده = تل پائیدونکی، ۲- دربریا = خور- نلی- خپلی،
 ۳- چنیشني = چي چناسکي پکي شوی وي، ۴- مریستون = هدیره.

د دوران په نرالزلو غرونه وارغري
په شکنې ډيروکي خه له ويا سره پري
تلناوونه يې رواسته، موبنې خورلې
چان کېږدي کې به ترخوپورې اوسېږي
د پرلښتر په چورلندو حکمې له تللي
کچه ډيلې! په خپل خپرخه غلطېږي
د سورسين چپې دمه وينکه له يادو
اي فرعونه! چي کلیم پسي پاڅېږي
د ملخ خانگ سر دې ملاشوله دوه غبرگي
ته لاجي د آتي بارته لاندې کېږي
لااله بتکورکوته بنکرپوکل دی
که مؤمن يې تروروستي بت به جنگېږي

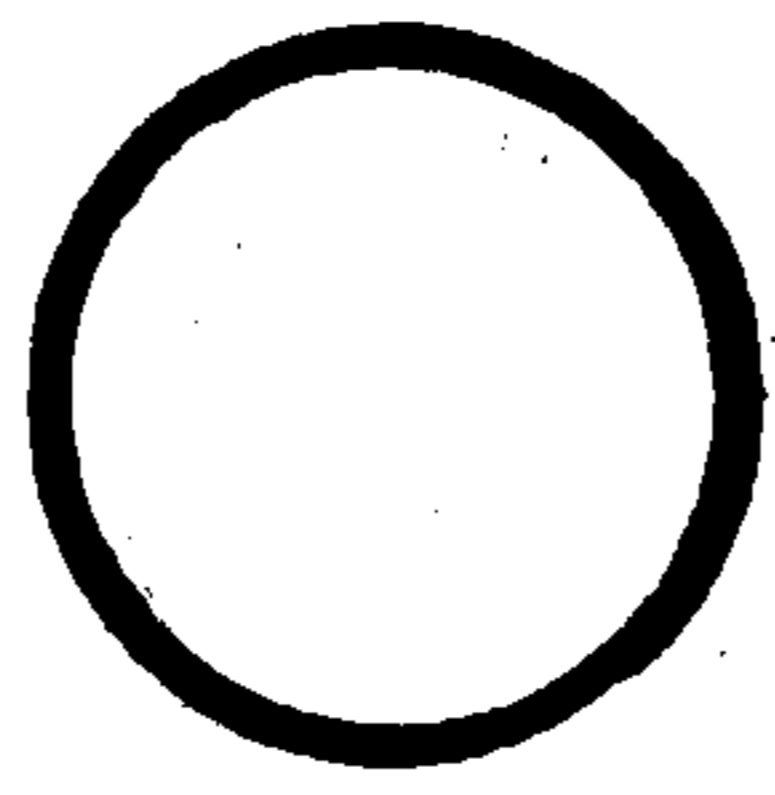

کليمه بي چي په زړه باندې سنگر شي
هنه قام هغه وگړي اوسپن غرش شي
کليمه دسړي برش دشين زمري کړي
لږو بروته دکو ونخپور لښکر شي
کليمه لکه بوته چي دا کسير وي
مس حوانان چي ترې نه وحي نوسره زرش شي
ننگيالي په جهان پتي راتلي نه شي
دوی دهرې سرخپړي وتلي سرشي
دهرکورانغري تود، تياره شي وراکه
مېرني خلبي په هر لوري چي وراشي
له تونگه د عيسی چي نمرې و خوري
که دختو کوکوستان وي په وزر شي
دمذهب دمدرسي نه هيله نشته
چي يو چيني هم دبدر لپچور شي

۱- لره کوز

۲- سرخپړي = د جنگ عالی سرپړ

۳- تونگ = شکور

دغليم دبيريډ او چيغني حاجت نشته

لاس ترگريو وچي پخپله سنکروال شي

دکور، قام بدخور منځي په خان ناتاري

په تبغه که باتوان وي تش پيچال شي

تانگ دکتي، ديرغل يې دلاس وځي

چې د چار اتلونکي توري ته اتال شي

حلمي وارو په خپل اصل دي لالونه

درونه لو چې شوک نه وي کوتي لال شي

جماتونه، مدرسي او چيني د پېرشول

خو، له چاهغه بانگونه د بلال شي

چې دخاوروله کالبوته

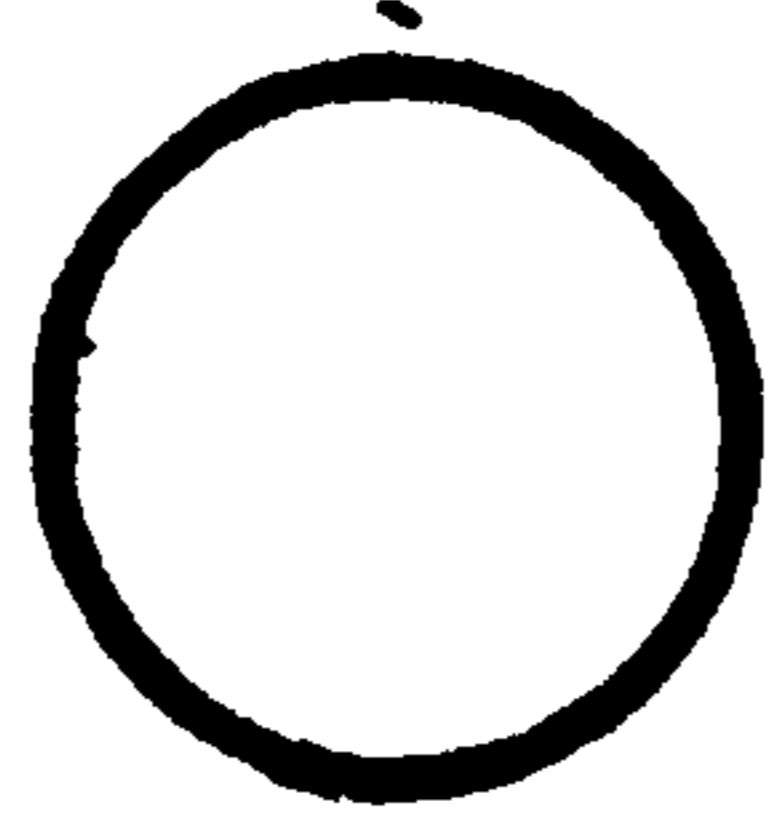
اوده «زه يم» برسپون شي

په اجل ياندي جمل راشي

بنیادم ولاړ شي تلن شي

۱- چغه = اږه ، ۲- بدخور منځي = بې اتفاقي - اروپېچ ، ۳- پيچال = د

باتورغل - غريبازه ، ۴- اتال = په طمع - په اسره - معطل - ايسار .

دژوندون دغورځنگونولوی میدان دی
چاته پوله نه سپوږمې اونه آسمان دی
دفطرت غېږه پیرانستی ده هرچیاته
بودد هرچاهم په قدر دخپل توان دی
دا په تاده جوړوې کاتې که توره
خپور چاپېره دجنګرېز واره سامان دی
نیمګړتیا کره می تهوې اړ په مت دي
مت کول د بنیاد موپور په خان دی
چې پزده د سورکووینو کسېدی دي
دهوهنی د ګلڅه کمی پدې جهان دی
د باتور لمځی دنیا ده بهله بهله
یو د خوړې، بل د لوړې وېزی خان^(۱) دی
چې سرمزی د نونبت^(۲) یې په لاس درکې
دلوی برید په ننداره دی اوس نړوان دی

۱- وېزی خان - وېزی انوونکی، ۲۰ - نونبت - پیلات - ابتکار

چچا دٺو یم" بتول رنگونہ

یکمانہ شی یکرنگ شی

لکہ غونڈی چچا چری شی

اباسین شی پور خنگ شی

سسل مخونہ یچا یومخ شی

"نرہیم" ہلہ خان دوران شی

کائنات کری دینو لاندی

سلاکارہ دینردان شی

○

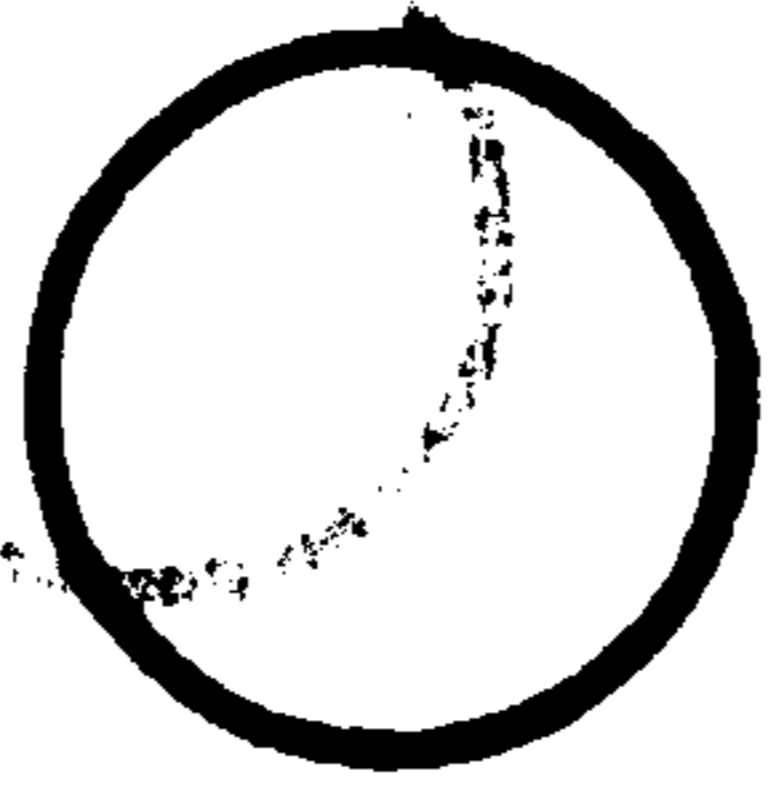
چچا پی "نرہیم" پہ تنہ کچ

لکہ بت سلاگون سرپ وی

آدمزی شی سل لاریزی

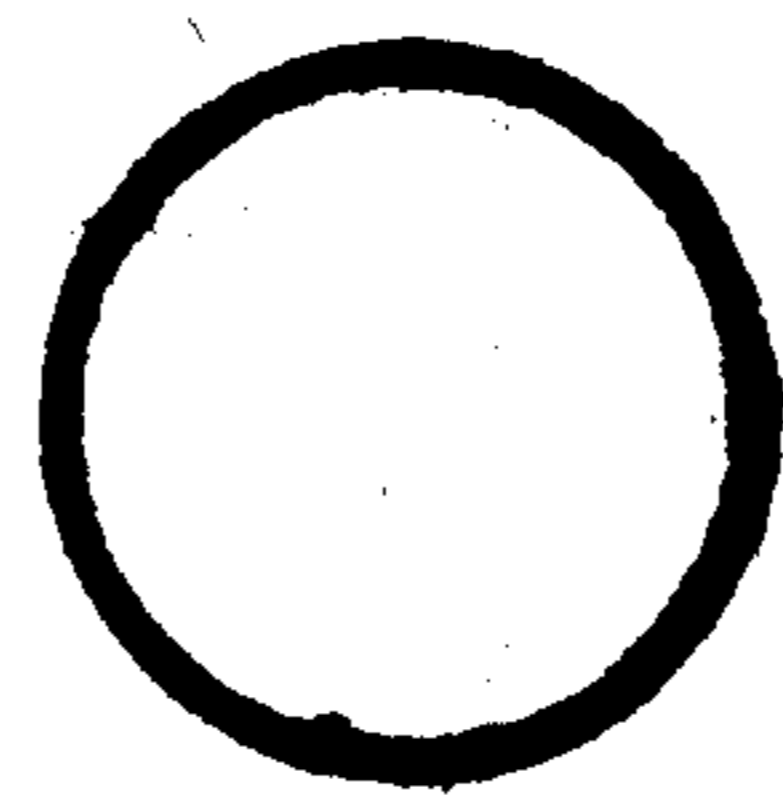
لہ یودرہ سل درپ وی

○

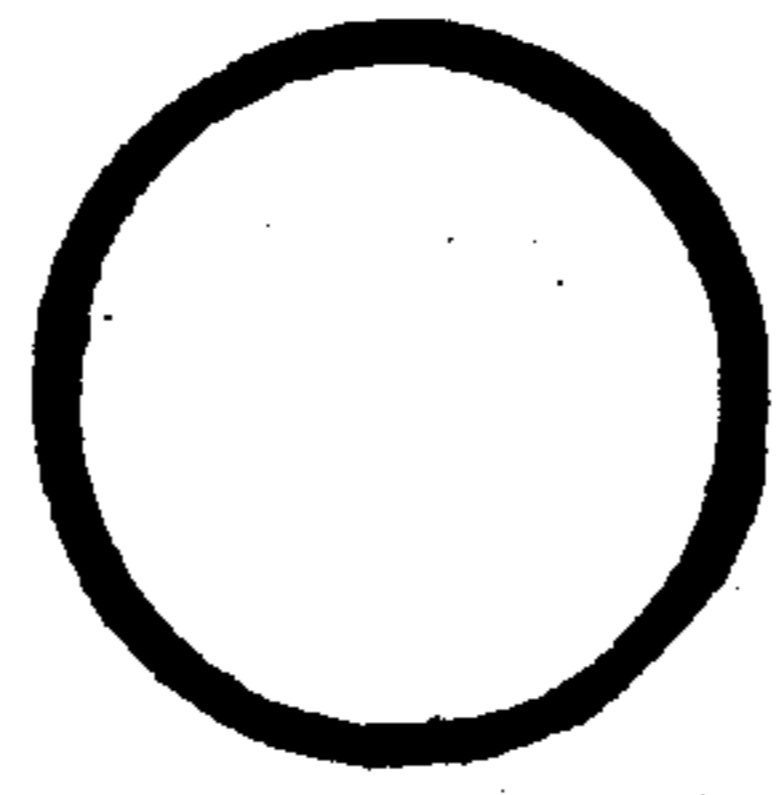

د توريال زړې راخپږي په سوسر کې
دهودي هڅې و باسي لاري غر کې
توربر سينونه پي خپله غمازگرشي
مېړه کله پتېدي شي په لښکر کې
"ستورونيا" کرښې د خېکې کرله ماته
نځوي بيرغ د ستورون خپل دوتر کې
مرجونيا د نهنگانوله کاله نه
ملغلري را پند کړيدي خادو کې
زهرې خويه په يوماري ورپرېوځي
بله ماره يې نيولى وي نظر کې
مردکي، دارو، بتک او اور بشينه
دغه توکي دمېرونووي سنگر کې
هره ونه خپله خپله ميوه نيسي
چاموندي دى کروسکي پکي کې

۱- ستورونيا = (په دوزن د مرجونيا) د ستورونو وښکاري

زردار هغه کور کينان دي
چچا شروندي بنياد مان خوري
سرخوري په پته يي نه خوري
سبه برسپري په ميدان خوري
د بي پرسه کلو خلک
خه ملا ، خه دوتريان خوري
يووري يي په شا پرووي
بل شني لښتي بارگيران خوري
د باطلو جوارو ده -
په برمت يي بي کسان خوري
سروايات را پاڅيدلي
په حملو حملو قرآن خوري
د آدم په بدې ورځي
کليمان وارو خپل خان خوري

چپا پە مندە دەودە يالوئۇچى
لار پى خود كرىپا كرىپى وي
چى پە خرخ باندى سورى شى
دەغوتور و لاشى وي
چى لە اورخنى ونە خى
نو هغه پىرپا اومى وي
لە چپو چى انكوچە شى
پولادى هغه سىنى وي
چى جنكرىپ ژوندانە وي
دېرم دېكى پى شىلې وي
چى دىمەت جمال پى نە وي
دەغونا ندرى كىلې وي
د باتور و هنى كورە
خە كە يوموتى بنى وي
چى وھى دىنكسى تورپا
پە هغوكە تنكسى وي
چى شىيانى پى تاونە شى
نو هغه لىندى پىرپا وي

چې وهي د تنګسې توري

په هغو کله تنګسې وي

سپوښي، استوري، استور تېليني

د مېړونو برآستي وي

د سره ښکونو غورځنگونه

د تاريخ زدن زريني وي

د اخلاص د شاه سوارانو

منزل لوي، لږې توبني وي

چې منگل يې د زموږ وي

د هغومارې سگې ويا

په لاسونو باندې غرونه

د مالو چيو پاغوندي وي

پروناوري سندر بايلي

وينې سترگې پليتي وي

دوزنک تېنې کن پريانه

چې د بدر ترپيسې وي

د مېړونو لوی لاسونه

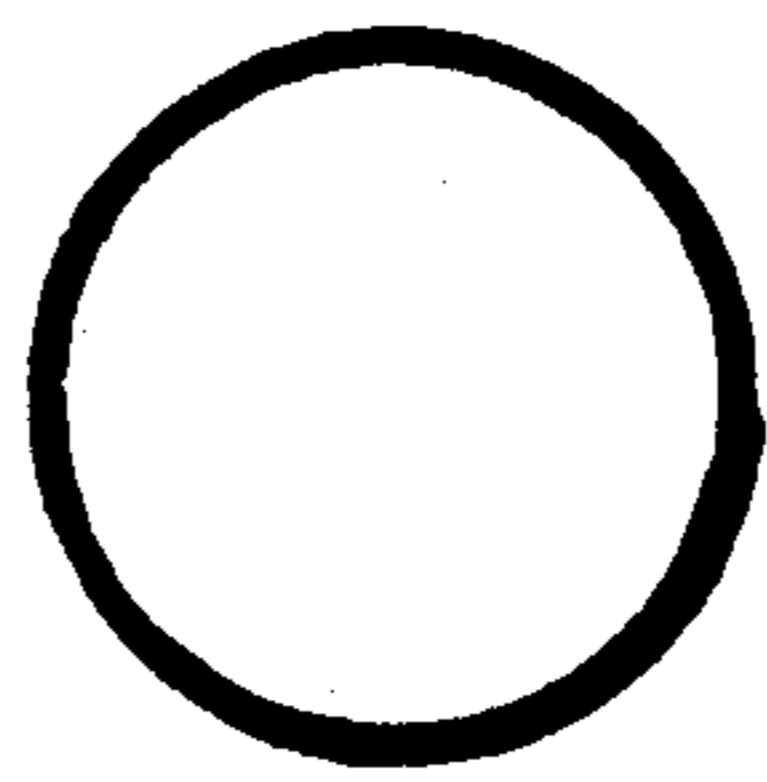
خپله توري او بلسي وي

د کيدرو په نصيب کې

د زموږ پاتې دوزنکې وي

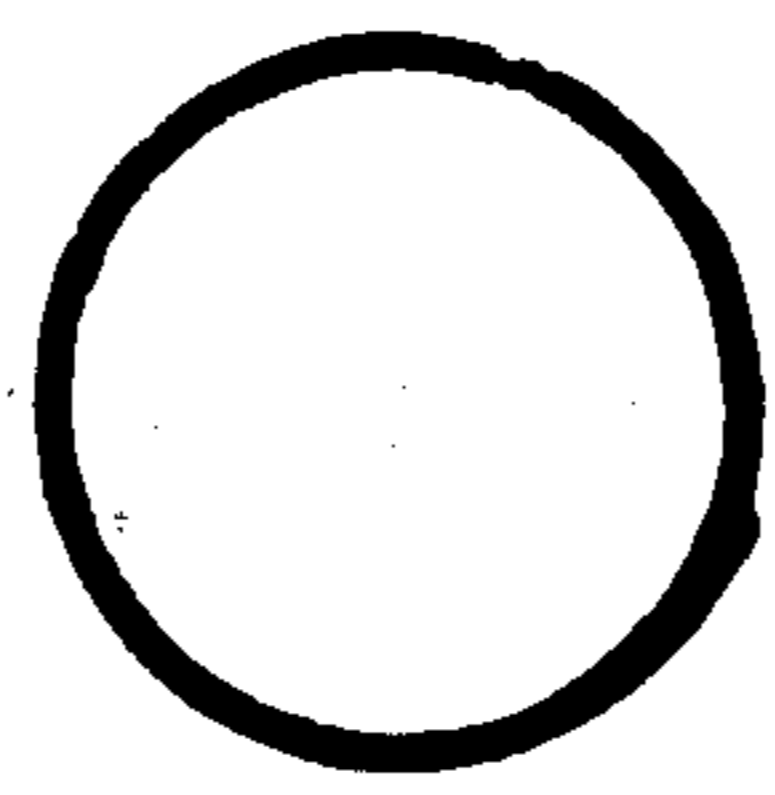
چچايې پښې وي غزولې
د هغو داکې سپرې پوي
چچ له شونده ماتې و خوري
زورې تولا په موسلې وي
د مرثوا کو مسلوکې
هم د مرو مرپې کيسې وي
کونې هم خان سره کونکې
چچايې خپلې پښې کرې وي
ديوسروغ دسيالی نه وي
درندو که پرکني وي

قام دې دې تورو تور بښ کړي
دغه کمال د اولسواک^۱ دی
هر دليت خپلې دلسې ته بڼه وايي
دغه دستور د دله بازی دی
پلویان راوړه، ناحق به حق کړي
"قامي جرگه" کې سوال دلیرې دی
چې "جرگه غړي" ټول شته منان وي
واړه هېواد دی ونډې ونډې دی
کاواکه درومي واکمنې دلسې
څوک یې دمنځې دکاواکسی دی
د"سلا غونډه" سپېڅلی لار ده
ولې هله چې دحق په تارده

-
- ۱- اولسواکی = دیوکراسی.
 - ۲- قامي جرگه = پارلیمان.
 - ۳- جرگه غړي = ممبران.
 - ۴- سلا غونډه = دشوری غونډه.

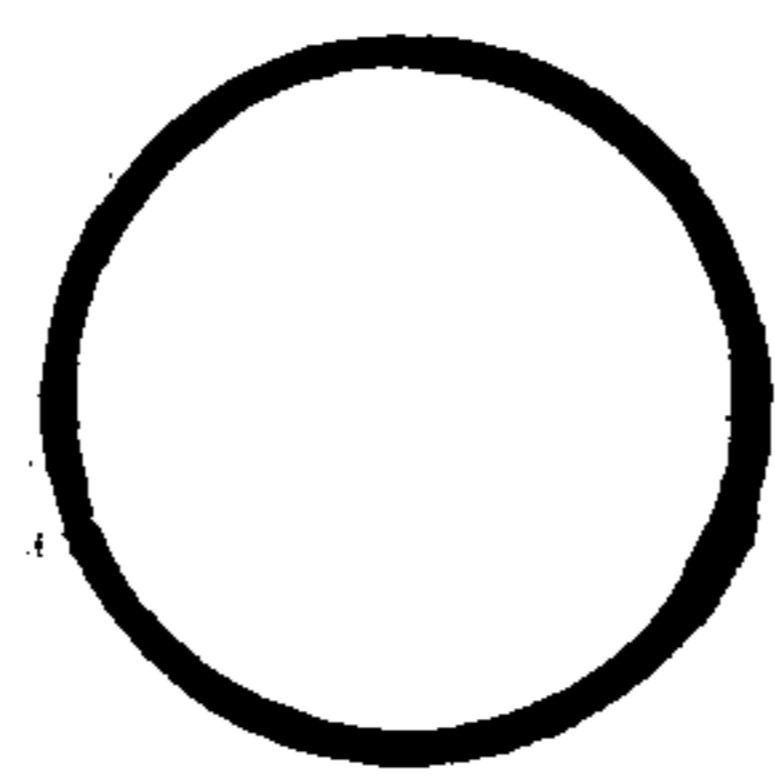

ولي هغه چي د حق په سر پي ننګ دی
 واره شروند پي دکتاب په رنگ کي رنگ دی
 چيلي نه اوښکي په سمخو، په لغمونو
 بېل توره د باطل سره په جنګ دی
 د جهان په "دنگ قامتو" سراوښکلي
 سالاري يي په نړۍ پوري قلنګ دی
 هم د علم په دنيا يي بيغ جګ دی
 هم چاپېره يي د بڼه سر پيټوب دنگ دی
 هم پي کته، هم پي منځ ملازي ورکړه
 خپل پردي يي په نما تخنه باندې رنگ دی
 د زيارت خوړدو ته ناسته يي کتابه!
 ستا کور لاري ولايت د پلي رنگ دی

منکران په دليلونو منکران دی
 او ملا د بي دليل مذهب امام دی
 روښان خيال نه کافر دی، نه منونکی
 د تسپوسه گزوان يي له ناکام دی

هغه خرنک به د بل کاسه کړي ده که
 چې پي خم پخپله وچ او نسکور جام دی
 پوهگري ترې ته پوي، خي په دده
 چې ملا ورنکاره کړي کوم اسلام دی
 ليشکي له ليشکي مفکوري زېري
 خان وگور په جهان دې خور سام دی
 مذهبون په کړي د نيسمنانو
 دشته منو خوندي گتو سام دی

خدای شروندی مال پي ميرات دی
 خېب کچه ناروا دي
 دي دېولوچې د خدای دي
 نه نرما دي او نه ستا دي
 دادلاد دوران سردی
 دوتريان چې په کړبا دي
 د هغولېچې تاوېري
 له پېرونه چې په غلادي
 له نرما، له زمایي نه
 پساتونه په دنيا دي

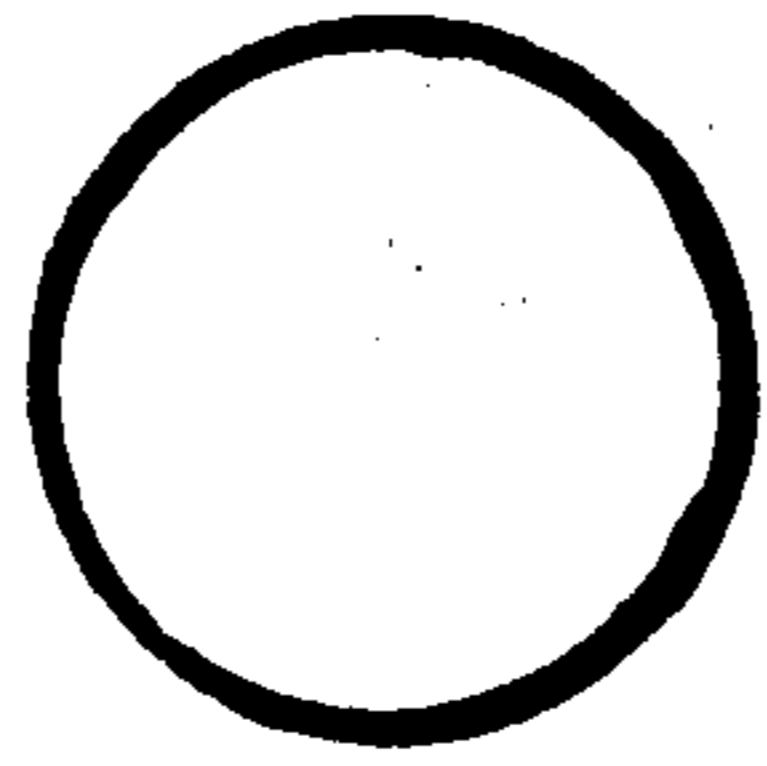
۱- خوندي = په امن - Safe ، ۲- سام = بند بنا

چې لسینن ترې لاس نیو کړي

شاه مېړونه د اِلا دی

امانت دا ولیا دی

چې له تاڅني سواد دی

چې د حق او د باطل د غره راشي

د بې لارې پلار نیکه په لاره مه شي

چې تور^۱ یې د بتانو لړ ولوي

خدای دې وگوماری ته هغه مېړ شي

چې یې غل غدو له ویرې بلوسنه کړي

په مور چلو د قام وینس هغه لیمه شي

چې مرثرواکی ولسونه پرې رغېږي

که یې سل خله توي، هغه تاریخه شي

څه زرغی زرغی کوي چا قهرمان ته

که ملا و ترې، هغه تور یال به ته شي

غرونه غرونه واورې هله به شي ویلي

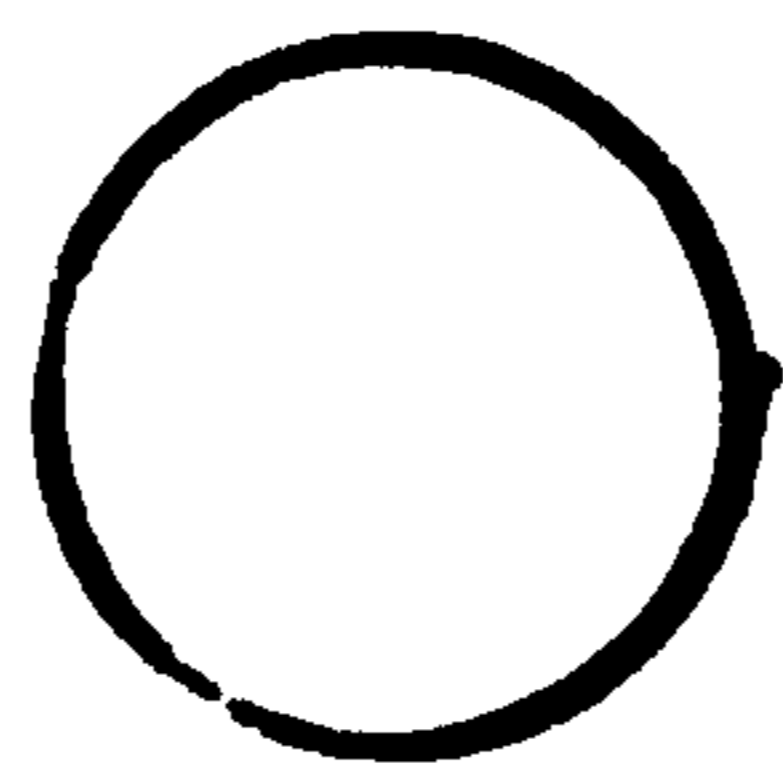
چې د نمریشان پرې سور په ایشېد شي

چې یو پلارگنی ومانځی اولس ټول

ته به هم دا ولسیاسو په ول^۲ شي

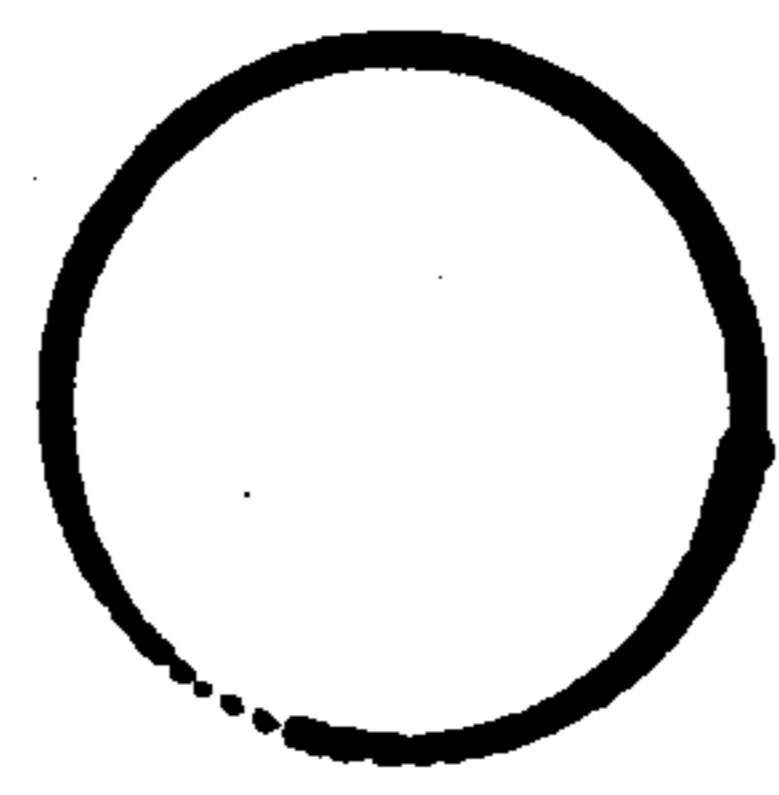
۱- تور = دستور - قانون ۲- په وله = په ډوډی - پېښه وړخ

چي راشپيل دي په راشه د آسمان پنج کره
بيا به هله د سرې په نوم باله شي

چي د کړاو تندي خوږې خوږې شول
د قام جوښي بيا پلوشيني شوې
د سر بندي کرامت وکوره
د ازغون غېږې گلور يني شوې
د پلار خپري دي کائنات دی وارې
کاش چي دي توري بيا پلريني شوې
بامورزي خپله به راوړي ووي
که د پروکي دي ما بښيني شوې
غراو واغه يې شيخ ملي ونيول
چي د زمري سترگي تندر يني شوې
د توراني لپوني کړيکي سره
خانکي غرانگي سندس يني شوې
چي بيا په رحل دي کتاب وخته
ذري بي ارزه دي نمريني شوې

۱- مابني = يوغر

ڪليمي لرو شرونديا زرو نه پڪاردي

اور له لوتڻي په پند، ڪله پيدا ڪسپري

په خوبزلن ڪي له بڻڪو توغرو پدو نڪو

ترا آسمان شربه ڪوونڪي اور تاند بسزي

چي ڀانو دتني وچ، حيلي تراوستي شي

په ڪرو ويزو شپيونه راتو ڪسپري

د مذهب په گن خور لوختو لهر و

د سره سوري د قامونونه جور پيري

هڪ ڪلمي بويه بيرغ د محمد له

دا په خوار و لشتكونه پورته ڪسپري

مرد يوي مذهبونه

لار چانه شي رهنولي

د بوذرغ انقلا بونه

آذر نه شي راورستلي

د شروندون اوبزدي ڪسپري له

ڪائنا تابه چانول وي

له موجود خني پشسا به

تر لوگينري پور چاتل وي

○ چي په هغو شرعوننگ کړي

چي پرېا کسړي وي وختونو

گويان لره توزينز کړي

د کورونو، کفنونو

○

د باطل سره په جنگ کي

نه نيم سول شته، نه سرشته

د خليل مټ دي تود اوسه

د آذرچي بت کړه شته

○

د رندو عقيدو بنا کي

انقلاب رابرسېرن شي

د زړو خدايا نومخ چي

ولسات ته کرغېرن شي

○

بتان شي د حکم تبی

بتکورونه رانسکور شي

چي د زړونو په ورشو کي

حق زرغونه شي، سمسور شي

○

○

خيلان چي له تولى سني
د خدايانو وهر کول کړي
نولو مري د دې خدايانو
خدايي وړيوچ کول کړي

○

کليمان د فرعونانو
پاچايي هله غوزار کړي
چې بي لاري ولسات ټول
د دليل په زور په لار کړي

○

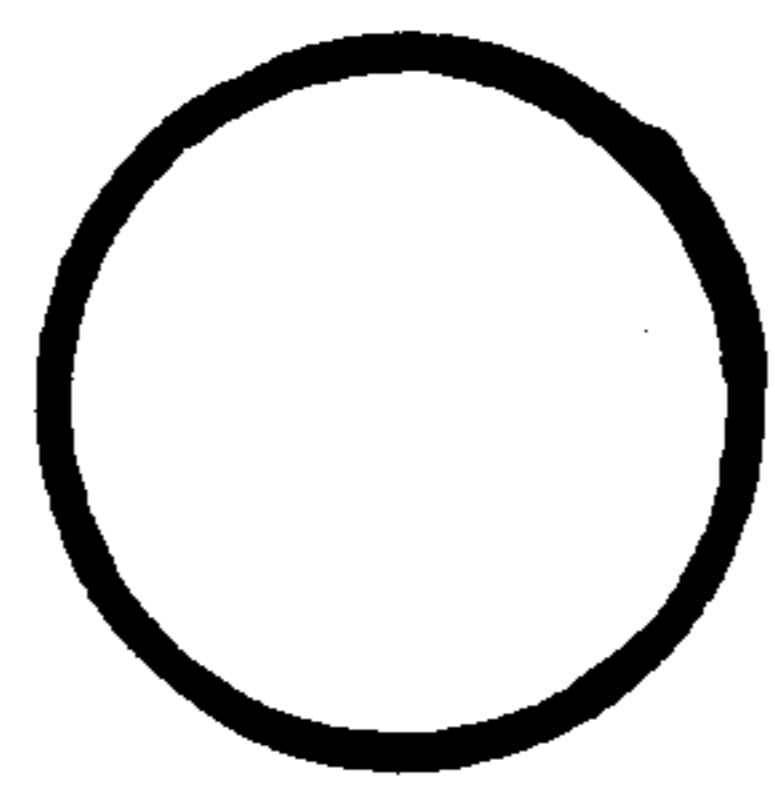
د کليم د درني پرگني
خلفي ويا واره زبرکي
هم بي کته ، هم بخښنه
هم بي متا ويا هم بي سترکي

○

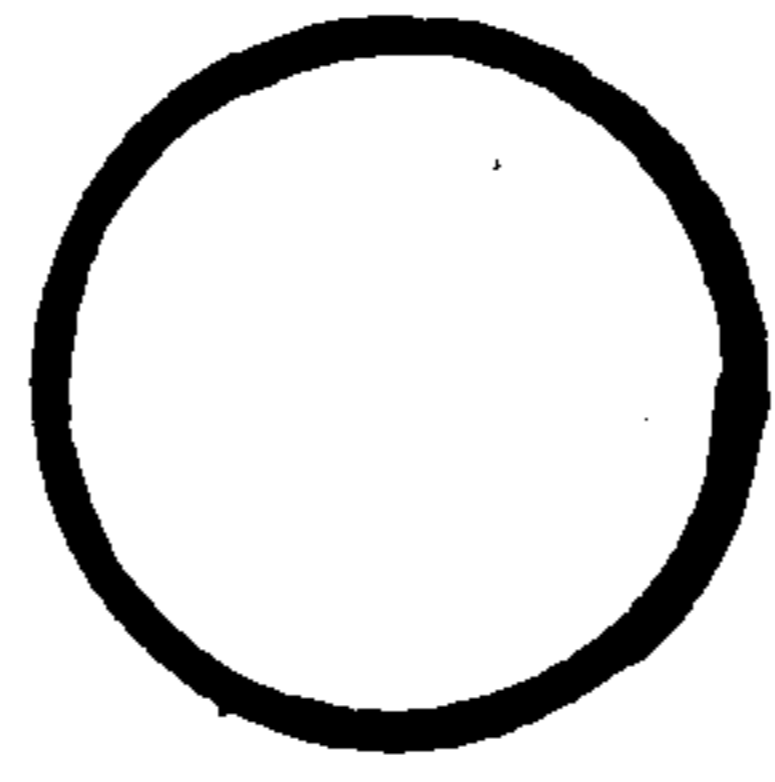
چې دوخت اړي کړي کي
چاي تينگ لکه د غرو
د خپل پوخ "زه يم" په مړينه
دهه پرگنوسر و

○

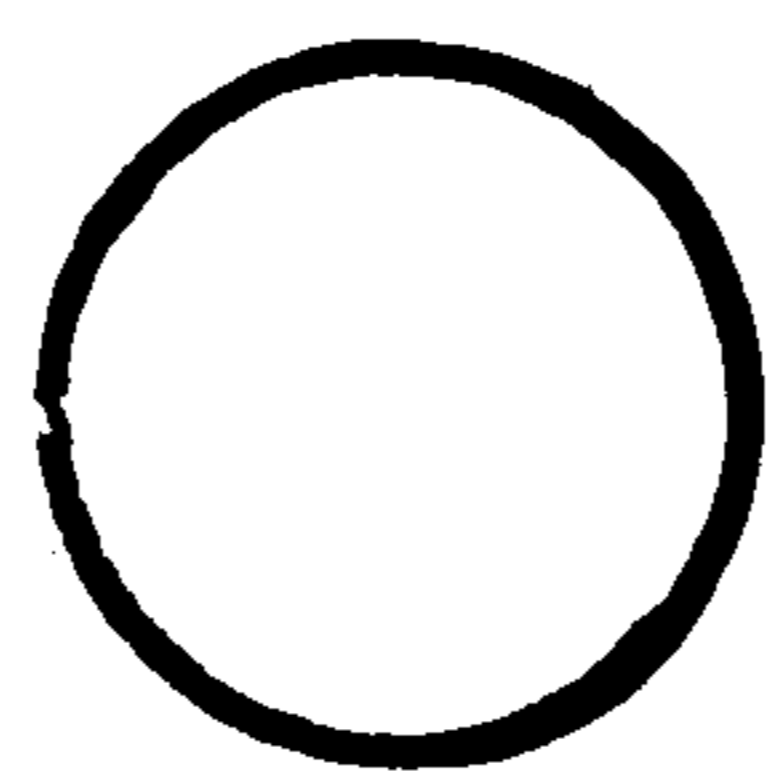
۱- پرکي = پرگني .

اوسې تش د عقل اند پښنوسره
خې په تياره لار او راوړاوسره
عقل که سقراط دی، بريالی نه شو
گريوی په لاس د پر شوکشاوسره
ستونځو د ژوندون له بزمه پړیستل
دل بي چې سپونډی ستوری کرل پښوړا
لا تراوسه لري له خپل دکه بي
لارې کله مارکس، کله روسوسره
کله په یوې کله په بله خې
درومي دي نیلې د بریو کوسره
وینې اوسنکې و چې شي لنډې کښني
عقل چې بلد شي الله هوسره
ارشه دکعبې درشله ونیسه
مل شه ای خیر که کلیم زوسره

آدم ڀري له مرئيتوب حُني آزاد کا
 د'ماکان لبشرو' سبق ورياد کا
 چي دبل دخولو ويزم تي رانختي
 دهغو ماڻهو کي چو خور بنياد کا
 د آذر دبت خاني لڙولو ورستو
 شري وري! وري! وري! کور د خدای آباد کا
 چي صبا په غرق پوشي کليمه واپي
 د دوران فرعونه! تن کي خدای راياد کا
 په لوخرو کلي پتا، په وينو ډوډي
 دکوچني فکر سالار ډي خه فساد کا
 د مري په حای خستين چي زور نيسي
 د عمر انصاف به غل عقوبت ساد کا

له کربوانه د فطرت پي چي لاس وبنکه
 هغه قام به زريه غاره کيند کچلول کا
 لا الاچي پي توره شي د تهلوني
 هغي ډب به يرغلونه د منگول کا

«(ماکان لبشيران يوتيه الله الكتاب... ثم يقولو للناس كونوا عباداً لى...)

حق باطل تور ٻا تور ٻر پيس دي تل راغلي

حق به نه وي چي باطل سر نه يم سول کا

د پر قامونونہ دي غوندي او بو وري

په سين غاره له بار کير خوشي پر زول کا

هر سپدلي په خيل «زه يم» شاه مپرونه

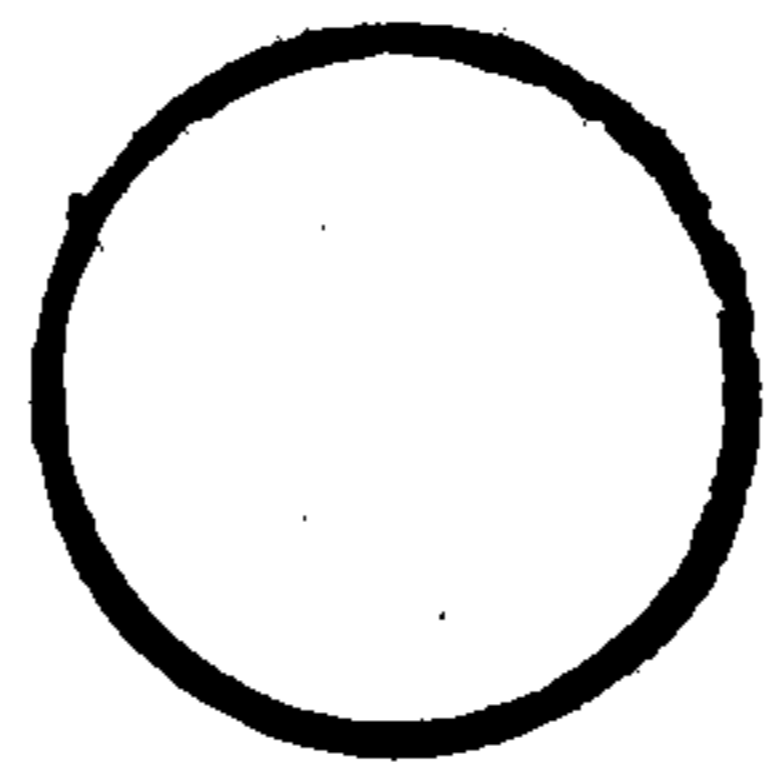
با چاهي زرغون د خاوروله کنډول کا

دا کافي يوازي تپرو خلقونه کري

خلق اوس هم پڙوندو لونه بنجول کا

د دي کلي خلق ټول سر پيخواړه دي

په پودو فصلونو بلوسي خيل ته شپول کا

چي خانکري سود پسي پي شي وکري

په ټولنه کي سوراوړ په غرغنده وشي

د شته منوشته مني چي خمار وکري

انقلاب دنيسمنا په راتلوشي

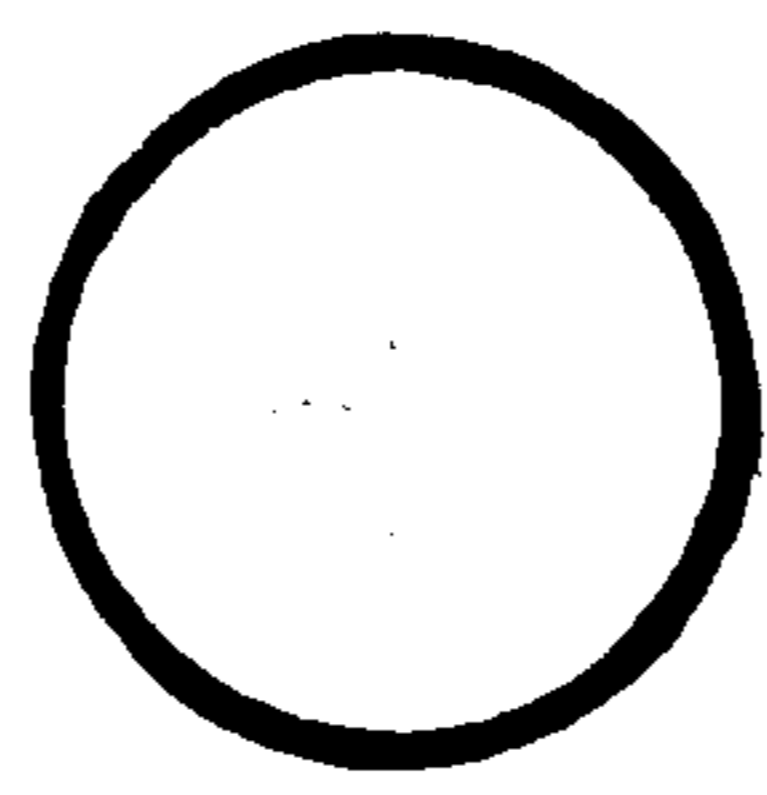
چي بي وس دي دوسدارود سيالي شي

د زرداره تيپي دا کله پيرنوشي

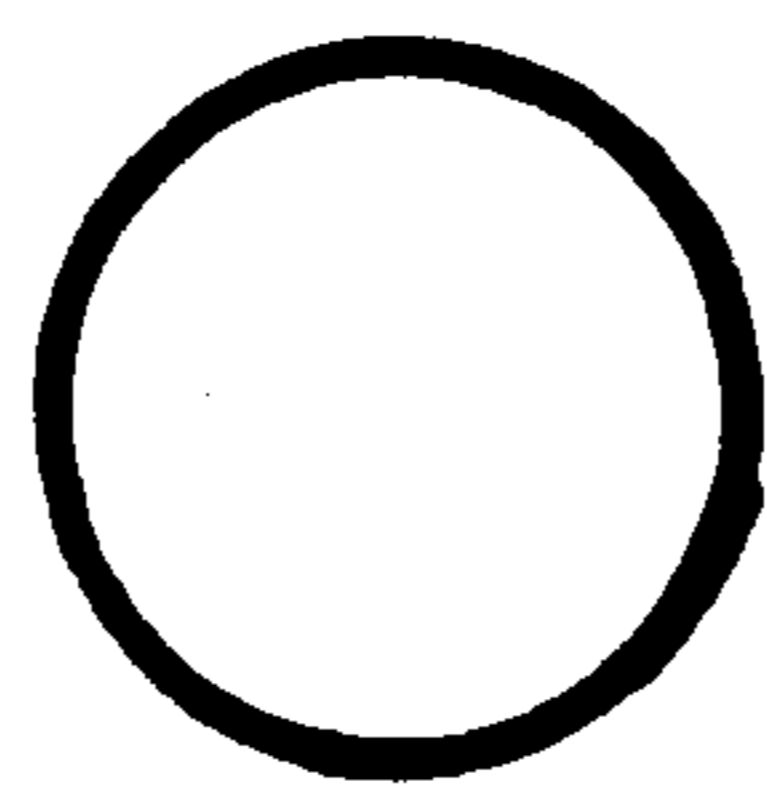
دوتريان دلونگر غمونه نه خوري

له لپوه کله زړه سوي دشپنکوشي

زرداري د پردو وینولوی اغیردی
اغیرلی عقوبت په چاود پدوشی
الاچی داو بننتون د قل العفو؟
دوترونه چی ورو ورو په مکهدوشی
هغه کارچی کلیمانوته اتال دی
هغه کله له مارکس اوله روسوشی

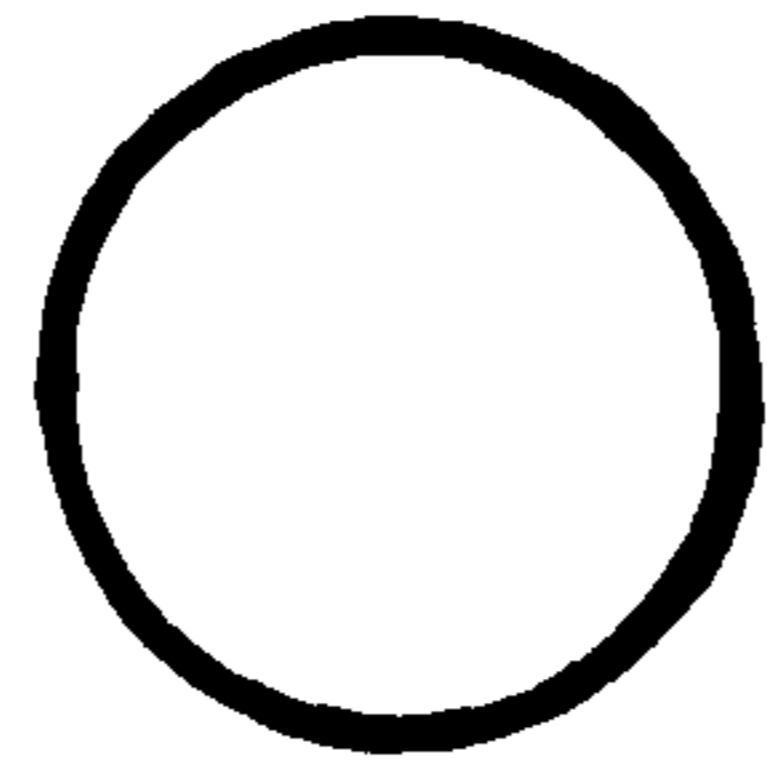

له دستورد باتورانو چی بی دک دی
خود په جاله کی پیدا پی منگیروک دی
چی پی شروند د خدائی لاری په لاری
هغی سیال دی، هم بزین، هم خیل وک دی
دمپرونو لاری آسمانی لاره
منغروته لاری تل د دوپرک دی
له ساده ایمانه خار پی فلسفی شه
خستنان چی دلروکی دبتک دی
شپنکی گوره غرضونو شرمخان کرل
په برمت ارم په غوینو دکندهک دی
دننگیال وارہ کارونه، هلی خلی
دنسمنو، بی اسر و په کومک دی

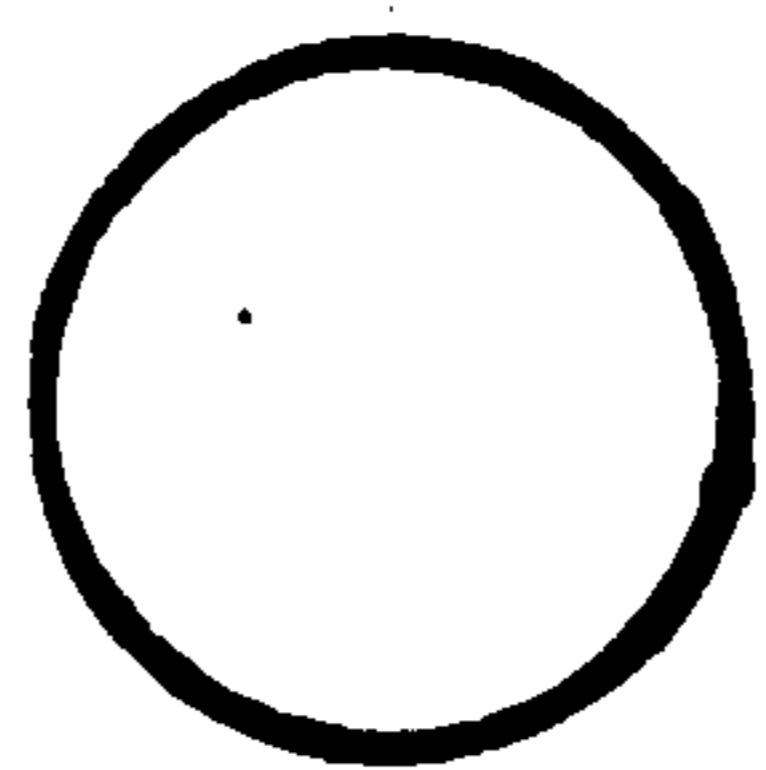

تورخنکلی پری بری راولی نه شی
چی دبدردحنین توری ترملا دی
الاجی غوندې دانه راورې یوخای له
شاه حلی له شاه حموکه شاهه شا دی
ننگیالی دسرزهوکی دتورسرو
ننگیالی جگې شملې داویا دی
فرعونان پی چی په مکرکوت بتکارکری
زرکول پی بیا کارونه موسی دی
یوکتاب وچی امت پری ټول راتول وو
یوکتاب دې، اولر^۲وه دوه اویا دی
هر دلیت^۳ دخپلی دلی^۱ دونه^۴ وایی
اوامی خلق حریان، چرتی رستیا دی!

-
- ۱- تورخنکلی = چی تور خنکل لری دباطل خواکونه .
 - ۲- لر وه = گوندونه - دلی .
 - ۳- دلیت = د دلی غری .
 - ۴- دوزی = ثنا - صفت .

د نرابزې تنگسې کرښې کې
 شونډانه کله ځانې پرې
 شونډ غز پرې، او چتې پرې
 نرابزه خوږې او سمسو پرې
 د زازې وجود د خیر دی
 چې پرې «زه یم» شېراز پرې
 د وجود دنیا تاغیر خوږې
 «زه یم» کله تاغیر پرې
 د خښتن په لیکه «زه یم»
 خپل قامت وټه رسې پرې
 د زازې ځاندره شي هرنگه
 «زه یم» هرکله پانې پرې

دله د خدای ماتي خوږې نه شي
 څوک چې ترې پرانستلی نه شي
 توره به ستاد موزیکي توره وي
 د مېړه توره پخېدلی نه شي

نرابزه = (لکه او نرابزه) ماده - چې زین ول کوي - Matter

دگیدر پبرنجی دی هر چا و خوری

دز سوي بربنجی شوکُ خوهرالی نه شي

که بت خانہ د پلار نيکه ده نوهم

خليلان غلي کپناستلی نه شي

چې بیغ د اهور پپوي

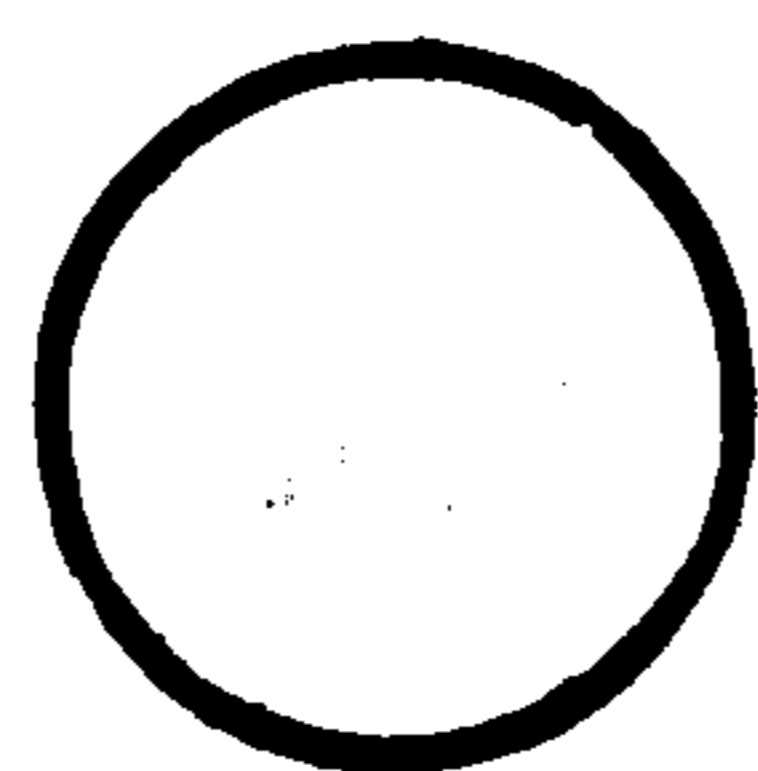
شوکُ په سنگري ودرختلی نه شي

زمرانه هر خومرو که غکې و لاسره

له کليمانو مخکې تللی نه شي

دغیر قامونو دکت پنبې ته ناسته

تا عزت داره شوکُ گنلی نه شي

دخیکو نو خاوندان چې اړ وپېچ شي

ر سوي به شوکُ جاله وايه چکو درته

خاني سو دچې مدعا شي دو گهرو

بيا شوکُ اړوي بلرونه پودي ورته

په نر نارکې تسپې وپييلي خلقو

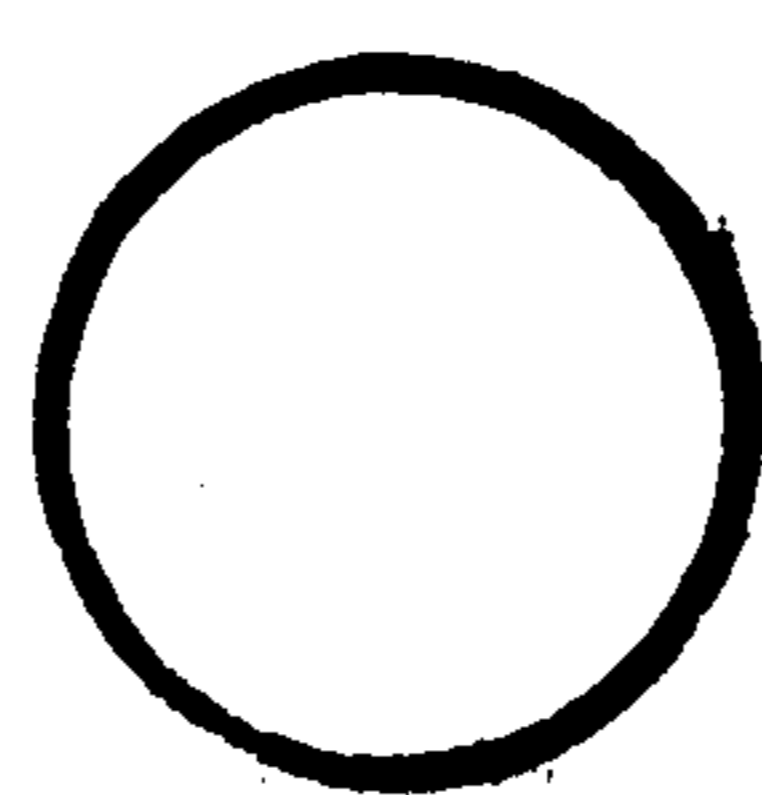
يو مخيزې مسلمان چې لار شي چورته!

د خليل نوم د ثواب دپاره اخلي

شروندانه دې هټول نارې وهی آذر ته

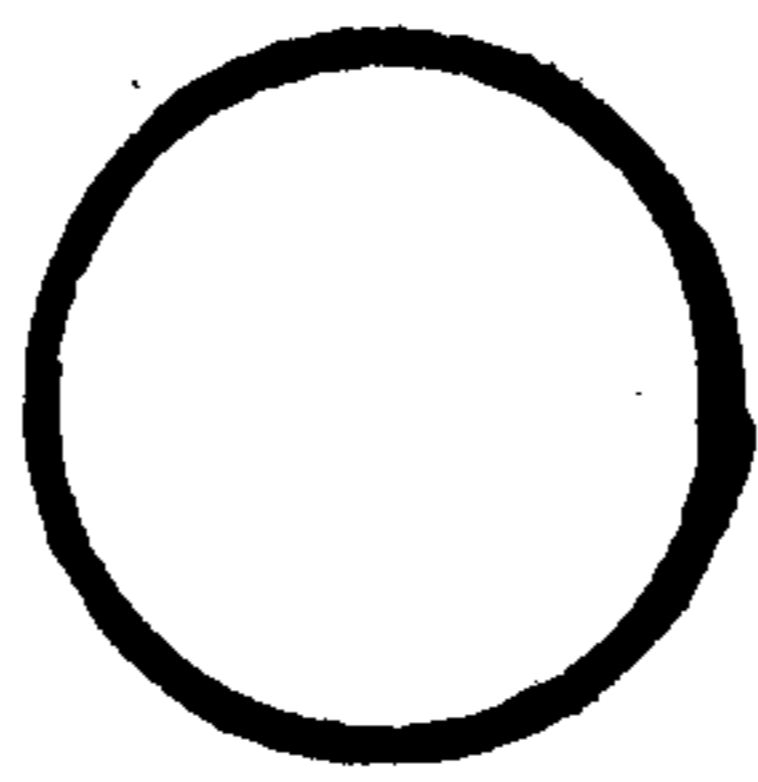
دخیکو و شنان

خدای دې توان د مهنه یات د شاخو کړي
چې په نړۍ ور کېوتی د یالوی غسرته
د کلیم د پری خلاق هم هغه دی
نیمگرتیاوې چې د خدای رسوې سرته

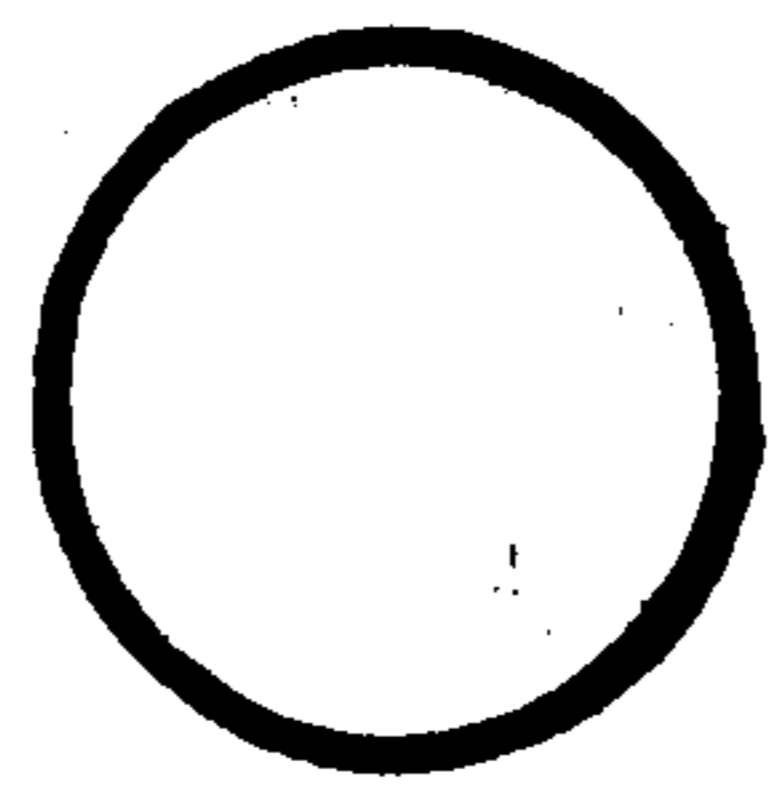
بیا پینار د محمد^(ص) په وینو جب دی
د طائف خلقو دی تیری بیا ورولی
دا جنده ی د کلیمې چې چرتی سړی
دا د بدر له میدان راغلی ستسو ی
د کعبې په توره کتبه لوظ کوونکو
د سرو نو په بازو غاری خالصو ی
صدقه د وینو سرو د پتیا لوده
چې نن قام د خپلواکی خبری کو ی
د مسور فصل رسته پیمان کبری
د تش توری پیمانې کله چاکو ی
سندرې خیری غوڅ کا خپلی غیو ی
که او به د الکه و ورځی ختو ی
ساقی خم ته د شا کاسه سره ناست دی
خو که سترگی لپونو بیا وغرو ی

۱- ختو ی، چې د ختو له وډکې وي.

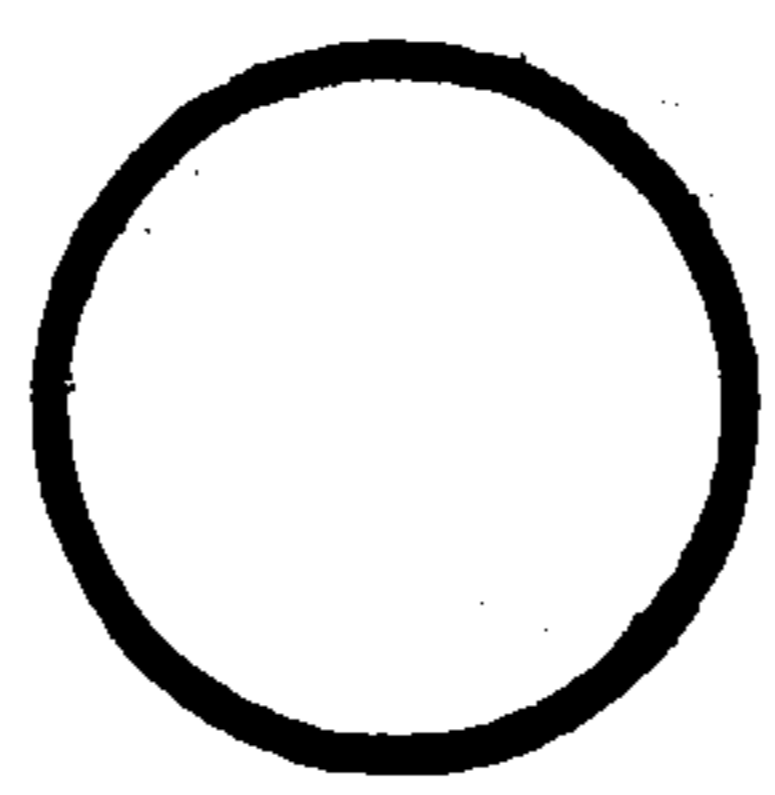

پڅه مه شه د توريال دمردی توره
دمنکرو لا ولاړدی سنگرونه
د شروندی مفکورې خپله دومره حواکوي
بې لښکرو کړي رالاندې هېوادونه
انقلاب دکليمې راغلي نه دی
حې راجي بوربورکي انقلابونه
يو بيرغ د محمد^ص به تل رپاندي وي
نور دخيلی دی باد وړي بيرغونه
هم پورنگ دکليمانو پوخ تلن دی
راژېري نوراومه او پوره رنگونه
سرچينه يې چي شي وچه، دنده او شي
په غرمبا روان اكاو^۱ اكاو سيندونه
د تاريخ په اوږدې پلني هديره کي
بې له شناختې دي پراته دېر اولسونه

-
- ۱- مفکوره = نظريه - فلسفه، ۲- حواک = زور - قدرت،
 - ۳- دخيلی = ټول - سراسر، ۴- اكاو = بودم - دک،
 - ۵- شناختی = خازې

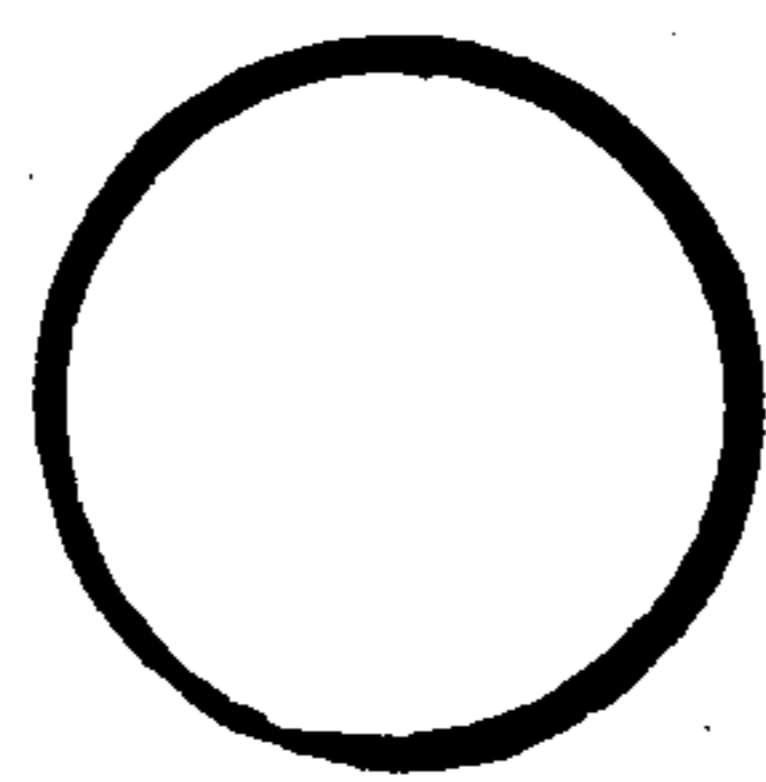
دهغو قامونو بڼه د بڼې شي
 چې ليندي يې دخلوشه وټي پرکې شي
 چې يې گډې مفکورې او هلې نه وي
 دهغو دخپلو کلي کوزې جنله چې شي
 داسمې د مشرانو چې يې نه وي
 بڼې درنې پکې پلرني يې بڼې بڼې شي
 لاشه توري بنيادم تشې کاتي شي
 چې په برخه يې يې ژونده عقيدې شي
 د شادو غونډې پيښې کړي د قامونو
 چې يې جس دنوښتون بڼې بڼې شي
 چم په چم دي له خاورينې ډيوې کرځه
 له ډيوې نه عقوبت بلې ډيوې شي

کچ شوملې سره پيل بېل کړي
 زه مانده د شروند شاريل کړي
 دمېره لاره يې وه وي
 چې څه کاندي هغه تل کړي

۱- بڼه، رنگ، ۲- بڼې بڼې، ريښې ريښې، ۳- شوملې، تروې، شلوميې.

چچي په لار د شهزاده شي
 هغه دوه ژبي ساتل کړي
 په فرعون کاندې نسکوره
 چچي دستور د کلیم خپل کړي
 دوه يونيم په نيزه وړي
 که آسونه د پرتې حل کړي
 د بڼې وړخې په تکل کې
 خلق توري هم کال کړي
 د کالاکوترو ته کوره
 چچي په نرسي غيل کړي

د باتورانو نوغی دی خورک
 د رته دي پاتي تش پيخالونه
 دلته موداره خندوي لاس کې
 تش تپوسان پرې کوي سودونه
 د چتو بنکاري دوکزي نه کړي
 هونايي کرخي نيسي با زونه

۱- شهزاده = د کياولي د کتاب نوم، ۲- نوغی = اصل - نوغی خورول - بېخ
 وړکول، ۳- دلته، غوښه - طعمه، ۴- سود = مينه

چې پرې اړې وي د باقورانو

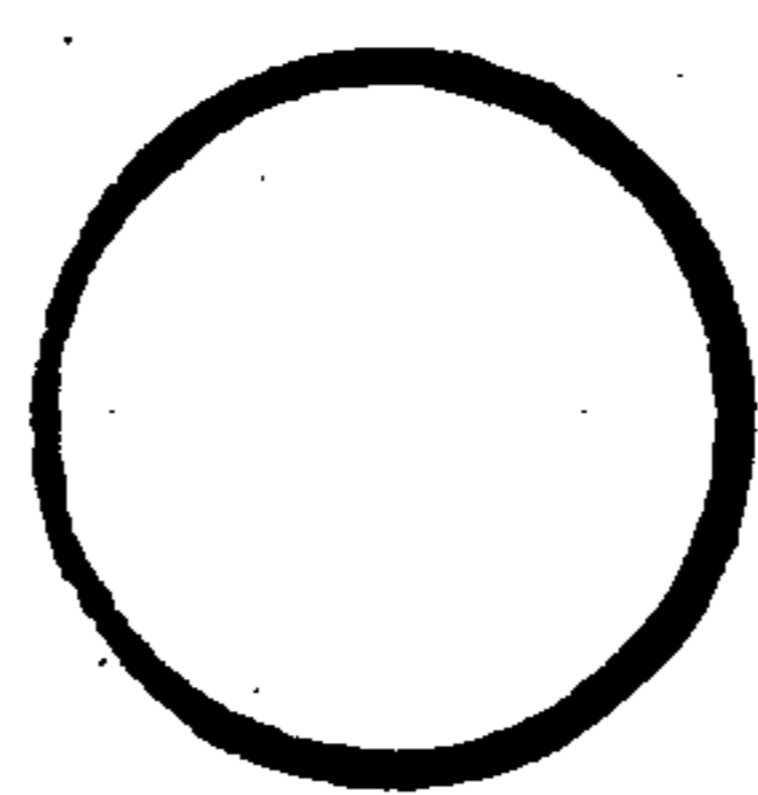
نه بنکاري هغه دنگ نښتروڼه

له خدای اگاه شول او نه له خانه

طالبان وايي کوم کتابونه؟

غرابين زنگ شه، اوتورې پخې

پاتې ملا دی، يايې بانگونه

وگړي کور په غورڼو وپورنو

نمري له يو بل راشو کول کړي

کارونه واره دلاس بري دي

خوک شي سکونډلی او خوک سکونډل کړي

دشته منانو دینکان راپناه دي

د نېسمنانو ونډی ویشل کړي

يو پښور هم خپل نوغی نه خوري

آدم لکيادی آدم خورهل کړي

خوک په خمچو پسې رانده شول

خوک په اوبز مکوکې شونډه^(۳) وهل کړي

۱- خمچي = دنرو جوارو دودې - خوار خواره، ۲- اوبز مک = غوره زېره خوراکه - شاهي

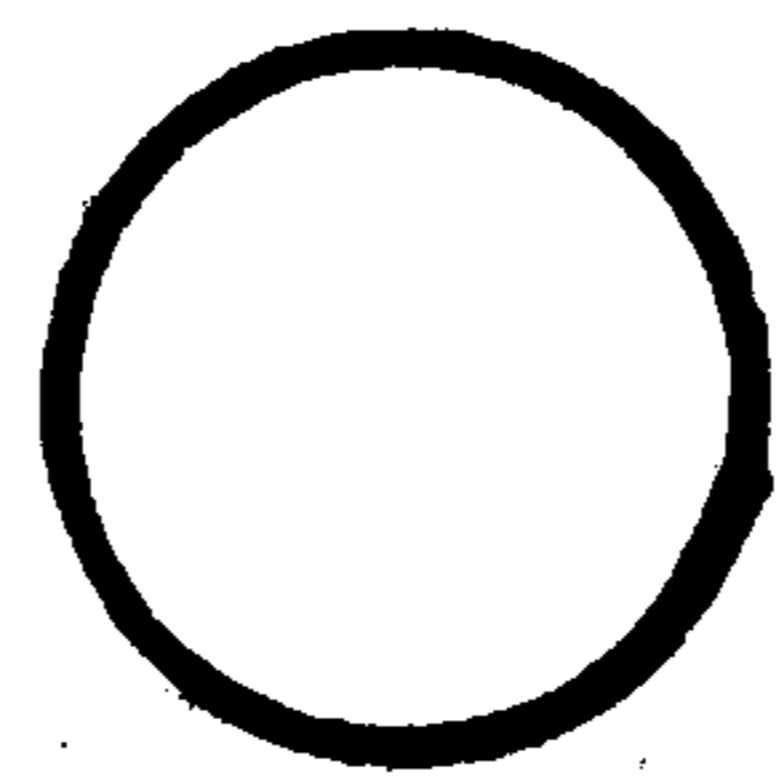
خواره، ۳- شونډه وهل = لکه خاروي چې په کيا په تشه خوله ووهي، ولې خوري يې نه.

د قبرخای د لولنګر نشته

حُکمک واک حُکمکې را انفارل کړي

د ورهتو غوښو د دوزې خپشې

خالق آخر به منخ ته کېدل کړي

د حُکمکې منخ چې په بله واړي

دا انقلاب دی، هم دا پکار دی

چې سپوراو پلي سره یو سیال کړي

هغه رښتیني کاروان سا لادی

وارته دې خوله زرغی زرغی کړي

نن را اوچت شه هم نن دې واړي

مېړه د عقل، غوښې د ښکار خوري

د عقله پلي پخپله ښکار دی

هرسې حُانته ترخزه تو بزي

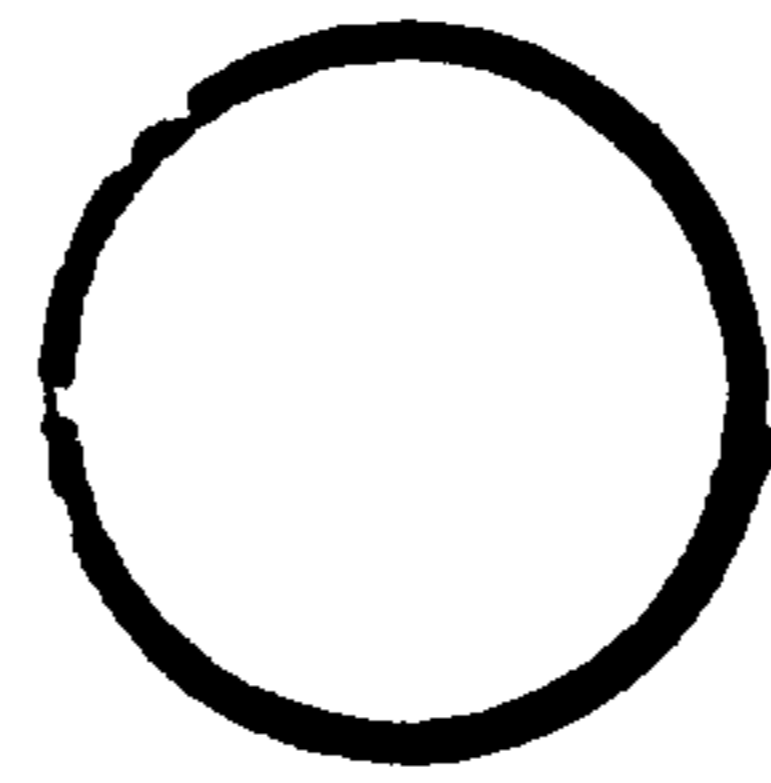
یو شو ماړه دی، نور ولس خولوی

کلیمه وایي په شرنګ یې نه دی

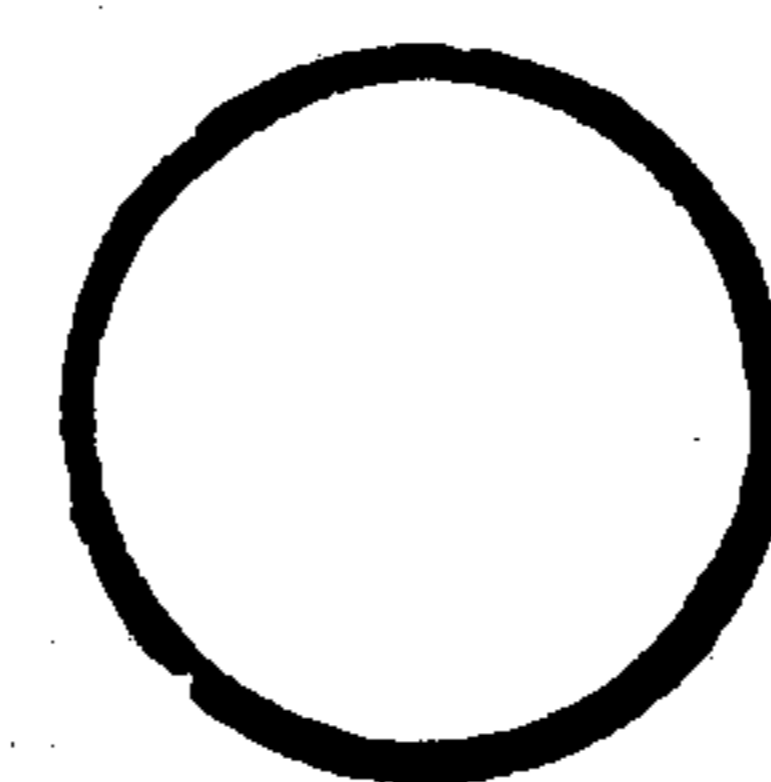
یو سړاوبل سر عالم یې لاړی

دنده په تن کې زړې زرغون کا

بهر بیا کوره خه رنګ بهسار دی

ٿرونڊانه ڪله پلٽون ڪله گهونڊي
 ڪله مل شه دٿولي ڪله بئيل
 ڪه ڊي زور دنهاني بدلولو نه وي
 د دوران کوخري خوره لوشه بدل
 در ناوي اوسپڪاوي په جسوارڊي
 ستا په لاس ده ڪه گني اوسپي ڪه نل
 نشه توره گوري لارڊگهتي نه ده
 تورياليه! چي خونہ شولي حق مل
 ساد، هغه چي په خولوي دندي خوري
 تيار خورڱي دهمه ولسيسا غل
 ديکونکو گوگل پاڪ وي تل له ويري
 درغلان او دورنگان وي په زلسزل
 ته ويه وي چي کوچي ماهيون بارڪي
 اوس وهي به بي دايلبنڊ شمال اوربل

حقتولني حني پرته هر نظام کي
 بنيادم له خپله حايه راغورن پوري

دڪوري دسري ٽوڪري ڊپاره

آدم زويي بل آدم وٽه ٿيٽي پري

يوشته من دي چي ٽولنه کي ٽولوڪي دي

نپسنان خو پرجع شوي تل اوس پري

دنا چاروڪت باندي ڪهوي باندي

دچار منوڪتوي بي گتي پخ پري

دبي وسو دخولو پي تر موخا شڪو

دوسدارو ماڻهي رنگ، خبي ڊڪ پري

درناوي چي پي مورڙي يا پي دوتروي

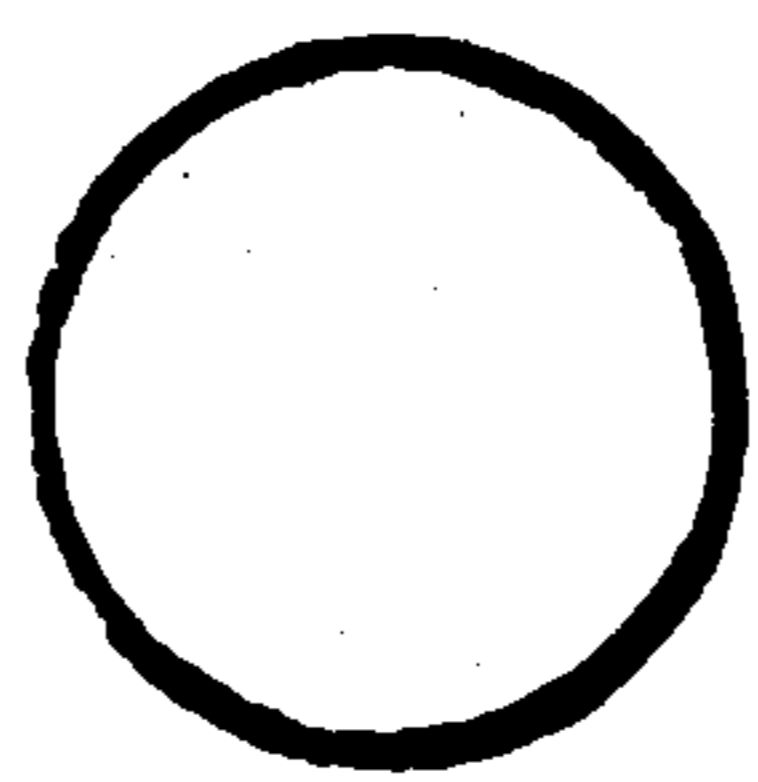
لوانگر به پي گنجيڪه خود ارز پري

بي اسري آسمان ته غوندي غوندي اري

په ظالم چي به لاکله نسکور پري

په زوخره به بي غرونه شي ٽول ويلى

په لرمون دڄمڪي داسي اور ختڪ پري

بي ٽولني ٿرون دون شه دي؟ شند پسرلي دي

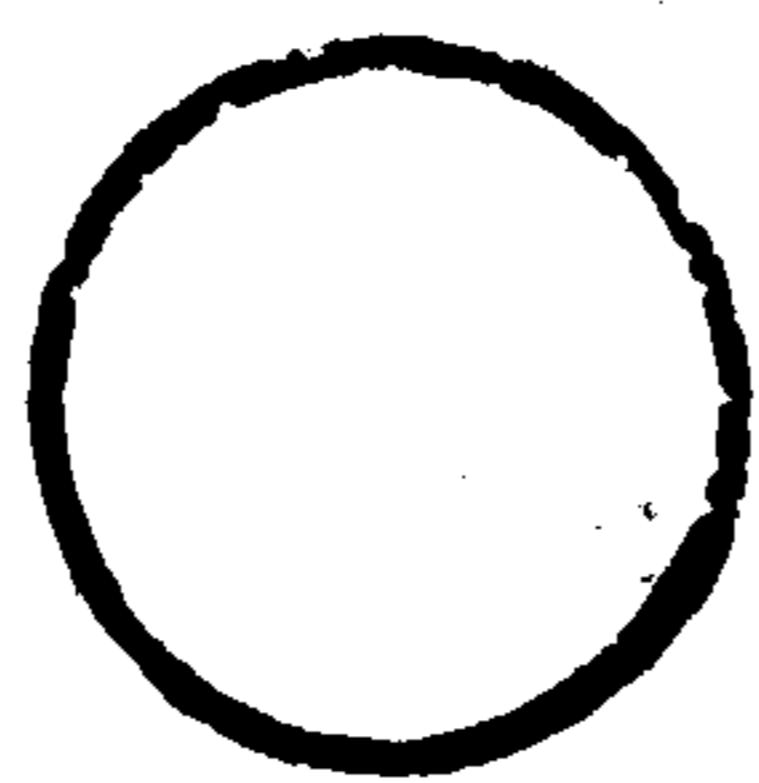
بي ٽولني بنيادم شه دي؟ نه شي دي

ٽولنيزه ٿوند سمسور دسري جس کا

دٽولني مدعا وار پسرلي دي

۱- موري = پانگه،

په ټولنه ريزيكي لسوي قهرمان شي
 بې ټولني قهرمان هم ليشتي دي
 چې ټولنه دي ادا م په كلیمه وي
 هله وايه چې خپلواک د آدم زي دي
 د ټولني سره مل ، د خان خانان شه
 چې ستا «زه يم» د شروندون خانگري شي دي
 چې ټولنه يې باره دارټيا ناخلي
 هر بنجمنی خپل چاروکی هندوکی دي
 کلیمه وارې نړۍ يوه کورمه کړي
 د يوې کورمې خوتل يوانگري دي

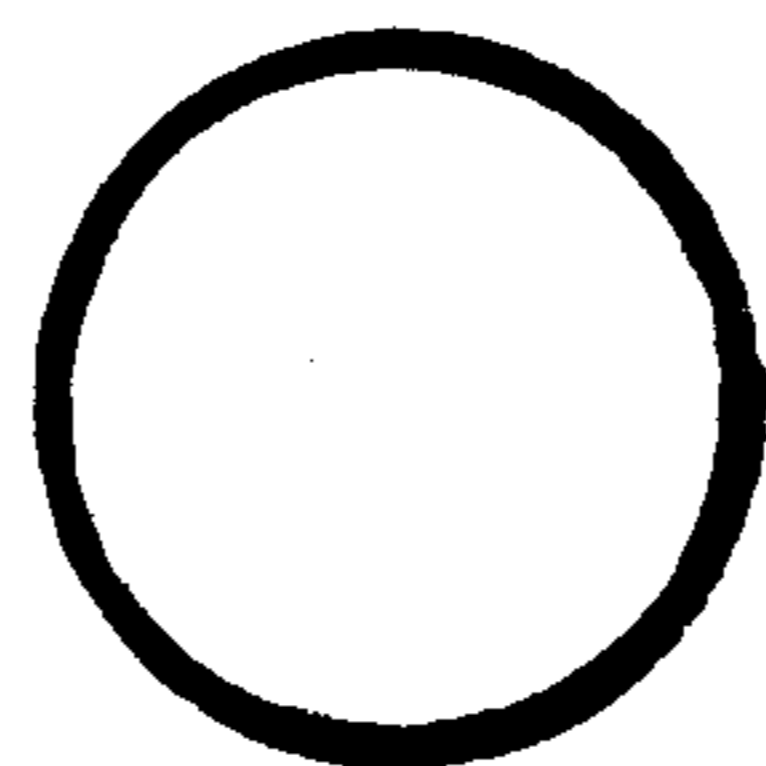
د ازغوله ويخه سترگې را ټوک پري
 د پسرلو لاره د غنوپه چا په وي
 د نمرود د خرخشو به خروير پري
 سرې لنبي د خپلا نو خورا که وي
 سامري د زرو نو پت غلونه را نيسي
 د منډو پيت پرک هم په تيچه وي
 شرق نا تاريې دوختونونيمه خوا کړي
 انقلاب چې يې په نيمه کلیمه وي

۱- باره = پيپتي ، ۲۰- اړتيا = ضرورت - نيگرتيا - کرمه .

ارگجه چي نظامونہ دنری دی
ولسونہ خون خود یپ ارگجه وی

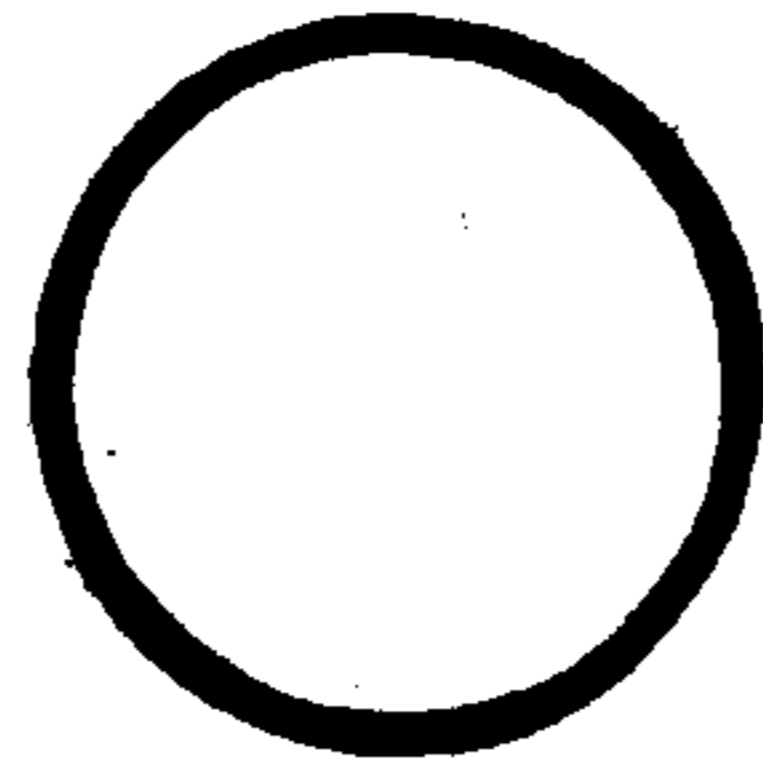
دشنہ یی تخمہ کرونکی عقوبت وی برخہ شسنده
خیز یی خہ کری اچی نہ موی شوک یی ویزی له درست ونده

چی دمال او شروندانہ دوارہ نکات شی
سرلوی بہ دی ہلہ پہ ولسات شی
چی نسبتی دنسمنانو نہ غوشہ پری
اور دی پوری پہ داهسی خیر خیرات شی
ولسونہ پہ مہر و نو شروندی اوسی
چی مہر ونہ پہ نیش کی، خود میرات شی
شرعیٰ چی پہ اندول دخیل وخت نہ وی
عقیدہ وارہ دکتی لات منات شی
دشرون پانی پہ خیل سکی کپری
ہنہ ورک دی اچی پیری پی پہ میرات شی^(۳)
چی پی منده نہ له دین نہ له سادینہ
دشرون خوابزہ پہ داسی ولسقات شی

۱- اندول = تولہ، ۲- سگہ = سرمایہ - اس المال، ۳- میرات = Grace - لہزہ وریخینہ .

دهغي اوني ملا ماتہ عقوبت شي
چي پي بار له خيله توانه خني نريات شي

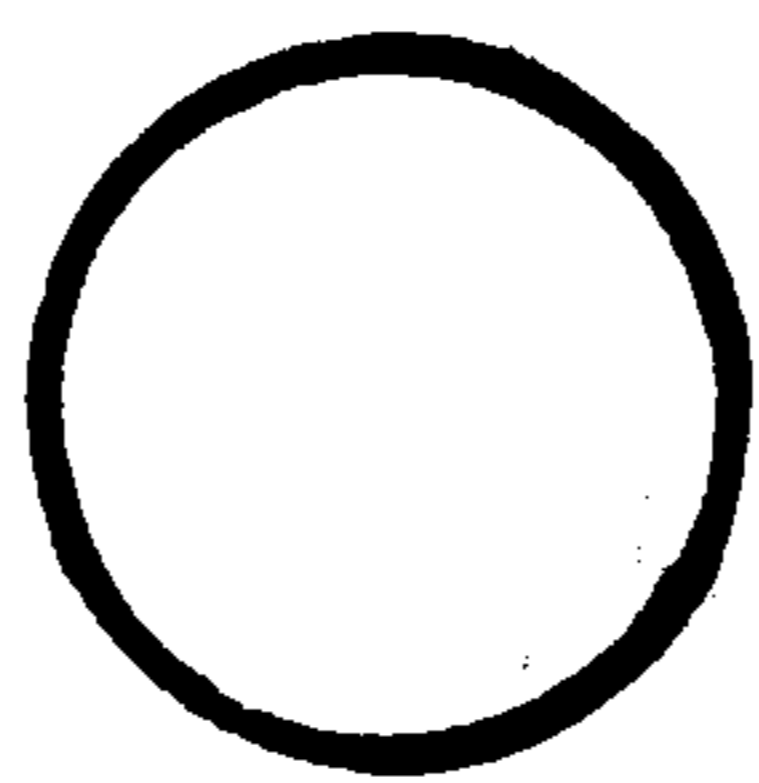

هر غورخنگ ته دورنگان ورنوخي
خان دي پوهه په دي تكي هر سالار كړي
تابيا كرانه دبهر دغليم نه ده
كورغلي په اتبار اتبار كوناو كړي
د دورنگو وي نظر په خپلو كسو
كله غاره كې تسپي كله نرناو كړي
چي دننگ خبره راشي كورغاري شي
تش ميدان كې به د دوزو تود بازار كړي
تاته لا پي ديارى وهي سوگند خوري
شاپه شادي له دشمن سره روزگار كړي
دوه مخيزه شروند په نه شروند و ليكه دي
يو مخيزه شاه خلمي يو مخيزه كار كړي

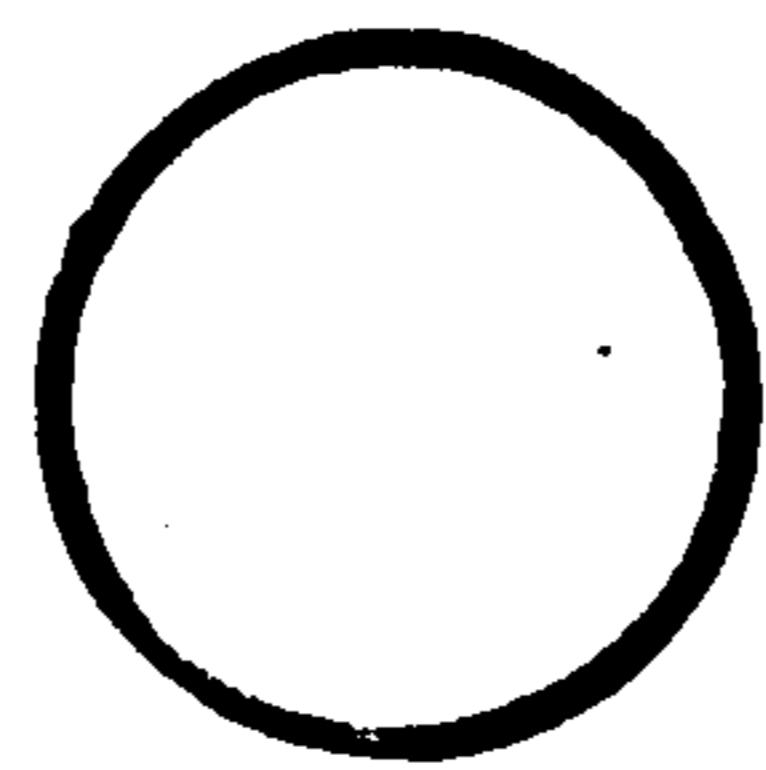
۱- غورخنگ، تحريك - خوځند

۲- دورنگ، دوپرک، دوه شريبي - منافق

۳- ليكه، حساب

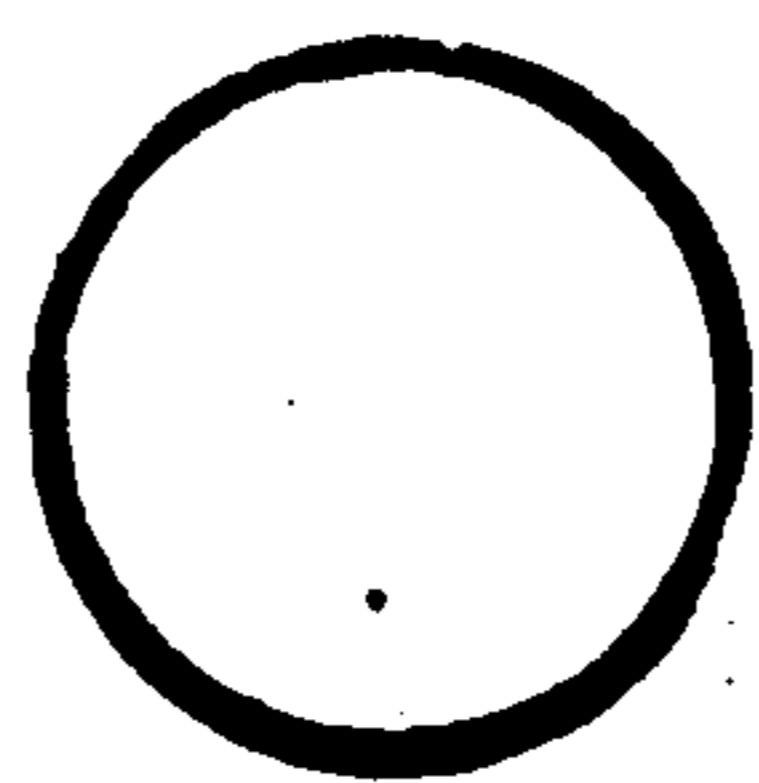
هر خپل جس دی سره ټوب خاوري ايري کړي
 د دوزنگ عمر په خان باندي ستم دی
 خښتن ټول د قدر وړ دي پيدا کړي
 يوسري د بل سرې نه په خدکم دی
 تر ټيټه د فرعونانو دود دستور وي
 که ولس يې تل زغمي، نو ولس کرم دی
 ستور ټلینو ته چې لاس شي هر سولی
 وې سوي پې په کلونو د شرېشم دی
 با توران چې د کونټروحاى له راشي
 اى وپوړولو! هر هره چاودى دغه غم دی
 دې ټولنو او دودونو لښتکى کړ
 گڼى لوى له کائناتو بنيادم دی
 په لويديځ کې لږ له عقله زباني ده
 په ختيځ کې د هر لوري نه تورتم دی

نړيتار چې د فرعون وي نرامن نه دي
 نرامن هغه چې فرعون يې وړ کول کړي

۱- تر ټيټه د ولس تر لاسه کولو ته ناست.

چي بي جسه وي جابرو ته تيتي پري
 چي جسمنه وي جابر را بغول كړي
 چي د بل په سترگو ويني تولى وانه دي
 روغ هغه چي بي پخپله خيرو ل كړي
 نه سرې شوې چي سرې بي خدايان كړل
 چي سرې وي نوبتان نسكورول كړي
 چي بلزونه كړي تنزي، بازوان نه دي
 بازوان هغه چي تنزري بازول كړي
 ننگيالى د شروند نيمكړي هم پوره كړي
 او ولس په خداى رنگ كې رنگول كړي
 په ذرو كې بي چي ستوري زرغون نكړل
 هغى خوشى لور په لوته تېرول كړي

ډكې ډكې جولى خلق مخي له درمن
 برکت دې شه ننگياله په رشي
 بنا پېوك په تورو شخوسر نسا سي
 سور پيا شه ختيخ رانولي پلوشې
 د بازونو با تورا نو پدي قات كې
 تپوسانو جني غوره دي باشې

د دروغو، د نا حقو منزل لند دى

ترخو پښې را تينگوي بېرې مېشې^(۱)

لا ليدلى يې بور سترگې كلېم نه دى

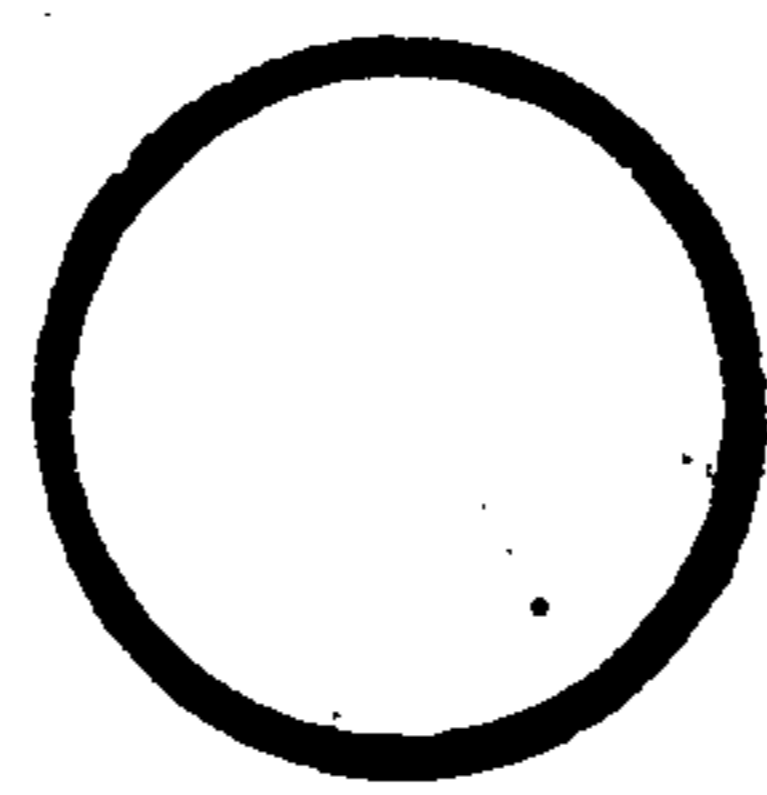
حکده گرځي فرعونان لا په نشې

د حق د وگه له خپل خای هر قولى نشي

د باطل داشتونه خرخشې^(۲)

ارو پېچ چې له نقشې دکا نئات وي

په بل مخ شوى دنړى هغه نقشې

چې دنم سترگه و بېرېښي

غرونه واورې کاندې وييلې

حق بريال پرون هم نن دى

که پښته خوگ په سيلې^(۳)

داو بود مخ کيل نه دى

کليمه دکا نې کيلې^(۴)

دنېتر د سيالى نه شوې

که په خېر شوې دېرې ديلې^(۵)

۱- مېشېته = پرو پاکنده = د نورو ۲- خرخشې = جنگونه، ۳- سيلې = ملا تر

۴- کيلې = کرنې، ۵- ديله = يو وابه

بدخوک بدو ته نه وایي

خلقی شوی داسې ایلی

چې رنخورد باوږی وکړي

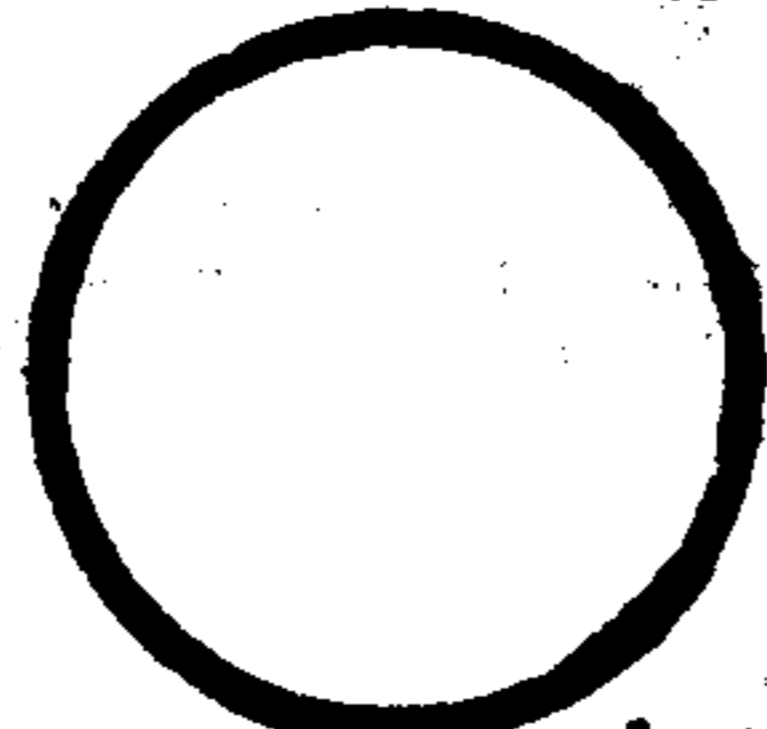
پوچې شي د دارو هیلي

له پولاد اصیلي نریږي

خری نه نریږي اصیلي

چې نسترله بومه درومي

نه ټینګېږي په یونیلې

لکه کس کړي په خان غاري

هسې قام په خان گاني کړي

د هرچا تبر له تن دی

خپلي سپیني خپله پرې کړي

هرخوک قبر خان له کني

هرخوک خپلي جنازې کړي

غلیان له کوره نریږي

پلمه بازخه له پلمې کړي

هرخوک خانته تې سړې کړي

بیایې خان باندي سړې کړي

۱- باویري = دناروغی بیاتاندېدل، ۲- کانی = شندي، غاري، ۳- تې = دکتی تبخی

خپل عمل بری بښن دی

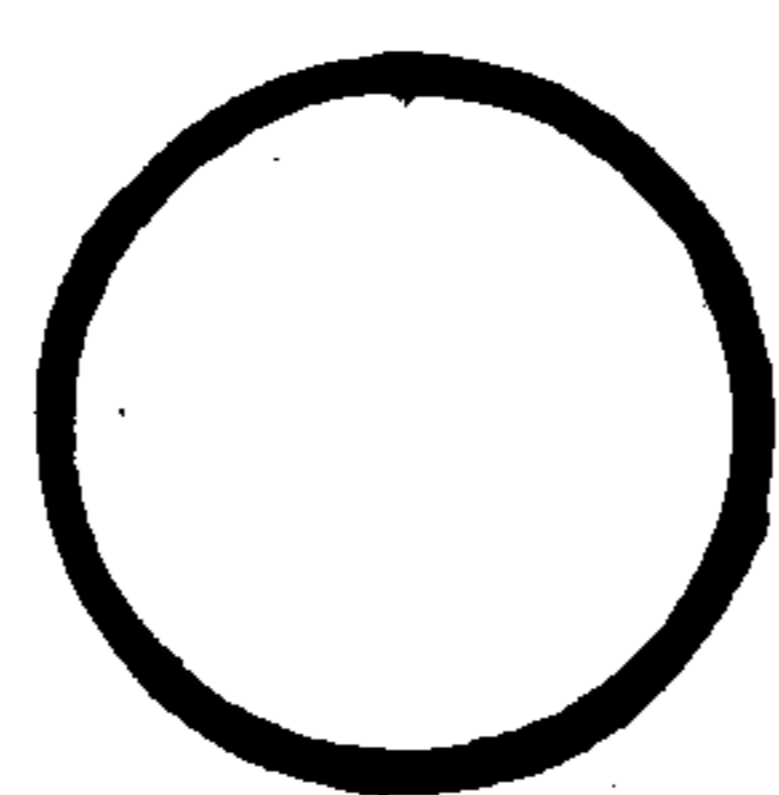
خپل عمل په غاړه پسرې کړي

خښتن ظلم تیري نه کړي

هر شوک خپله دیوې مړې کړي

د فرعون دکور له درنده

کلیمان جگې نېزې کړي

په مسور و با تور نه رنگوي نوکي

د تنزروتو دې وینې پی مسوروي

دنکیال کړي خپري ، مسور پري

میری واره اوسپنخري که سوسروي

د دوران تابیا دهغه چا دوس ده

بند نیتنو د ثرونه دون چپي نظر وي

د تاریخ ټول ندری پر کونه سني

چې مدام دنکیالوموتی لښکروي

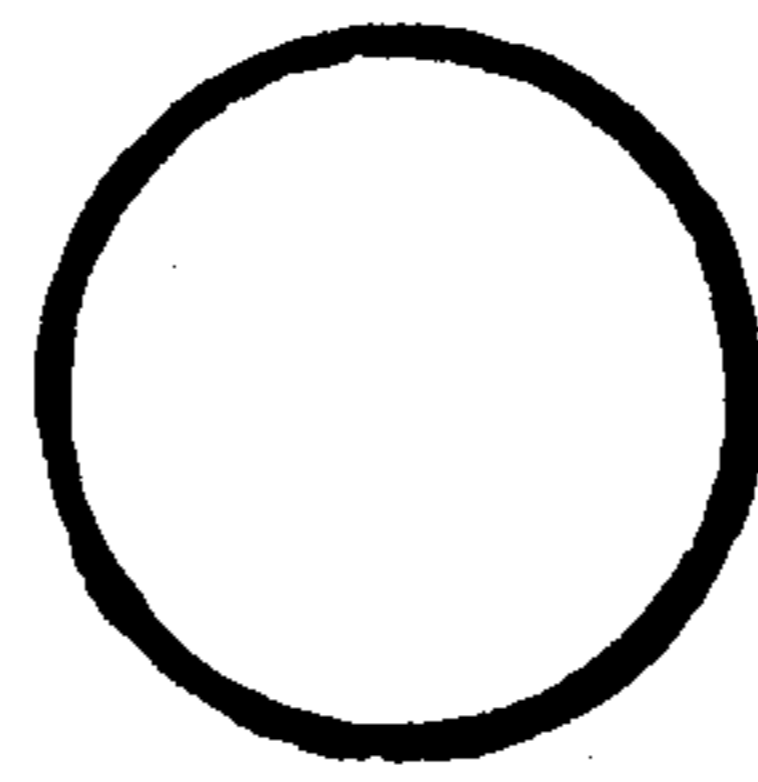
منکران په خود حق د لاری تښتي

دهریولار به آخر پدې خیبر وي

۱- درنده = غولی - جوس

۲- مسور = دفوکونورنگ - نیل پالش ، ۳- سرس = دوکیا کېدونگی اور

○
کلیمه لوی چیناگر دی تل تزلله په غور حُنک
سوسرونه پرې اسپرلین دی سیه سیه پرې کلرنک

دکشر مشرفرق خو خود وی

خستن لومړی دی ورپسې ته یې

دیونه کچ یې په نورو بـ

هغه قجیره، خواکمن مېر یې

چې دی خویونه دهغه خپل کرل

هله په وله یې، هله به شته یې

حکه دې غوره پخپل سرا خلی

دهغه متا یې، دهغه کره یې

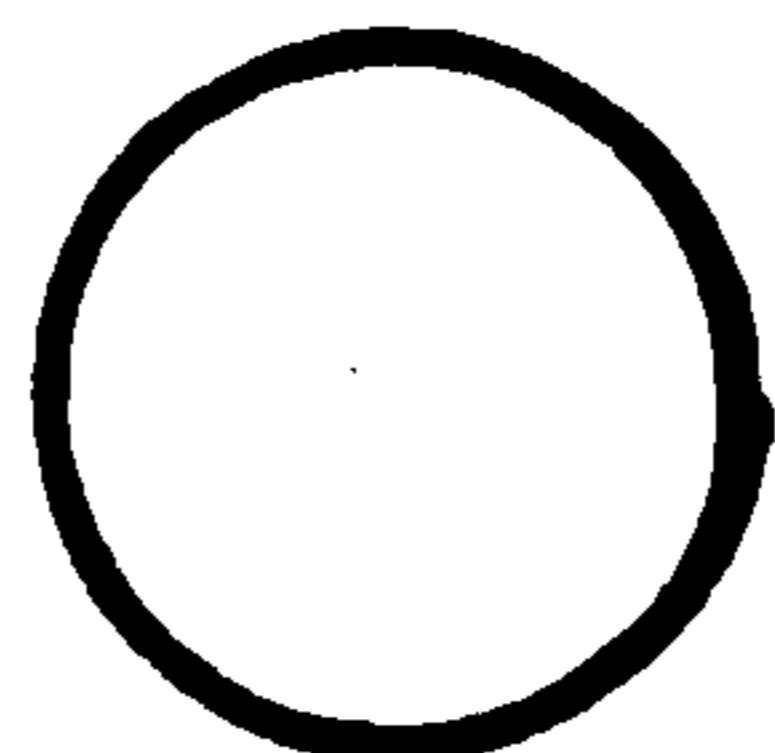
دهغه مل یې، په نریم بیل یې

له سین زوغونه بر بوکینی نه یې

په سپکو کانو چې خان دې تولی

داله خپل حایه لای خبر نه یې

۱- غوره تور تهمت (... فلم تفتلوهم ولکن الله قتلهم ...)

په درست عمر کې بونډی نه ده کړې

دادی بازدی وهنده او د امیشکار یې

یو قدم له خپله حایه مخکې نه شوې

دکانی غوڅکلی یې ټول عمر په لاری یې

نه دی برید، نه دې ولجه، نه دی مینوڅخه

هسې لوت یې او د ځمکې په مخ باری یې

څه که خان په سر و مهرانو باندې نیسې

په نظر د صرافانو گټ بنگار یې

حج، موڅونه، تلوت کړې روژې نیسې

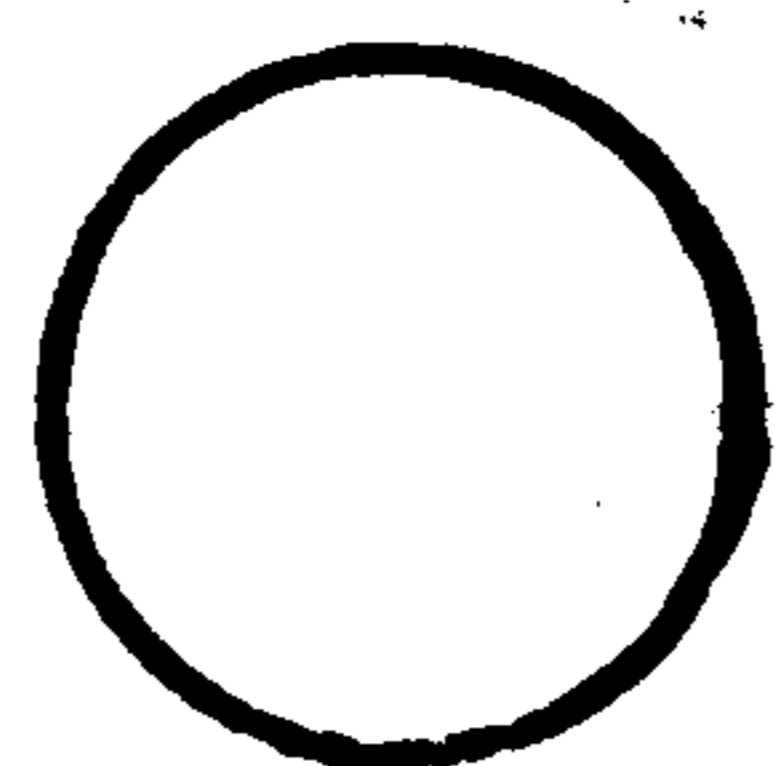
ولې اوس هم زرناری یې، بت گزاری یې

لږه پینه ونیسېد فکر له خان وکړه

چې دا ولې له همه قامونو خوار یې

چې همدغه مذهبونه دې امساوي

لکه هوندله کړنګونو به غوزاری یې

د غلیمانو په مسودونن

چې زارونډو، هغه تسپې دي

۱- بونډه = لومړی بنگار کول، ۲- لوت = بې هډو کوڅاندو.

ڪتاب ڪبرلي، باطله ڪري

دڪتاب مينج نڻ هغه ڪيسي دي

انخور هر هغه خدائي انخوري

ولي پري شوي پوچ ڪنهدي دي

چي خديلا نورارنگولي

دامتيا نو هغه ڪبي دي

داچي بي نروب دڪليمون خيڙي

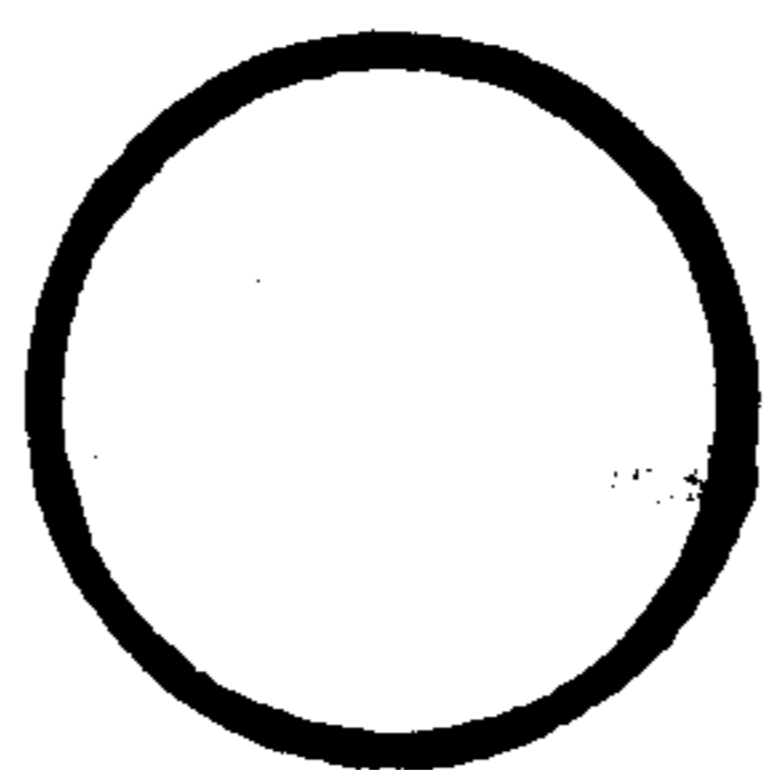
چي ويخ بي ڪوري بي ڪليبي دي

دمذهب شروتي ليندي پي لاسدي

حڪه بي وڻشي تي تل موند بي دي

چي حق ننڪي وه حلمي و غشي

چي بي ننڪي شوه حلمي ڏر بي دي

دباتورو دور تيرل ڊپر

لڙه ناسته بي په حاله

دشرونڊ برڊ ڪي، راخي پتي^{۱۲}

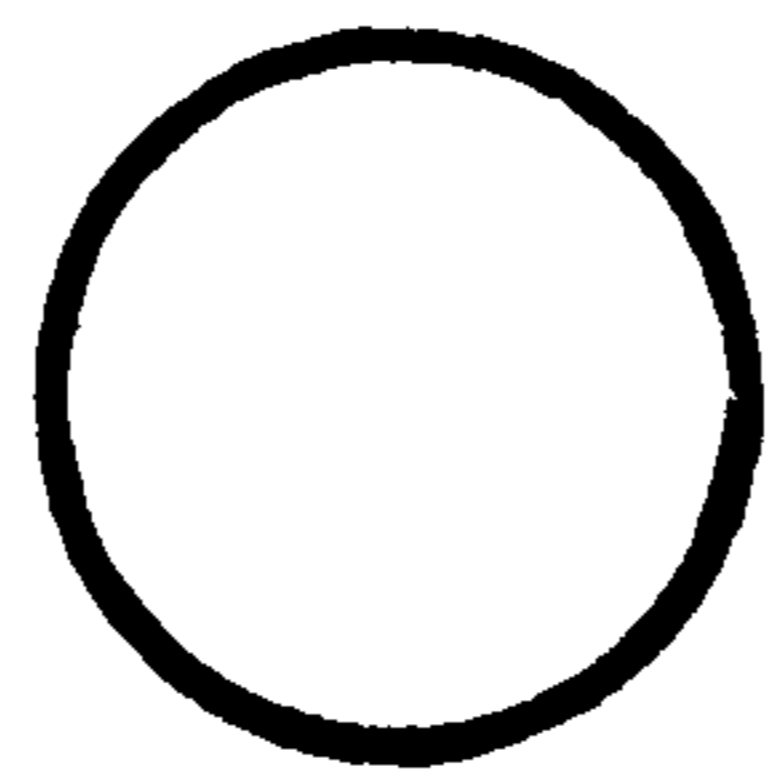
دنصيب ليڪ ته اتاله

چي نپستي په هستي ماريا^{۱۳}

خه به خلاص شي له زواله

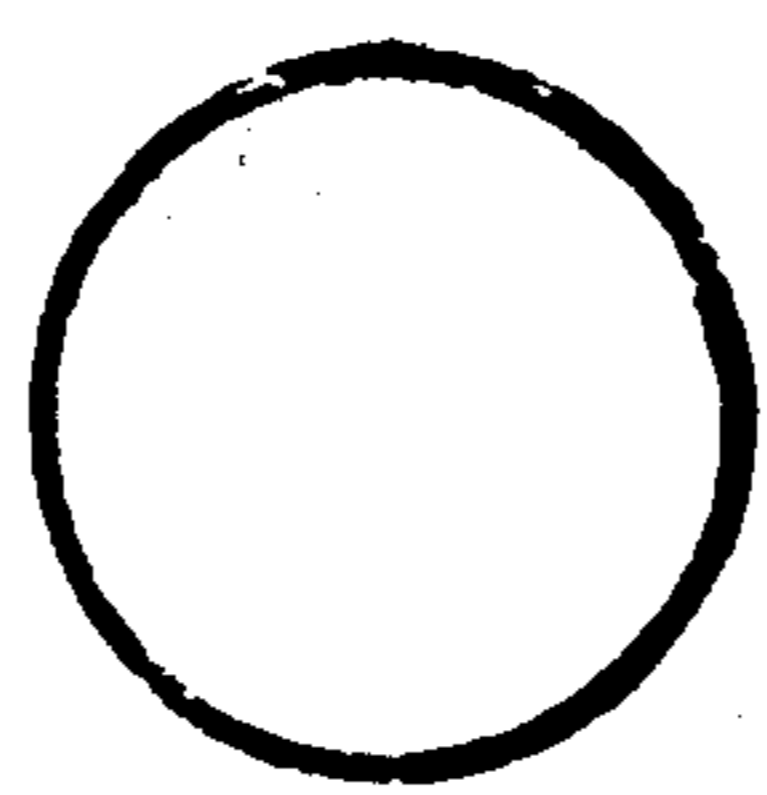
۱- برڊ = سيالي، ۲- پتي = وروستي، ۳- مارل = حسابول.

چې پي چکره کلیمه ده
ولې نه دي ټول راتاله؟
بازداري دې خپله ستا پي
په دېوال له تش پېخاله!!
په نړۍ باران پسخه شي
اوم غرن لوبښی کلاله!
دبل کتې ته په طمع!
هیڅوک نه کتې پ تاله

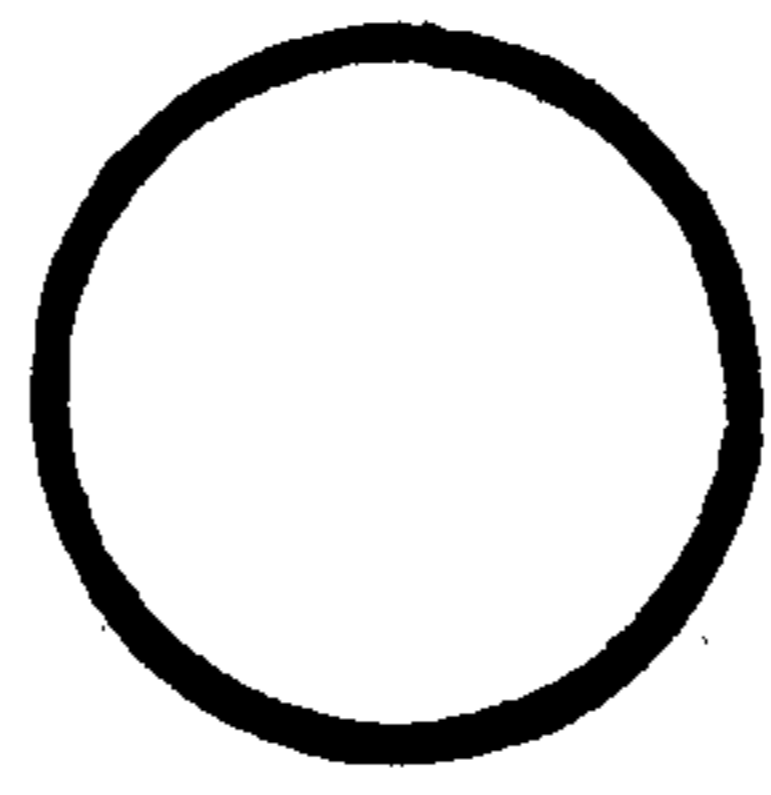
خوابه برسپره کا، تراخه به ورک شي
چاپېر ټولنه که هر خو ترخه ده
تيرې به وي ترهغې خلی خلی
چې دې ديو باندې ديوه خو مره ده
حجره، جومات کې پي رينتيا وويل
له يو مخيز نه ولسيا خپه ده
د رابياگی بورجل ته خان رسوه
که لار د سروغونو چاپه چاپه ده
د صبالره څوک د ب کولی نه شي
منه داوخت تکه توره شپه ده

په سپوږمۍ کوزشته مېرني وويل
داد برنگ لاري لومړي کرپه ده

بڼه عمل "زه يم" نرغون کړي
بد عمل "زه يم" نرنگ شي
چې په "زه يم" شهسري شي
دوه جها نه يې قلنگ شي
شي تالترغه په "زه يم"
چې دوه مني شي دورنگ شي
بيا د "زه يم" شروندا نه دی
چې کالبوت دخاورو ورنگ شي
چې سمسور يې "زه يم" نه کړ
دوجود سره چنگ ونک شي
مرگ يې هېڅ کولی نه شي
چې دخداي په رنگ کې رنگ شي
په خپل "زه يم" باندې ننگ دی
په خستن کله دچا ننگ شي

۱۱، شهسري = ستوسري - لوی سري .

ڪنبيده پري ستاعمل دي

که دي "زيم" سرانخور دي

شوسر هسکه دلپ هوري

چي په "نره ييم" کي سمسور دي

چي حوانکه يي شي تور کي

تش لمني، هم مختور دي

اي دخبتي غم خور کوا!

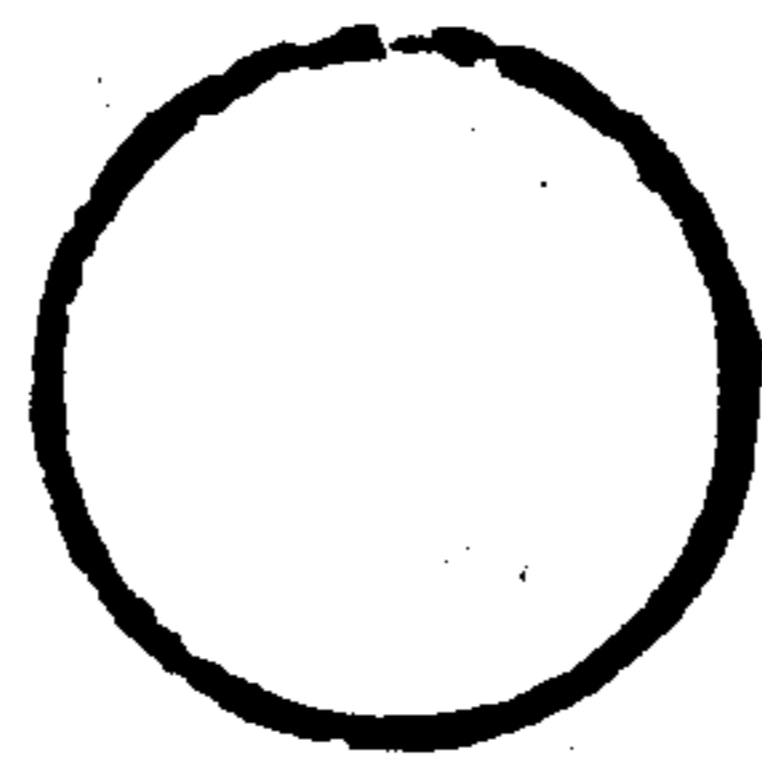
خبته هم، خوشروند شه نور دي

دي آدم، آدم په نره ييم

بي له نره ييم داخور دي

چي دتش نس اودنوس شي

سري ذات پوري پيغور دي

دمپرونوتپروتور وچورنگ يورل

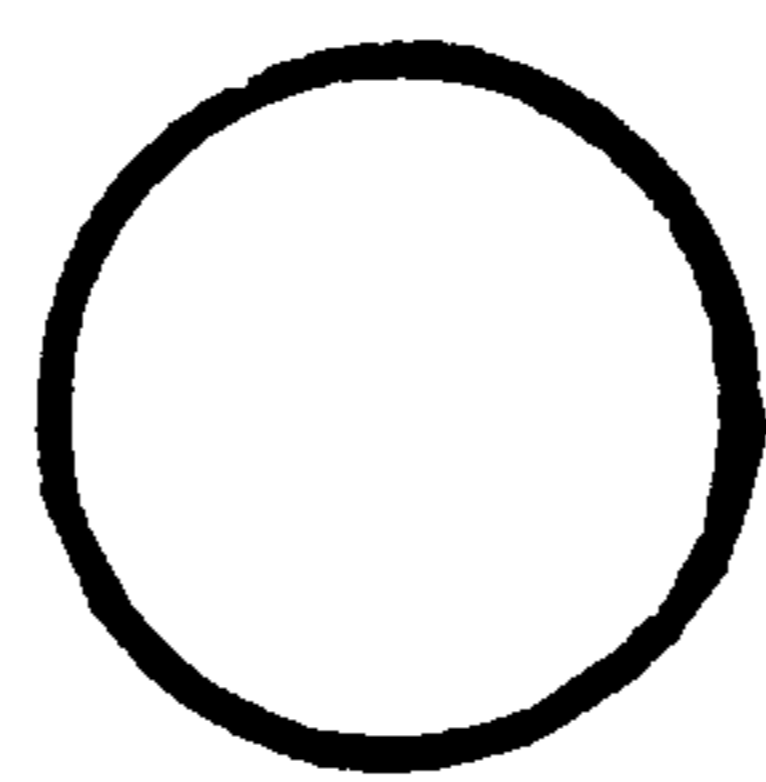
داتي په امبالي چي غورمبهدل

دهغوچاروبنه بنه السوزي

سرچيه چي جره باز ته نپهدل

۱- حوانکه = دزري يا تخم هغه شوني تيا چي زرغونه تري ڪپري.

دهغو په طبيلو خرونه رغښتی
 چې له حق حنی ناحق ته اوړېدل
 چې خورلی سوگندونه یې د وفا وو
 داری یې ینې په اوبزو وگرځېدل
 د هندو کلی کې کرانی خرمېری وې
 اول لونه په سوپیا کوخو خېدل
 دکلم په برخه دارنگی مژترواک و
 چې له واکه یې واکې ته پسخېدل

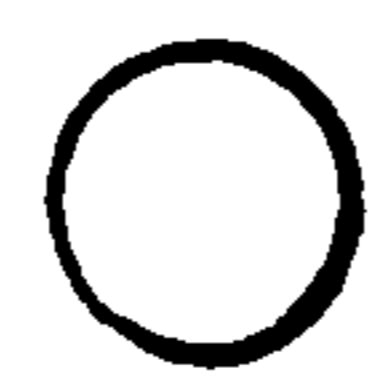

د مېرونو پولادي مېتي سنگر وي
 تور برېښونه یې شملي د قام د سروی
 په پوره نود جومات خوبونه نه کړي
 يرغلونه د باطل چې یې په سروی
 د مېرونو نغری کوندری شریک وي
 شېخ ملی دوتري وارې یو دوتروي
 مخور د زهاني هغه تومن دی
 چې پرانستی یې په درستی نړی وروي
 د زهزم چینه به یې هم چری تاندن کړي
 چې پخپله هوستی جلی دنسټروي

په نېزوکې پي دورا نگو ستوري ولاړ شي
 ننګيالی د نمر خاته ختلی نمر وي
 که د پينگان لري هر خوشترې وزرې
 لويې ماري د باتورو په خيگر وي
 چې کاسيروي په پروني کې بريند وي
 حيا خپله حيانا کوله خا دروي
 پردې بد شي دکتوي خپلې ننګولي
 بدې کروني خپلو بدوله اشروي
 د مېرونود خنکوت هم دغه دود دی
 ياد هير ټول مارو يا ټول نهروي

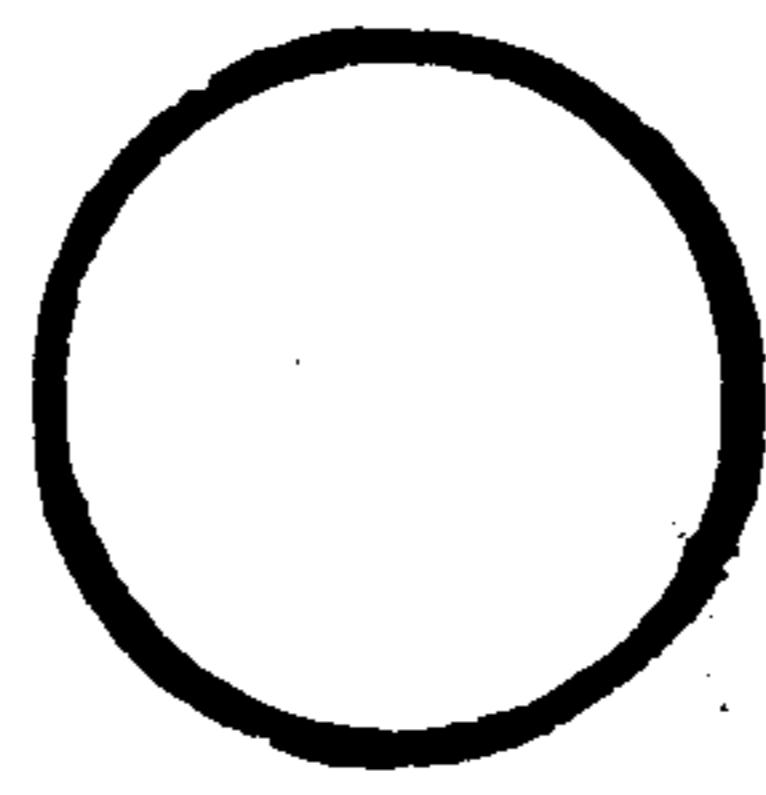

چې يوه پي مفکوره وي
 اوله دې نه په ادب وي
 په سره کې کنجی لاس وي
 په توده کې يک جلب وي

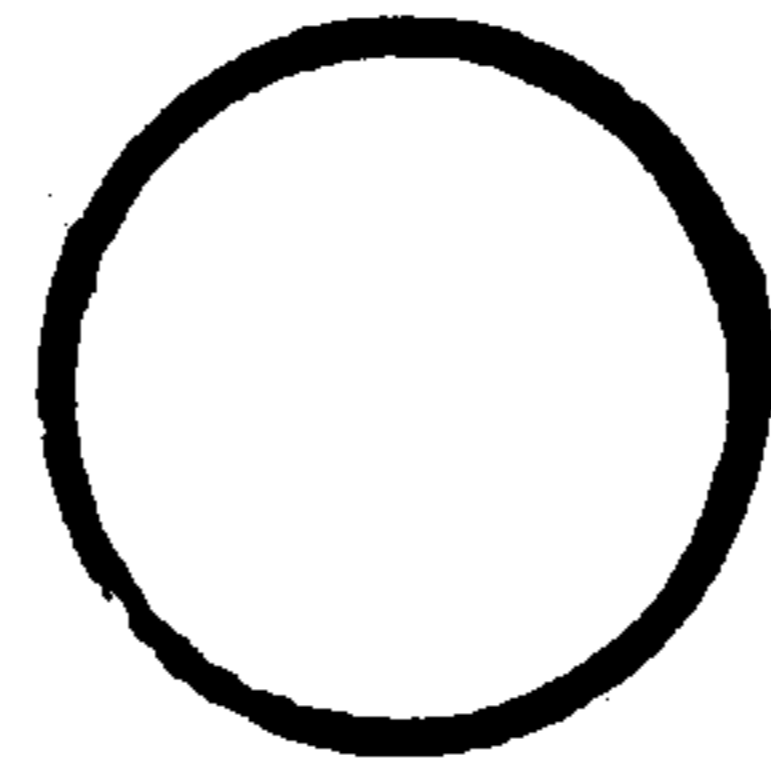
نه توره دکائنات ده نه دشرونه دستورا اولاره
 چې يو خودې په وله وي اود نورو برخه خواره

۱- ننګولی = پنخکری - لمده بل، ۲- کنجی لاس = خپلو کې کلک لاسونو ورکړی.
 ۳- يک جلب = چې آسونه پي خنک تر خنک روان وي، ۴- په وله = مارو - هوسا.

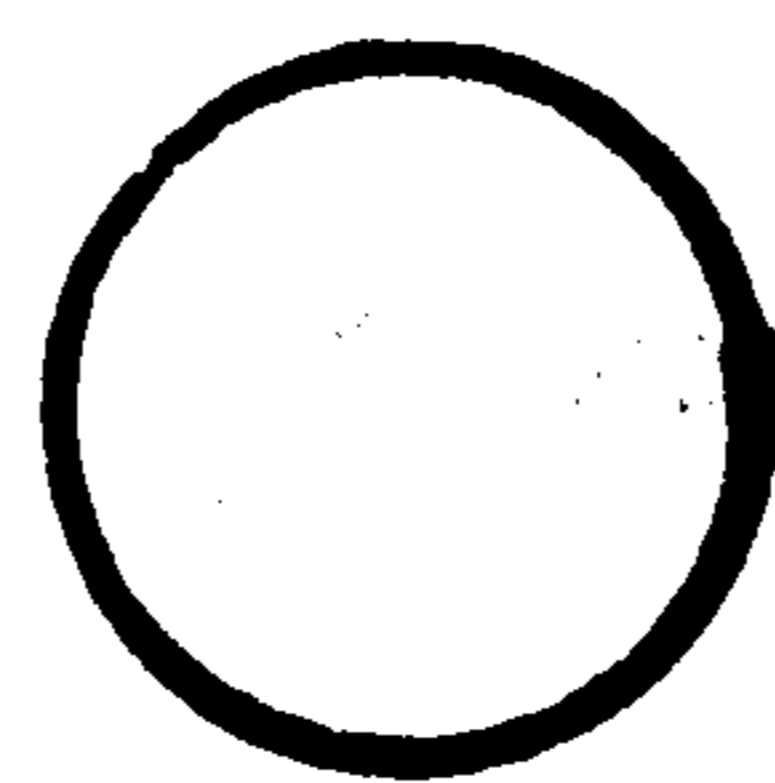

دمپرونو لار لومړی توری وهل دي
 چې نړۍ په ولاکه واخلي نو ویش کړ شي
 دمپرونه نیکه دوتر چې شته کول غواړي
 هغی متهې بدې را کابزي او شر شي
 د قام مشر هم د قام په جامه بوټی
 چې ولس یې د شرې وي، شریوړ شي
 زه مانه که بېر شوی ابا سین شي
 شاه خلعي ورته پښې بنجې کړي توغړ شي
 چې په تنگ د لاله وي غزا هغه
 نور خو هسې خلق خوشی ککړ شي
 د سینا په دونه پند، ټول سر پیری
 دیوې دونهې ترخه یو تېر شي
 برغوپوک وهه، دنگ ورکا نغاري له
 دا خواره واره بنجخی که لښکړ شي

۱- لار = قانون، ۲- بویه = پکار دی، ۳- برغو = ښکر - تودم،
 ۴- بنجخی = درې خچې (په اصل کې دوې بویې سرغوته وائی).

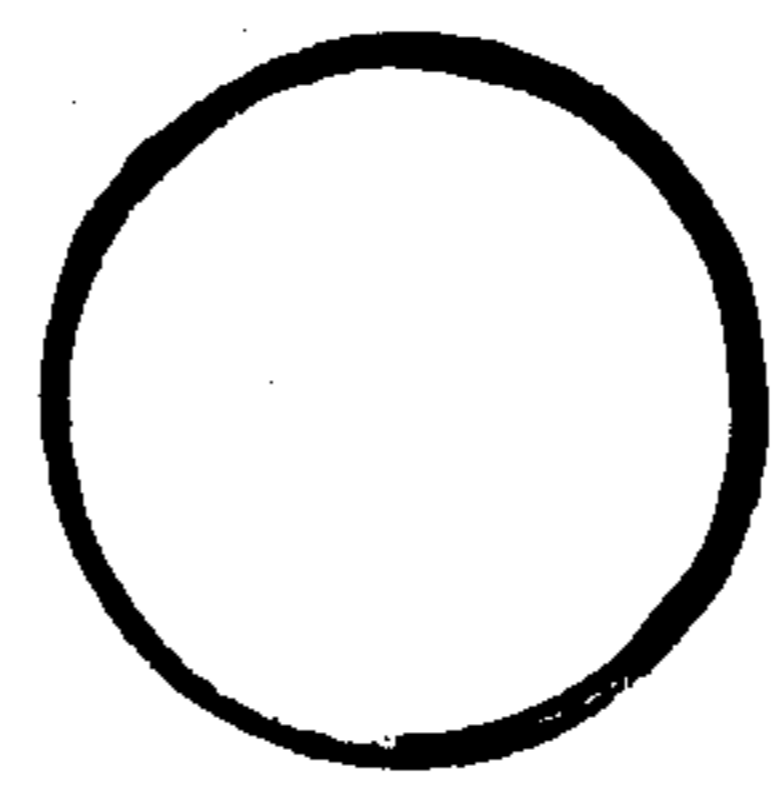

په تور برين چي په ميدان کي جنگيالي وي
 سرخيري کي پي وتلي ننکيالي وي
 په خپل کور کي د پر خلق نامستوي
 حقلان په ولسات کي نوميالي وي
 چي کلیم ورته بيرغ د يرغل ورکړي
 که په هر غاره مخ کړي، بريالي وي
 کليمه پخوليه، په لاس کي بمبل توره
 د سپرونو خوهم دغه دوه کالي وي
 که لوی شي دی هغه مند د ابدالي دی
 په داڅه که دچا توره ابدالي وي
 په سومات دغواين پخوله بانگ وايي
 چي په خټه کي پي گډه بلالي وي

بازداري پورې پېغور شولې بازداره
 باتورزي دې قوشخانه کي تپوسان شول
 په ټولنه کي رنځا پوښي رانغله
 که وگړي ټول د سيلمي نه حاجيان شول

فرعون اوهاماني په زلزل گوره
 پدې شخړو کې يوڅوکه کليمان شول
 چې ديوې پي ستا پلرینې واخستلې
 دمېرې له ځايه پورته شواتيان شول
 د همت سپاره دې وېوگنېدل هسې
 خړ سپاره درته له پامه وزبکان شول
 نرهریالی له خپلې ماري پېشانه شو
 په داڅه شي په ډنگ ډنگ که ناکسان شول

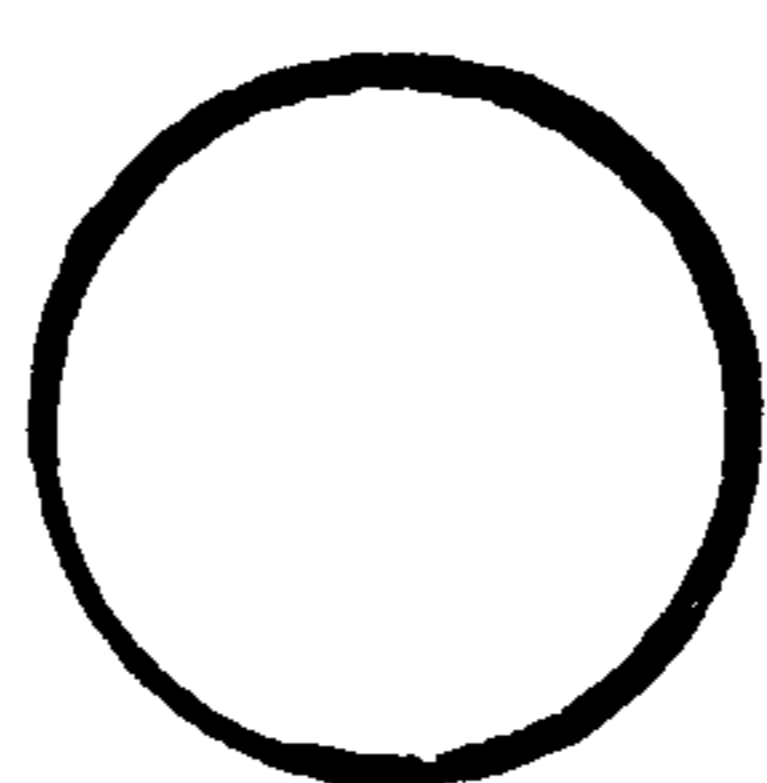
ای تورانکی اور دزه ونولسه
 ستایوه کوکه ور کېدلی نه شي
 تېره شلونه دا زغو که وي تل
 دسترکولاره څوک نیولی نه شي
 دگیدرانو په اور روکې چرې
 د زمري غورېب خطا کېدلی نه شي
 چې شي لاس بری د فطرت په لارو
 په هغو چرک را پرېوتلی نه شي
 دنن په گټه چې سې سود کېدی
 د صبايي میدان کېلی نه شي

چي له دې حُکمې پورته شوي نږدی

خبر د بل شوي سرور له نه شي

په شاه مېړه يې انگازه شوېده

که يې بنجغی نن ليدلی نه شي

چي دلچونر ور پيدا کړی تور دار شي

چي چنگېز يې و ترې نوهغه لار شي

چي وسلو متوسره کليمه نه وي

که دغر پشان تومن وي تار پتار شي

له دستورد کائنا ته خنک وختی

د کند و انبار شته من قامونه خوار شي

بېوسي په دنيا لويه کوتا هي ده

چي د بنکار کولونه وي، خپله بنکار شي

آدمزاد لويې مېړانې شي کولی

چي دخېستې د غمونونه وز کار شي

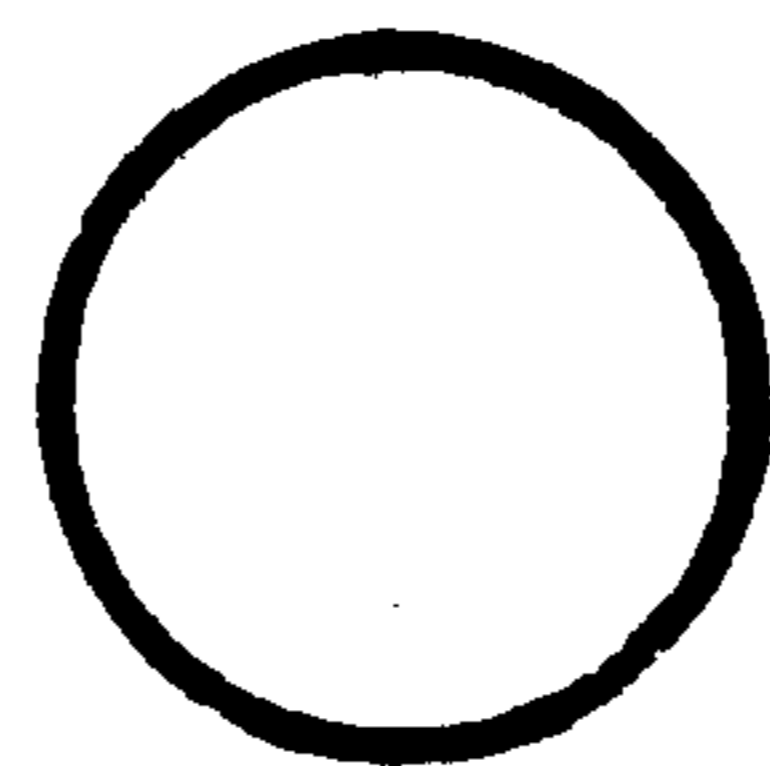
خواري بويه خو په حقي لاري بويه

خوردک کله په خولو وينو چنار شي

ته پخپل بخړکي ولې ناويسي ايې

هم بخړکي چي خوندي کړي سور انکار شي

شنه راستی دسروی هچری خیم نه خوری
که پری تپرد خزانو نو تر پیمان ششی

د باطل دویرتکی خو کلیمه ده

له نیمگرو مفکورو هیخ نه ویر پیری

د پر قامونه به د خیمکی له مخ ورک وو

خودتکه سره تبغ نه ویزی کپیری

نر پیری تپول سمسور بدل خروخت ترمیج کپیری

تلوار گزندو! دیک پوار باندی تو د پیری

پلویانو دروسو اولین! واری

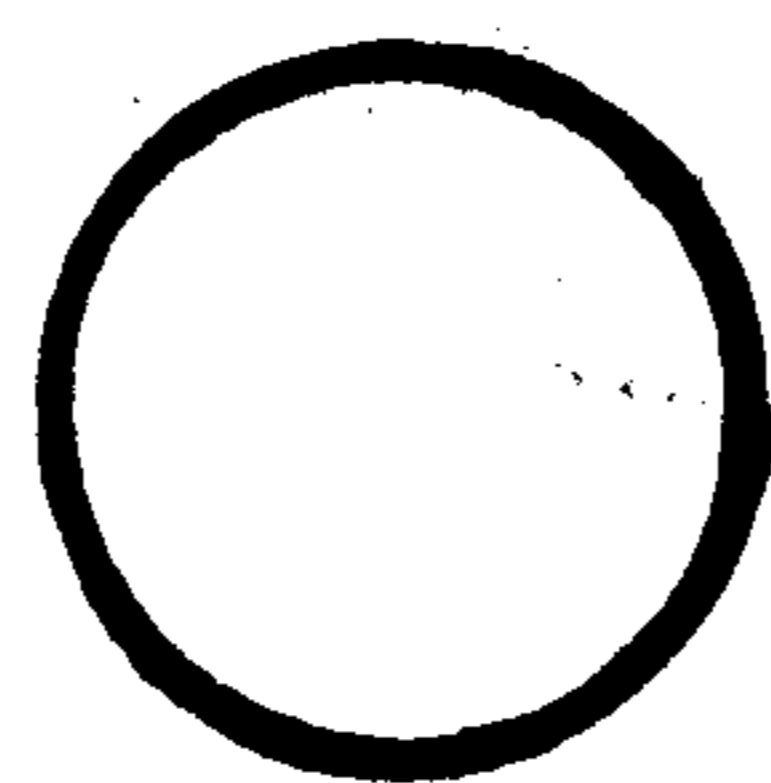
دانری ستاسوپه وړاندی به نور پیری

بنستونه د شروندون په یوه حال وی

ادا پنی مکرله وخت سره نور پیری

تپول بدلون یانه بدلون شروندانه ندی

خوار هغه دی چې یولورته خنکوز پیری

په شونکار د اباسین چپی شوی پورته

ولې چپ پی د مانگی سندرو نه کپره

۱- زبیری = زهرا.

تا رها کونه دخزان نهر گونه تهر شول

خود سر و پا شنه جامه پي زړه نه کړه

چې رښتيا ويل دکومو خولو تودوه

برپه دار پي له رښتيا و بله نه کړه

راغلل د پر انقلابونه دلې هوري

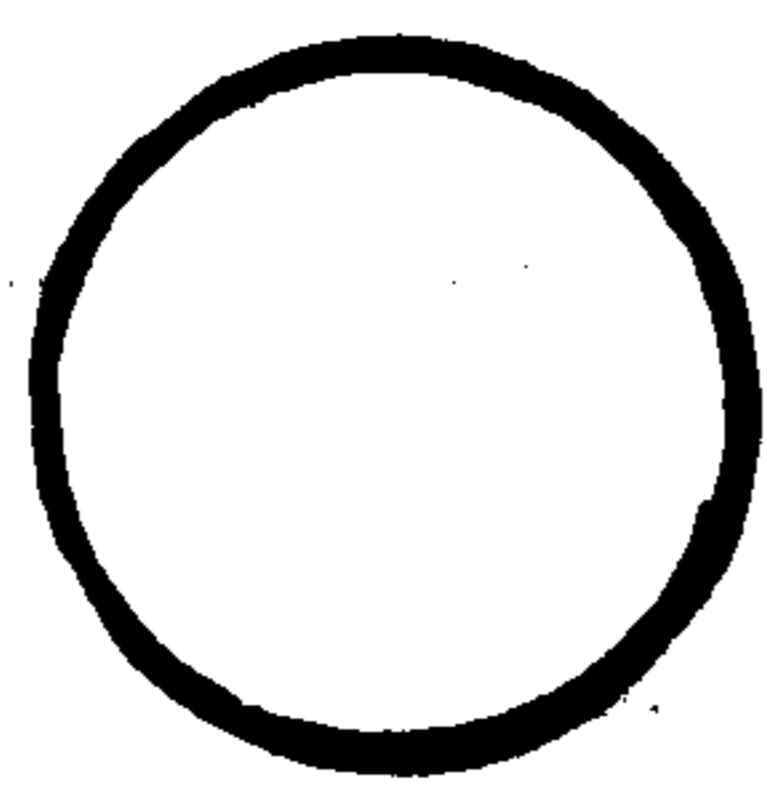
ولي درسته يوسا لار کليمه نه کړه

مېرني په مېرني پسې لوگي شه

خو باطل سره توده پي سره نه کړه

تېر و تېر و، ته متونو او خوښې هم

هېڅ کچه د پتيا لوعقیده نه کړه

چې د سرو وینو پياشې پکې حلېږي

شاه حلېي هم په هغولارو چلېږي

سر سجده د جماتونو په پوره وڼو

د مېر په يوه هڅه نه ارزېږي

ککړي دکليمانووي تل هسکې

بنکرو وړې ککړي ورته تېته پېږي

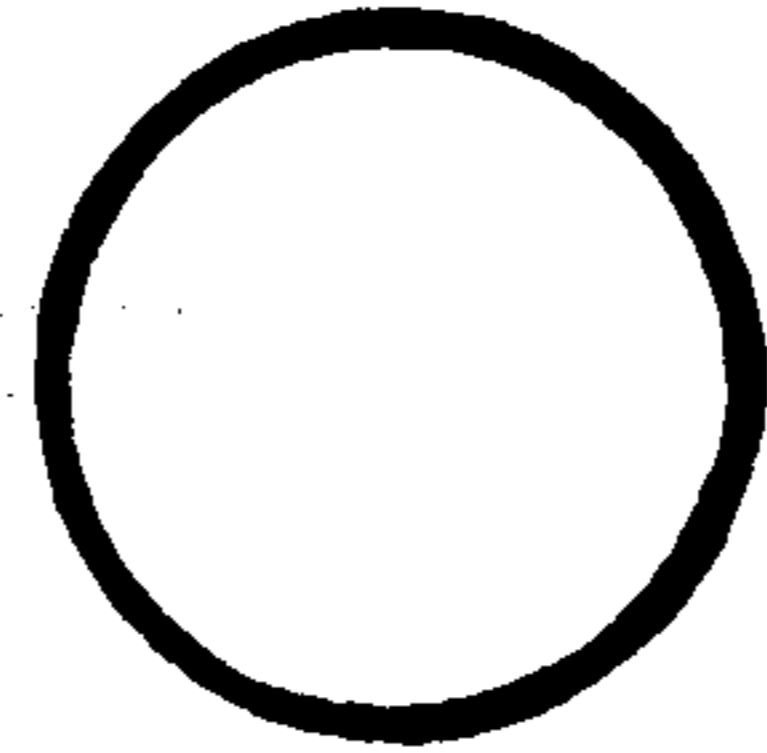
حتملان له زمانې وي پېرې غنکې

خلق نور زمانې پردود تېرېږي

کليمہ دکائنات سر جنگر پز دی

غل درغل بہلہ جنک غالی پشاکپری

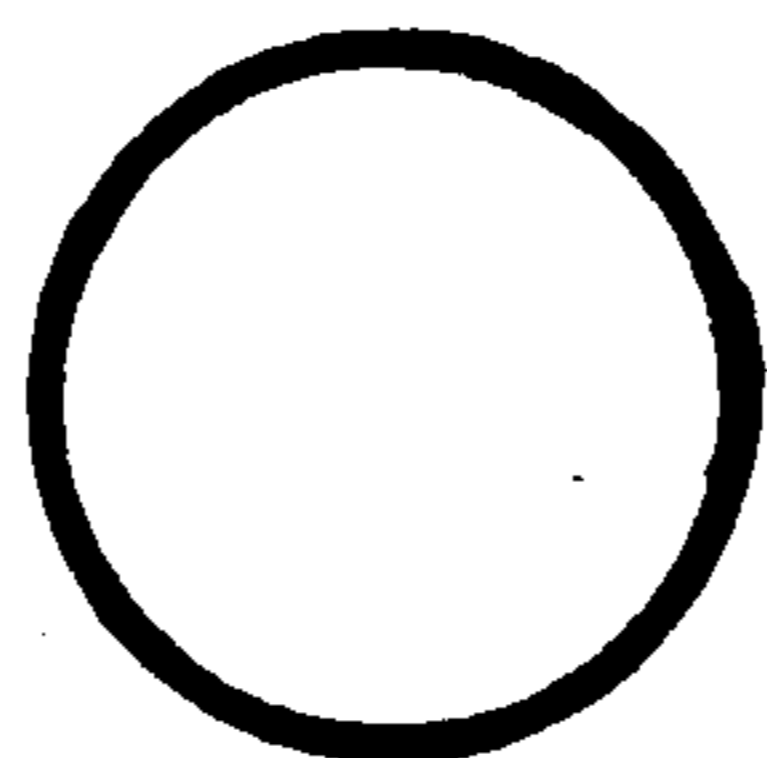
تہ دے خیلہ غارہ خلاصہ پہ مری کا
دے تہ مہ گورہ چي کله صباکپری

دمپرہ لہ متو پاخشہ دناحق جہان نسکور کا
پہ چینجنور وستو کرگو یود ہیرہ پوری اور کا
دا خدایان دتینگی نہ دی ولپ تہ سترگی دبور کا
دقامونونندی حکمکہ دآدم تہالیزہ کور کا
دادغوبنوqtش لوتونہ پہ خلقا دجسونور کا

دخبتن پہ کنبیدوکی

خپلی چاری دے انخور کا

پہ تیروتور و برغندہ خئی

ننگیالی خئی پہ خپل منہ خئی

دمپرہ د خول و ورم

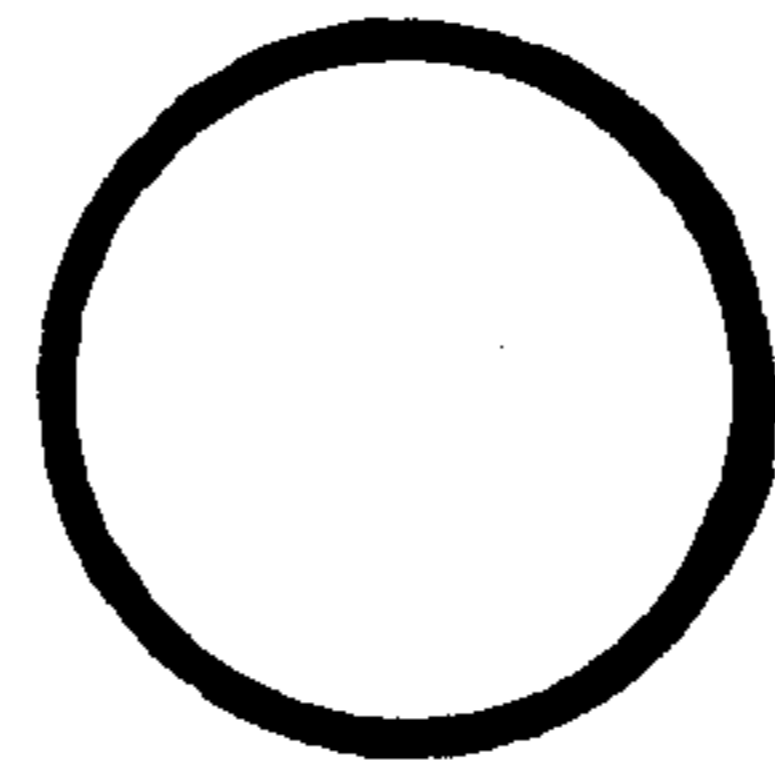
د سپر لولہ کردہ وندہ خئی

له خښتنه چې هر غږ وي
هغه کار هم کله شنډ ځي؟

هغه پښې پرې کړې بويه
چې د خلقو په مرکندو ځي
د تسپو خاوند ته خيروي

که ځي دارلره، لوند ځي
وسپنيزې خټې راوړه
د گلپانو آخر کښه ځي

چې په خانگه کې پخه شي
هغه ځمکې له بې شنډ ځي

چې له اوره لاشه موي
خټې ويره بيا له اوره
زړې مات وړوکی کور کړي
شي هماغارې له شه کوره
په چرسو به ترخو سود کړي
کائنات ځني پلن پسوره

د زړې ځای پکې ورک شي
چې ژوندون کړي جامه نوره

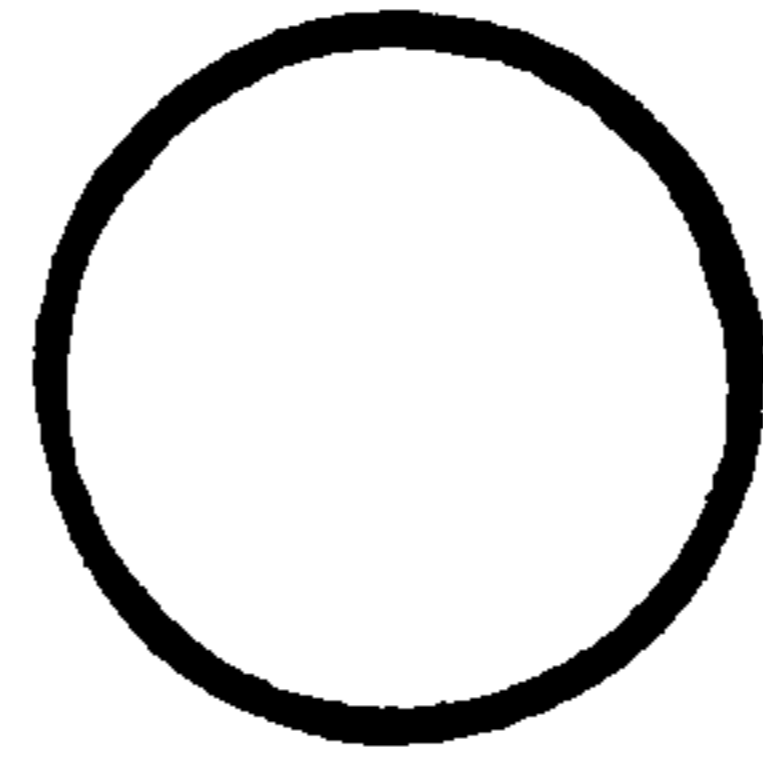
۱. خټ - کميس - پښې، ۲. چرسو - تنگ ځای

سرڀخيره تل پائڻپري

خير دي نشته سرڀخوره!

دفطرت په هنداره کسي

له خبنتنه خان ته گوره

چي خانمن دي هغه کس دي

چي ناخانہ دي ناکس دي

په سيلاب غرونه لري پري

خه ارزښت دلې د خس دي

يو په لس، هم يو په سل دي

پياوړي چي په جس دي

د هوسو د غرالې نه

د زمري ورتپره وس دي

په زرگونو دلو ستره له

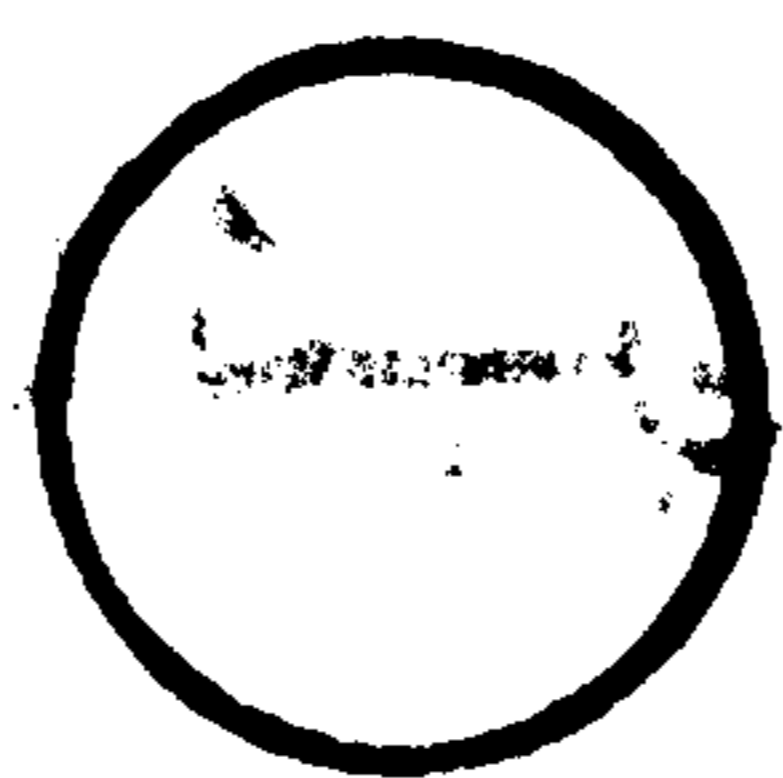
يو بڅري د اور بس دي

گړندو پري بزيره گل کره

دمته و کاروان پس دي

۱- غزاله = د هوسو سبيل

۲- سرڀ = يواښه

زرداران خوري مدام غونبې

د خپل قام لکه کرکس

په درست قام پې لگولی

له پېروراسې کرکس

دوی رېښمین له سره واخلي

قام له پاتې شي يکرس

روزي د ب کاندې ولس ته

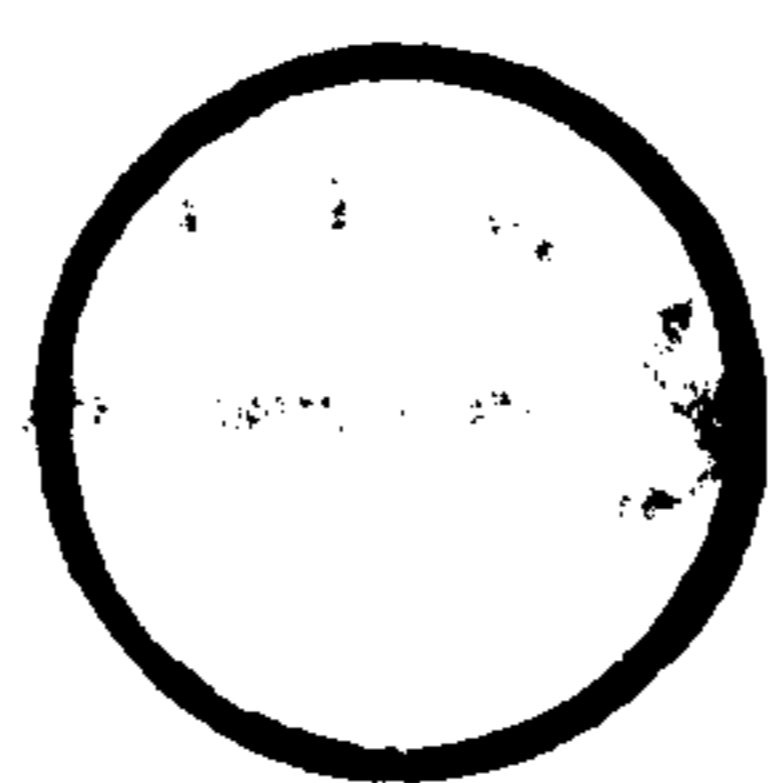
بيا کوی مانځه او دس

د پې وس ونډی کوونکو!

وي ترخوبه ستاسو وس

د «لا ترکضوا» وخت لنډ دی

لا کوی هوا هوس

چې ختکوری ظالمان شي

سینه یخه د جهان شي

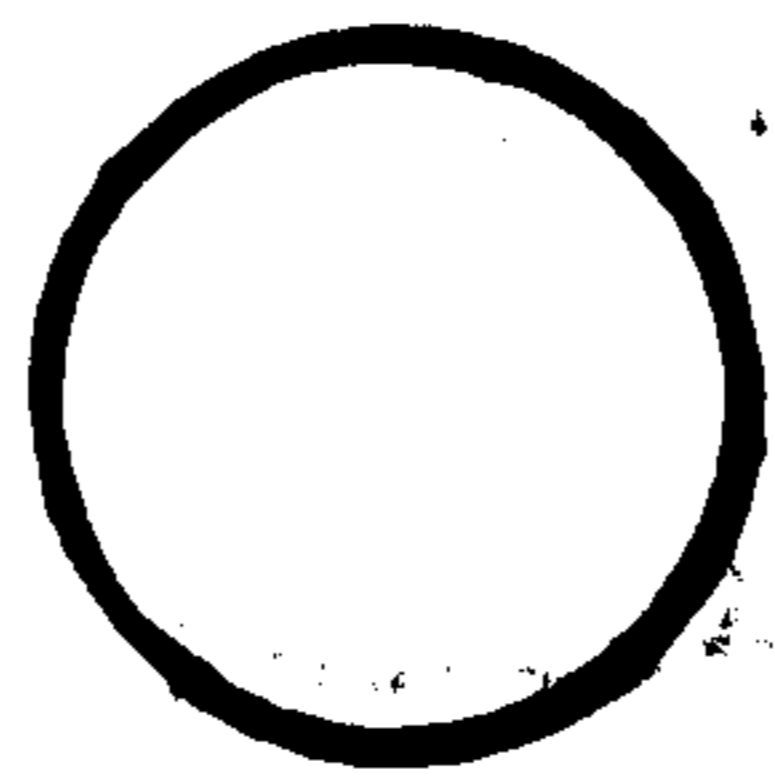
چې خدایان پر مخی پرېوځي

راوچت بنیادمان شي

چي خانگري دوترورڪ شي
په توبنه لولنگران شي
کليمه هله په پنبوشي
د باطل بورجل چي وران شي
زرداري کي خاناهان وي
کليمه کي ٽول يوحان شي

پدي شخرو پرکنوڪ
هرهغه حلبي انخور دي
چي دٽول نوغي دخيره
همه چاروڪ حقطور دي

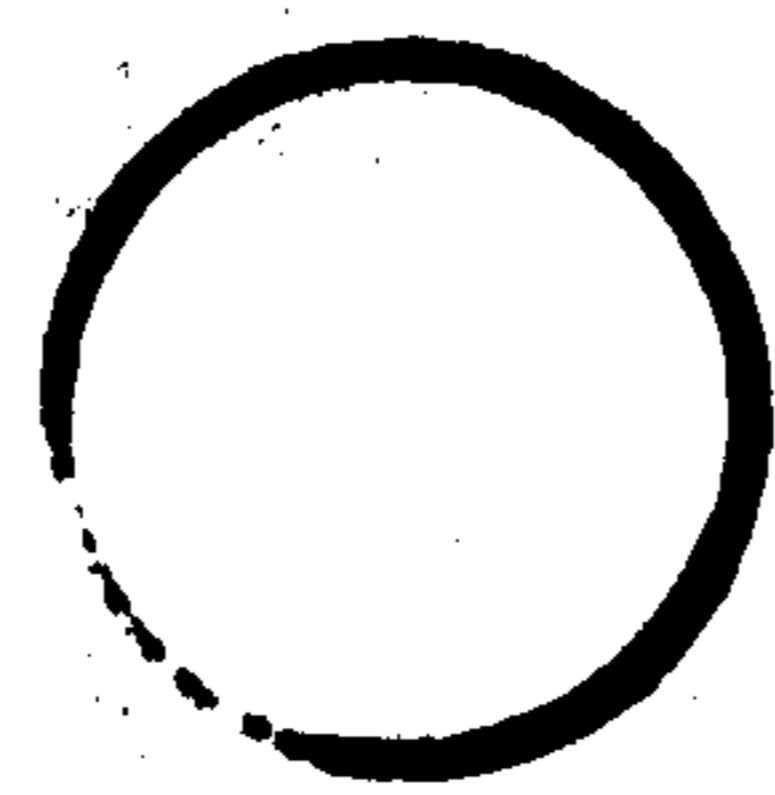
پورپه جسوشه بياگوره
چي يوتن خنکه لښکر شي
دمپره له چارو بريښي
په تندي اخستي غوشي
هردهغو برخڙتيا ده
چي خردڪ پاڅي لښتر شي
له تني زوخ چي اوچت شي
لکه نريري تل سحر شي

چې شروندی وی د بنکار خله

تودی وینی خود شهر شي

زمین کواينه شاه خلمو ته

سلاهی سنگر سنگر شي

خوانان خه کزې دورې دي

خکه یې غشی یې پلي دي

چې له باز چتو ته ناست دي

پيخالونه یې ولجې دي

ولسات لکه تنزري

د بنکاریانو په نچې دي

د بل مخه یې پتوله مخه

پرکني نه دي سرامي دي

د نمرود ویلی وایي

له آذریپ عقیدایي

چې نومری په سرودي

د سرو تشې پېنې دي

د باتور نخبني یې نشته

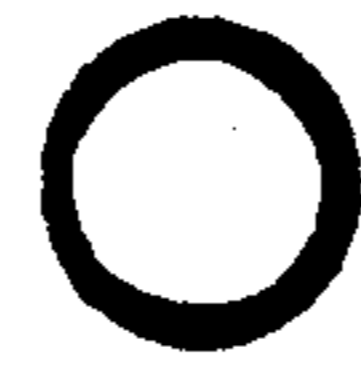
لا ملخی تړلې جوښي دي

ديوشرق نرغملونه دي

داپترې دومره اومسې دي

پکې زهيم بوده نه شه

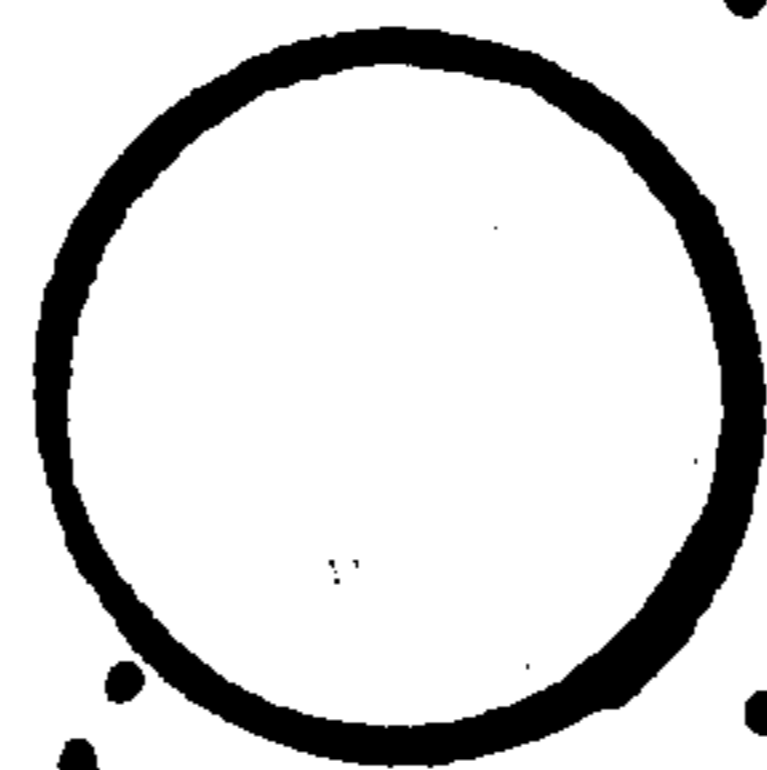
وجود تشې تنسې دي

د آدم خانگري «زهيم» لکه حق صمدا حد دی
تن نرازه دی ولې زهيم لَمْ يَلِدْ لَوْلَمْ يُولَدْ دی

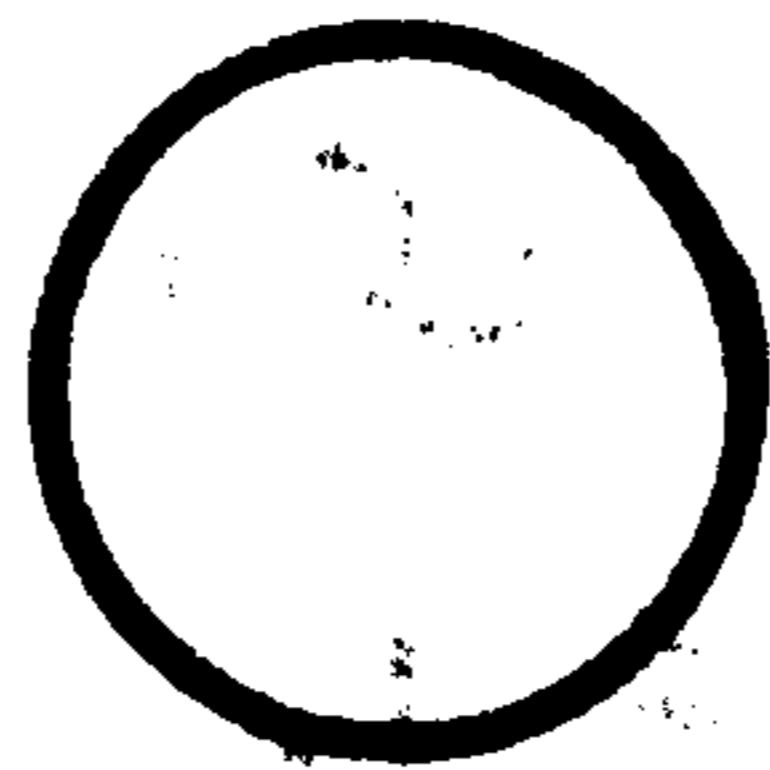
د هر زلاري په درون کې دخپل سترو جودان خوروي
تبع، تنه خانگي کلونه يې هم کلامونه په خپل لوروي

ديکړنگه برید مېرونه نيسي نور نور سنگرونه
د فطرت خوايزه لېونه دي که ساره نه شي متونه
لمن څه چې، څادر خور کا د سپرلي ډېر دي کلونه
ته لا مېشت په سر پړاوي شرونه دې شخړې پړاونه
خونې خونې ستور تليزې تازره نه کړه يو خونونه
که تناکو وته کښې پې شي کوته به منزلونه
قدم تېر کړه، چې غږ يې ستور تلوکې جرسونه

يوه ورځ به درته راشي

ستور کزونه بېلکونه

چي په يو هسته پيوست شي
 ذري غوندي شي تورغري شي
 وړانگه گده شي په وړانگي
 رادبره نوي نرشي
 چي حجري غبتي پاخي
 نود هگ خاندرو سحر شي
 ننگ له ننگه چي کوشير شي
 هم لنگر شي، هم سنگر شي
 چي سپنگر سره صف تر شي
 هله الله اکبر شي
 هخي هخي چي په گواين شي
 نوحونغي نوي په سر شي
 شهبازان چي يک جلب شي
 د برونو لوي اختر شي
 تور په تور باندې شي پوري
 سترگي سترگي يونظر شي
 لاري لاري هر آسمان شي
 چي همت همت وزر شي

«ا» برهونه ولجي، مال، غنيمت.

دشروندي پتې شي مخ لسوڅي

چې شوکير تېره نشتر شي

چې گټل بڅښل توره شي

بيا آدم جنت ته ورشي

چې د عقل سپاره وينې شي

پوچ خدايان هله ډبر شي

د وجود تور زيرون دی اود «زه یم» نوښتون دی

نوښتون کره دشروندي شپه نوښت «زه یم» له پاڅون دی

يوغورځی دی اباسين دی غرونه غرونه دی يونين دی

يوه هڅه دی سپوږمۍ ده يويرغل دی ستورتلين دی

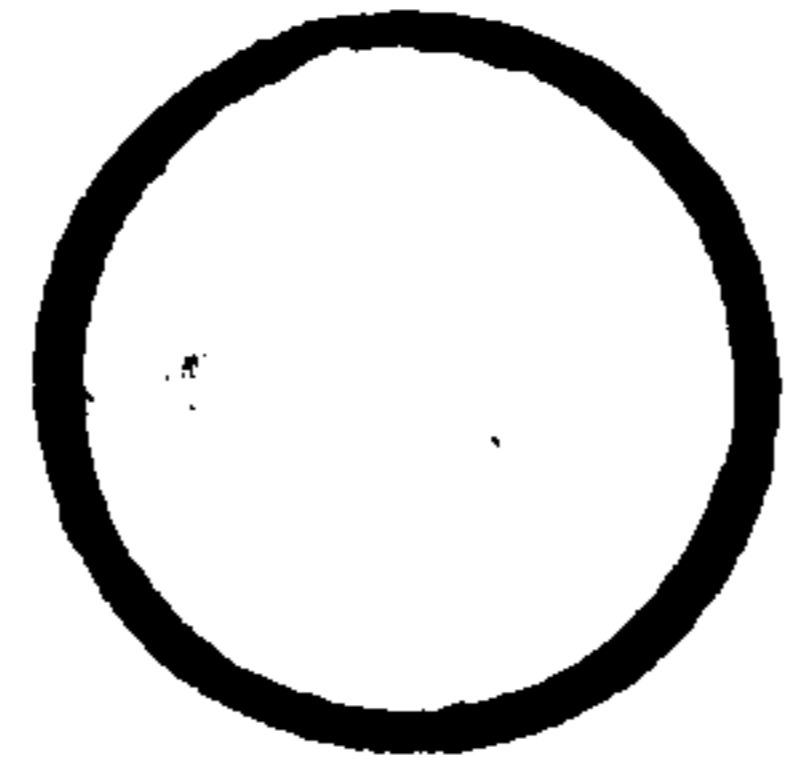
له تش شور لاس اوچت شوی اوس دهوره غوريز دی

ستا دتوري له تکهوره کائنات ټول سندريز دی

غره راغه دی له هسته گل لمني گل مخيز دی

لادشروندي غرمه ده لري

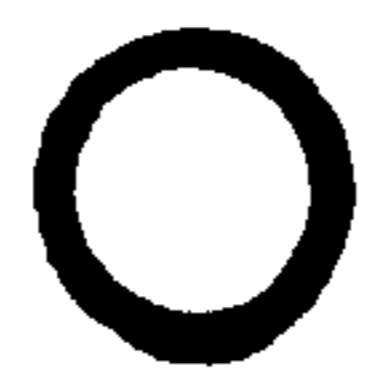
داخو اوس لاسو رکھين دی

ڪه دٿرونڊ نقشونہ ڊپردي
ته د وارہ ٿرونڊان ڇوريپ
نور ٿرونڊون دي ھمہ پلي
ھم يو ته بي چي شھسوريپ
وارہ توي يويورنگ دي
ته لدرنگه سپرلي طورپ
دھوسي پھسترگه دنند
ھم باتور ڪسي د بسوريپ
د ذري پھ ڇاندره نمرپ
پھ قطرہ سمندر سپوريپ
ته پھ ڇمڪه ڪي آسمان بي
پھ سڀرو اوبو ڪي اوريپ
دلشي سره پياڻه بي
لاشه توره ھم ٽڪوريپ
چي راغونڊ شي موتي ڇاوري
ڪائنات شي چي ور ڇوريپ
د حجرو پھ اروننگه ڪي
لھ ظاھر ليده ڇھ نورپ

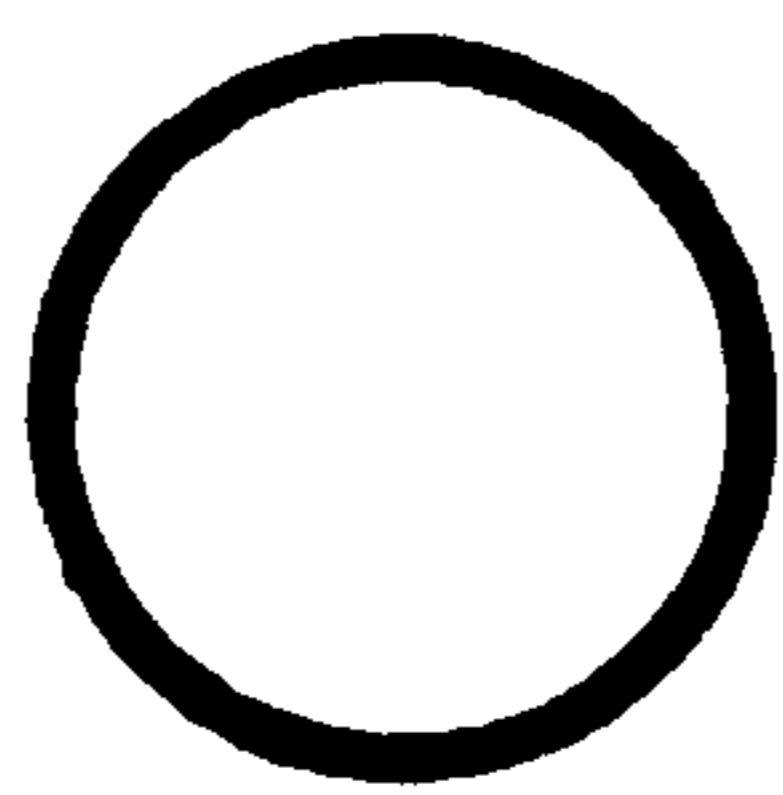
۱- پياڻه = دشانوڊ ڪيڻ

نور کورونه په تاتنگ دي
ته هم سيال د خدای د کور پي

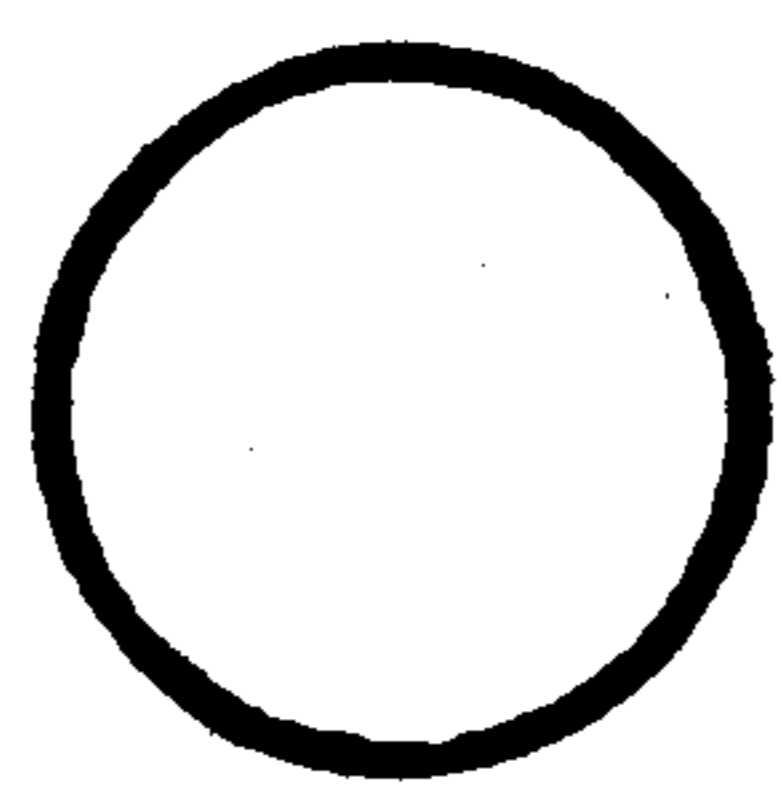

مفکورې به دېرې پوچ شي
ددې يو کليمې وړاندې

چې پي نن سندرې وايي
په صبا پي وايي سا ندې

په تېلورکې نرغونه
د سرهنگو شاه خلمو دی
د شاه متو الامې يې
کښېدی پي د کراو دي
د ناغوس تر کوشو کيو پي
په نهرو د جنګر پزي يې
د عقلي مېنود رښه يې
دا د يوې او مشالونه
د خولو وینو رانګونه
اسمانکه سنگرونه
ویر سپرلي شالينزارونه
شه علمونه، حکمتونه
خوري او کړي شولانونه
هڅوبونه، تهذيبونه

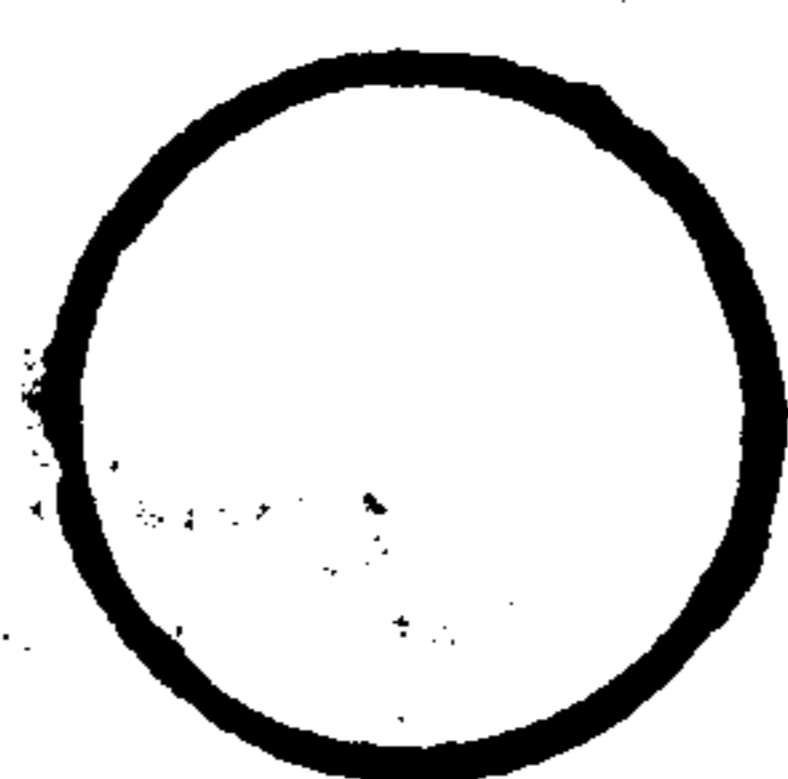

د خپلي دنګس غښ دی
په اړکه چاپېريال هم
عکسونه پرکښو نه
پسرلي پي تانګه راتلی شي
انقلاب زرغونېدی شي
مله د لارې ټولېدی شي

مېړه مل که د خښتن دی له خښتن مخکې کېدی شي
د تیرو ازغوله تخرگه نوی شروند را ستر کېدی شي

د فرعون له خپله درنده

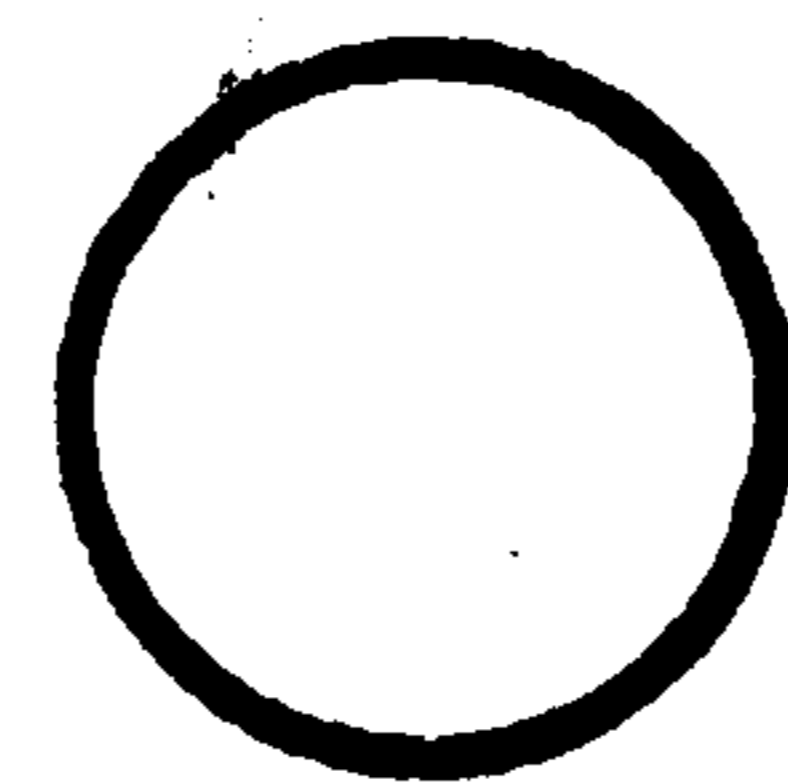
کلیان را پاشېدی شي

آدمزاد لا لښتیک دی لا دېر لږې له خپل دک دی
که په تومنه باتوران دی لا په چاروکې لوک دی
فلسفیان یې هلک فکره لا له زړه یې درک دی
په دې ویر لوی کائنات کې په یو حکمه، نمر تاوک دی
که خپلواکه دېر حاز بولي چې یې گوری لابل وک دی
د شپانه خاریې لانه نرده شرمخان دخپل کنوک دی
لا یې عقل دېر کچبه دی لا په دېر جهلونو کلک دی
د سرښوره نفوتکو په لاسونو کې لیتزک دی

نر بېښا کیان یې په جوش کې

هغه شان په امبولک دی

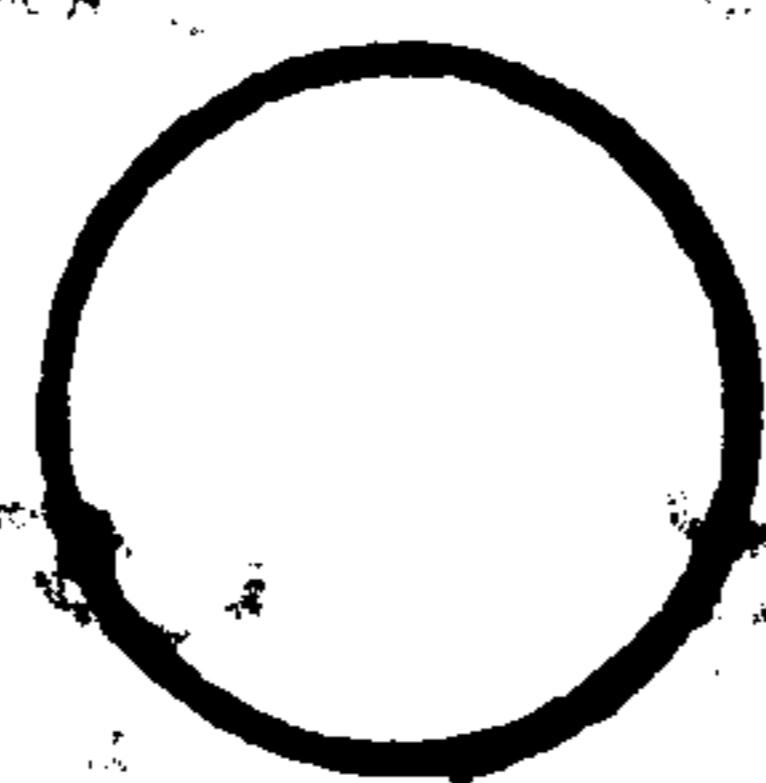

لا په سر یې فرعونان شته لا قارون شته، لاهامان شته
آدمزاد چې ریزکی دی لا دو چې دېر خدا یان شته
دولارې حکه نه شول چې پرې پت سلمان سلمان شته

لا په دار مسیحا خپري لاند پاري مذهبیان شته
خلیلان شروشي کسري د آذر لا لیکریان شته
هرنوبت ته کفر وایي لامخ تختی نرناریان شته
قلمونه په اور سوخي لا د علم علیان شته
آدمتاله لا یو خوب دی لا د قام، خاورې بتان شته

سپېتوب ته لوکا منزل دی

لا د دوو پېسو حیوان شته

وخت به اخلي، آدمزی چي

له خپل خانه آشنا کپري

د خبنتن او دخپل نره بیه

په اړه یکو چي هر سپري

وخت به اخلي دا حیوان چي

د سري په پښو پاڅپري

وخت به اخلي پوچ خدایان چي

د برېري، نسکورېري

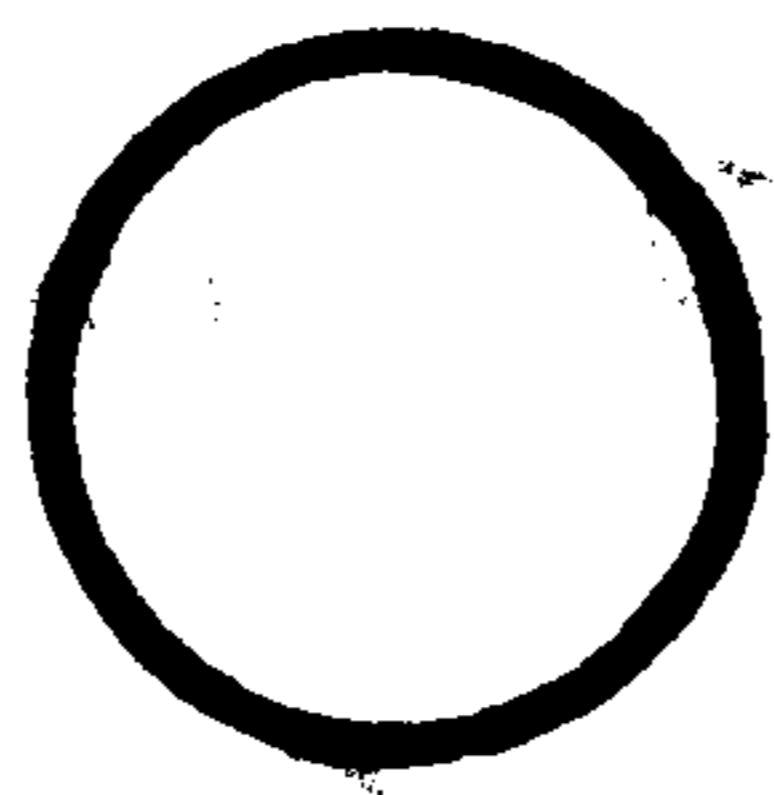
او د جهل کتابونه

د خندا توکي جورېري

وخت به اخلي کا سُناق چي

ستر آدم ته بیاتیتېري

د آدم په پاڅېدو کې
لاد پرو پېرو وځنډ دی
ددې دوو پېنو څاروی ته
لایه ختې کې لوی کولنډ دی

ته په بتول کائنات بریې
ملغلر و یې په زه یم
په یو څاڅکی کې توپان یې
برسپرنه که لاک بنکارې
ستا توبری توره دې "زه یم"
که ورستی راغلی کاروان کې
مینځ هستی ته دې پام نه دی
لایمچه آدم یې ځکه

خوله ځانه بې خبریې
که سیپې په تن بهریې
په ذری دننه غریبې
چې په جس شي نو سره زریبې
هر په "زه یم" ولجه کریبې
خود واره کاروان سربې
د بهر هستی په چریبې
لاد نیم ځان روزن کریبې

انځاره کې حق ته تلیه!

دنا حقو انځور کریبې

منکور و پوچو او خوشو

کوچنی کری آدم زری دی

که یې ستر کتاب په لاس شي

د خستن د برش سړی دی

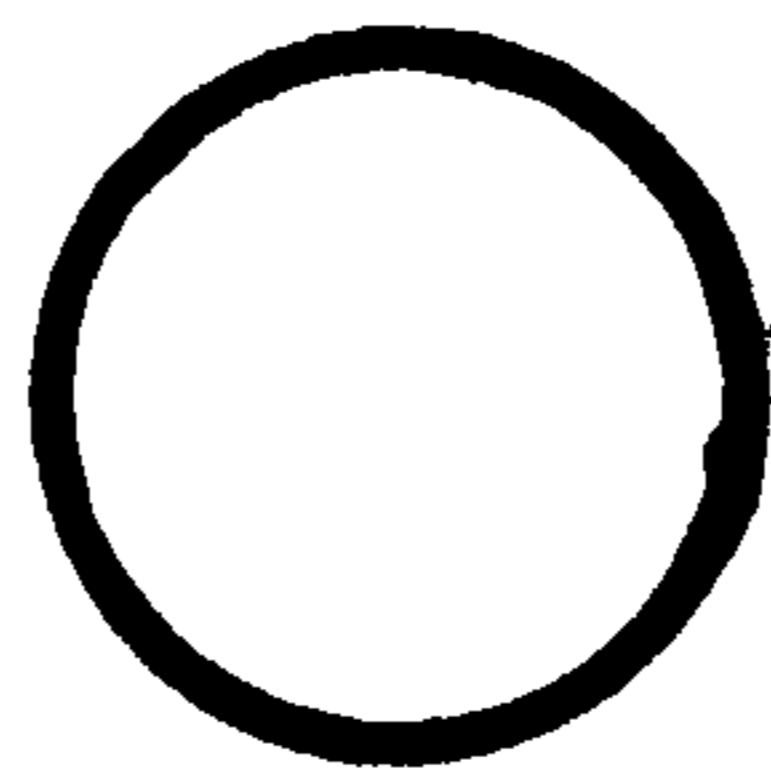

الکتاب په ادم نرونی

لارینودن آخرنی دی

که هر خوره لرغونی دی

خوهرنن کي صبانی دی

حق لا اوس هم ناویلی

که ویلی دندی دی

فرعونی دی په خمار کي

ناز پیره کلی دی

چرک پر پوتی سېلاب زوخی

نوح پلوی بی پیره دی

د کعبی سپایان جوت نه دی

آتیوان بیا په غدی دی

یومذهب دگتې نه دی

دالیندی وارو بی ژی دی

خلق خبنتی دبتکور دی

خکه بنخې آذری دی

ناپوهی دهر وگری

په وگری په غدی دی

مفکورې پوچې نیمکړې
بکلیکونه، تیزندی دی

چې خوندي دې کړو روږه شه

چې دې و بازه خوندي شه

لاس په ظلم پورته شوی

بپورته شرق په خپل تندي شه

د باتور و جس پي بايلل

چې د چتو وهندي شه

پوپي پاخي آدم و خوري

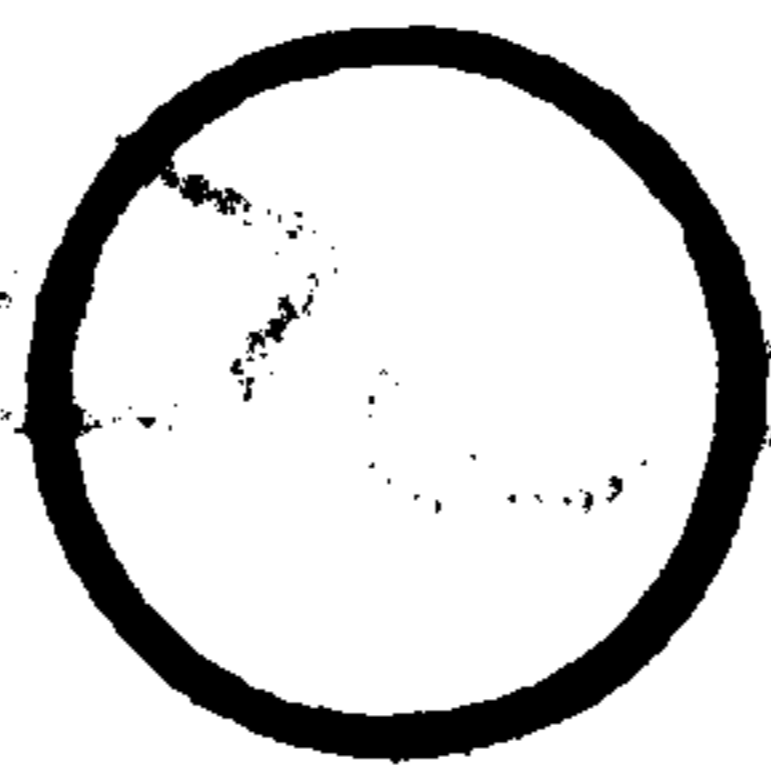
چې د پولو خای بندي شه

د خلیل پري ته وتی

د بتانو وهندي شه

چا تونگ د اسمان و خور

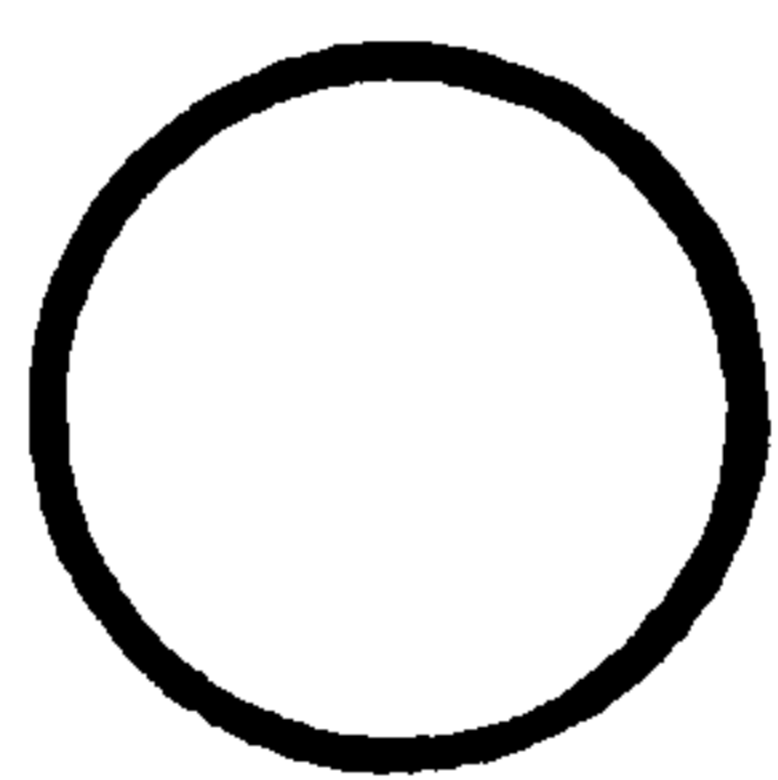
خوک پخلا په کړیندي شه

شوندانه ټول یو خانیز دی

که هر خومره گن رنگیر دی

مخ دتولو په یو مخه
که هر توکی بل مخیز دی
په یو بدم په زیر جبار وځی
دار باب که زرتارینز دی
لارې لارې یوشه لاره
تسل تلی، یوشه تلیز دی
ستور تلیز ستور تلیز کور
کائنات یوشه کورینز دی
پدې دومره هک خاندیره کې
خمکه ناشې غوندې څیز دی
خو خمکزی په شونی تیاو
دهمه شروند د توزینز دی

په تنگومت کې راوکره
شیش بیا واخله ویرجهان ته
چې ذره په ولکه واخلي
متی رابنکه بیا سلمان ته
ستا تقدیر څه خمکه نه ده
لارې ویا سه آسمان ته

له بېلې درياب ته واوړه
له تنگي نه پلن دامن ته
غورکمنه په لينده کسره
بيا ورکښيوزه ښخ کبان ته
له سپرغودي ډېر شروند وکړه
لاس کړه او بډنمره وښان ته
پوهه بوځه خيړکتيا له
خيړکي راښکده ايمان ته
په نړۍ ورځور پدوځي
گرځېدلی اوسه ځان ته

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**